

Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa

Svensk version av International Classification of Functioning,
Disability and Health (ICF)

Klassifikationen är publicerad av Världshälsoorganisationen (WHO)
2001 med titeln International Classification of Functioning, Disability
and Health: ICF

© World Health Organization 2001

Generaldirektören för Världshälsoorganisationen har beviljat Socialstyrelsen
översättningsrättigheter för en utgåva på svenska, men med
copyright kvarstående hos WHO. Den svenska titeln är *Klassifikation
av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa*. Socialstyrelsen är
ensam ansvarig för översättningen.

ISBN 91-7201-755-4

Artikelnr 2003-4-1

Sättning: Bokförlaget Bjurner och Bruno AB

Tryck: Elanders Gotab, Vällingby, augusti 2003

Boken kan beställas från

Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm

Fax: 08-779 96 67. E-post: socialstyrelsen@strd.se

Webbutik: www.sos.se/plus/skrift.htm

Rapporten kan också laddas ner från Socialstyrelsens

webbplats: www.socialstyrelsen.se

World Health Organization

3

Förord

Socialstyrelsen publicerar härmed *Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder
och hälsa 2003*. Denna klassifikation är en svensk version av International
Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) som utgivits av
Världshälsoorganisationen
(WHO) i november 2001.

Klassifikationens övergripande mål är att erbjuda en struktur och ett standardiserat
språk för att beskriva funktionsförmåga och funktionshinder i relation till
hälsa.

Vid Socialstyrelsen har ansvaret för arbetet med den svenska versionen åvilat
en ledningsgrupp. I gruppen ingick *Lars Berg* och *Anita Nilsson* (Epidemiologiskt
Centrum), *Ulla Clevnert* (Socialtjänstavdelningen), *Christina Rörby* (Hälso- och
sjukvårdsavdelningen) samt professor *Björn Smedby*, föredragande läkare i medicinska
klassifikationsfrågor vid Socialstyrelsen.

Översättningsarbetet har genomförts av f. universitetslektor *Sonja Calais van
Stokkom*, Uppsala. Tre arbetsgrupper har, under ordförandeskap av *Mats Granlund*,
Gunnar Grimby och *Gunnar Sanner*, aktivt deltagit i översättningsarbetet
som stöd för översättaren. Arbetsgrupperna har också under översättningsarbetets
gång genomfört ett flertal workshops samt fältprövningar av klassifikationen.

Arbetsgruppernas

ledamöter framgår av separat förteckning.

Ledningsgruppen har tillsammans med översättaren och de tre ordförandena

fungerat som referensgrupp. Det praktiska arbetet med klassifikationen har inom styrelsen utförts av Lars Berg och Anita Nilsson.

Socialstyrelsen i augusti 2003

Kerstin Wigzell

Måns Rosén

4

5

Innehåll

Arbetsgruppernas ledamöter	6
Inledning	9
1. Bakgrund	9
2. Syften med ICF	10
3. Egenskaper hos ICF	12
4. Översikt över ICF-komponenter	14
5. Funktionstillstånd och funktionshinder som modell	21
6. Användning av ICF	24
Klassifikationens första nivå	29
Klassifikationens andra nivå	33
Detaljerad klassifikation med definitioner	49
Kroppsfunktioner	50
Kroppsstrukturer	99
Aktiviteter och delaktighet	115
Omgivningsfaktorer	157
Bilagor	189
Bilaga 1: Taxonomiska och terminologiska frågor.....	191
Bilaga 2: Kodningsanvisningar för ICF	199
Bilaga 3: Olika tänkbara användningar av förteckningen över aktiviteter och delaktighet	214
Bilaga 4: Fallbeskrivningar	218
Bilaga 5: ICF och personer med funktionshinder	222
Bilaga 6: Etiska riktlinjer för användning av ICF	224
Bilaga 7: Sammanfattning av revisionsprocessen	226
Bilaga 8: Framtida anvisningar för ICF	230
Bilaga 9: ICF-kategorier som föreslås kunna ingå i önskvärda respektive begränsade hälsoinformationssystem eller för kartläggningar	233
Bilaga 10: Tack till personer och olika instanser som deltagit i arbetet	235
Index	253

6 Arbetsgruppernas ledamöter

Översättning och tillämpning av ICF (f.d. ICDH) inom:

Barn- och ungdomshabilitering

Ordförande: Docent Gunnar Sanner, överläkare, Barn- och ungdomshabiliteringen,
Centralsjukhuset, Karlstad

Ledamöter: Professor Eva Björck-Åkesson, leg. psykolog, Institutionen för
Samhälls- och Beteendevetenskap, Mälardalens Högskola,
Västerås

Docent Ann-Christin Eliasson, leg. arbetsterapeut, Astrid Lindgrens
Barnsjukhus, Stockholm

Habiliteringschef Carina Folkesson, leg. psykolog, Barn- och
ungdomshabiliteringen Västerbotten, Umeå

Habiliteringschef Ann-Sofie Holmberg, leg. sjukgymnast, Habiliteringsverksamheten,
Landstinget Dalarna, Falun

Med. dr Lena Westbom, överläkare, Barn- och ungdomssjukhuset,
Universitetssjukhuset, Lund

Psykiatri och vuxenhabilitering

Ordförande: Docent Lars Kebbon, leg. psykolog, Enheten för psykiatri, Ulleråker

ersattes av:

Professor Mats Granlund, leg. psykolog, Institutionen för Samhälls- och Beteendevetenskap, Mälardalens Högskola, Västerås

Ledamöter: Professor emeritus Karl Grunewald, f. medicinalråd, Saltsjö-Duvnäs

Universitetslektor Lena Haglund, leg. arbetsterapeut, Hälsouniversitetet, Linköping

Med. dr Barbro Lewin, föreståndare för Centrum för handikappforskning, Uppsala Universitet, Uppsala

Med. dr Mikael Sandlund, överläkare, Norrlands Universitetssjukhus, Umeå

Leg. psykolog, Erik Wennström, Psykiatricentrum, Akademiska sjukhuset, Uppsala

7

Vuxenrehabilitering

Ordförande: Professor Gunnar Grimby, Avdelningen för rehabiliteringsmedicin, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet,

Göteborg

Ledamöter: Universitetsadjunkt Catharina Broberg, leg. sjukgymnast, Institutionen för arbetsterapi och fysioterapi, Sahlgrenska Akademin vid

Göteborgs Universitet, Göteborg

Professor Margareta Ehnfors, Institutionen för vårdvetenskap och omsorg,

Örebro Universitet, Örebro

Distriktsläkare Roland Morgell, Ringen Kvalita vårdcentral, Stockholm

Med. dr Ulla Nordenskjöld, leg. arbetsterapeut, Avdelningen för rehabiliteringsmedicin, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs

Universitet, Göteborg

Neuropsykolog Staffan Söderström, Enheten för NeuroPsykologi, Eriksborg, Västerås

Dessutom

har f. universitetslektor Sonja Calais van Stokkom, Sociologiska institutionen, Uppsala universitet, Uppsala, deltagit i gruppernas fältprovningar och workshops.

Hon har även varit ledamot av Europarådets expertgrupp för tillämpning av ICDH och har i många år aktivt följt det internationella revisionsarbetet. Dessutom är Sonja Calais van Stokkom aktiv medlem i Rehabilitation International och i den svenska handikapprörelsen.

8

9

Inledning

1. Bakgrund

Denna volym innehåller ICF, *Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa*.¹ Det övergripande målet för klassifikationen är att erbjuda ett samlat och standardiserat språk och en struktur för att beskriva hälsa och hälsorelaterade tillstånd. Den definierar hälsokomponenter och några hälsorelaterade komponenter av välbefinnande (såsom utbildning och arbete). ICF:s domäner kan därför ses som *hälsodomäner* och *hälsorelaterade domäner*. Dessa beskrivs ur kroppsliga, personliga och sociala perspektiv genom två grundläggande förteckningar: (1) kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, (2) aktiviteter och delaktighet.² Som klassifikation grupperar ICF olika domäner³ för en person

med en given hälsobetingelse (dvs. vad en person med en sjukdom eller störning gör eller kan göra). *Funktionstillstånd* utgör en paraplyterm för alla kroppsfunktioner, kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet och på motsvarande sätt är *Funktionshinder* en paraplyterm för funktionsnedsättningar, strukturavvikelser, aktivitetsbegränsningar eller delaktighetsinskränkningar. ICF förtecknar även omgivningsfaktorer som interagerar med alla dessa begrepp. ICF erbjuder därmed en möjlighet att beskriva en profil av personers funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa inom flera domäner.

ICF tillhör en "familj" av klassifikationer, som utvecklats av Världshälsoorganisationen (WHO) för att tillämpas på olika aspekter av hälsa. WHO-familjen av internationella klassifikationer erbjuder en begreppsram för att koda ett brett omfång av information om hälsa (t.ex. diagnoser, funktionstillstånd och funktionshinder samt orsaker till kontakt med hälsovård och service) och använder ett standardiserat gemensamt språk som möjliggör kommunikation världen över om hälsa och hälsovård inom olika yrkesområden och vetenskaper.

I WHO:s internationella klassifikationer klassificeras hälsobetingelser (sjukdomar, störningar, skador etc.) huvudsakligen enligt ICD-10 (förkortning för International Classification of Diseases, Tenth Revision),⁴ som erbjuder en etiologisk referensram. Funktionstillstånd och funktionshinder som sammanhänger med hälsoförhållanden klassificeras enligt ICF. ICD-10 och ICF kompletterar

¹ Texten representerar en revision av The International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps (ICIDH), som Världshälsoorganisationen först publicerade 1980 för försöksändamål. Denna version har utvecklats efter systematiska fältprövningar och internationell konsultation under de senaste fem åren och godkändes av WHO:s ledningsorgan för internationell användning den 22 maj 2001 (resolution WHA54.21).

² Dessa termer ersätter de tidigare använda termerna – "funktionsbegränsning" (impairment), "begränsning av förmåga" (disability) och "handikapp" (handicap) och utvidgar deras innebörd genom att inkludera positiva erfarenheter. De nya termerna definieras närmare i denna inledning och mer detaljerat inom klassifikationen. Det bör noteras att dessa termer används med speciella betydelser som kan skilja sig från vad de betecknar i vardagligt tal.

³ En domän är en praktisk och meningsfull uppsättning av besläktade fysiologiska funktioner, anatomiska strukturer, handlingar, uppgifter eller livsområden.

⁴ *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, Tenth revision, Vols. 1–3*. Geneva, World Health Organization, 1992-1994.

10 ⁵ Det är också viktigt att uppmärksamma överlappningen mellan ICD-10 och ICF. Både ICF och ICD-10 börjar med kroppssystemen. Funktionsnedsättningar och strukturavvikelser brukar vara delar av "sjukdomsprocessen" och används därför också i ICD-10. Icke desto mindre använder ICD-10 funktionsnedsättningar och strukturavvikelser (som tecken och symtom) som underlag för att fastställa en "sjukdom" eller ibland för att ange skäl för kontakt med hälsovård, medan ICF använder funktionsnedsättningar som problem i kroppsfunktioner som sammanhänger med hälsobetingelser.

⁶ Två personer med samma sjukdom kan ha olika nivåer av funktionstillstånd och två personer med samma funktionstillståndsnivå har inte nödvändigtvis samma hälsobetingelser. Kombinerad användning av ICD och ICF kan därför höja kvaliteten av data för medicinska ändamål. Användning av ICF bör inte förbigå sedvanlig medicinsk diagnostik. I vissa sammanhang kan ICF användas separat.

därför varandra⁵ och användare uppmuntras att utnyttja dessa två internationella klassifikationer tillsammans. ICD-10 ger diagnoser på sjukdomar, störningar eller andra hälsobetingelser och denna information berikas av den ytterligare information som ICF erbjuder när det gäller funktionstillstånd.⁶ Information om diagnos ger tillsammans med information om funktionstillstånd en bredare och mer meningsfull bild av människors eller befolkningsgruppers hälsa, en bild som kan användas som grund för beslutsfattande.

WHO-familjen av internationella klassifikationer erbjuder ett värdefullt verktyg för att beskriva och jämföra befolkningsgruppers hälsa i ett internationellt sammanhang. Information om dödlighet och sjuklighet (genom ICD-10) och om hälsoföljder (genom ICF) kan kombineras i sammanfattande folkhälsomått på hälsoläget och dess fördelning hos olika befolkningsgrupper och även för att bedöma olika bidragande orsaker till dödlighet och sjuklighet.

ICF har ändrats från att vara en klassifikation av "sjukdomskonsekvenser" (1980 års ICIDH-version) till en klassifikation av "hälsokomponenter". "Hälsokomponenter" beskriver vad som utgör hälsa medan "konsekvenser" fokuserar på vilka effekter sjukdomar eller andra hälsobetingelser kan ha. På detta sätt intar ICF en neutral ståndpunkt vad avser etiologi så att forskare genom att använda

lämpliga vetenskapliga metoder kan dra slutsatser om orsaksförhållanden. Likaså skiljer sig denna ansats från ansatsen att söka bestämningsfaktorer eller riskfaktorer för hälsa. För att underlätta studier av bestämnings- eller riskfaktorer innehåller ICF en förteckning över omgivningsfaktorer som beskriver den kontext i vilken personer lever.

2. Syften med ICF

ICF är en klassifikation som har utformats för att kunna användas för flera skilda syften inom olika yrkesområden och samhällssektorer. ICF:s olika syften kan sammanfattas på följande sätt:

- att ge en vetenskaplig grund för att förstå och studera hälsa och hälsorelaterade tillstånd, deras konsekvenser och bestämningsfaktorer
- att skapa ett gemensamt språk för att beskriva hälsa och hälsorelaterade tillstånd i syfte att förbättra kommunikation mellan olika användare såsom hälso- och sjukvårdspersonal, forskare, politiker och allmänhet inklusive människor med funktionshinder

11

7 Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disability, Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. Antagna av Förenta Nationernas Generalförsamling vid dess 48:e session den 20 december 1993 (Resolution 48/96), publicerad av FN:s informationsavdelning, 1994.

- att möjliggöra jämförelser av data mellan länder, mellan olika delar av hälsooch sjukvården, service- och tjänsteverksamheter samt över tid
- att skapa ett systematiskt kodschema för hälsoinformationssystem.

Dessa syften hänger inbördes samman eftersom behov och användning av ICF kräver konstruktion av ett meningsfullt och praktiskt system, som kan utnyttjas av olika användare för hälsopolitik, kvalitetssäkring och utvärdering av resultat inom olika kulturer.

2.1. Tillämpningar av ICF

Sedan publiceringen av den första försöksversionen 1980 har ICIDH använts för olika ändamål, t.ex.:

- som ett statistiskt verktyg – vid insamling och sammanställning av data i t.ex. befolkningsstudier och kartläggningar eller i informationssystem för verksamhetsledning
- som ett verktyg för forskning – för att mäta resultat, livskvalitet eller omgivningsfaktorer
- som ett kliniskt verktyg – vid bedömning av behov, vid koppling av behandlingar till specifika tillstånd, vid arbetsbedömningar, rehabilitering, habilitering och utvärdering av resultat
- som ett socialpolitiskt verktyg – för planering av social trygghet, ersättningsystem och för utformning och implementering av policy
- som ett redskap för utbildning – för utformning av läro- och kursplaner och för att öka medvetenhet och vidta sociala åtgärder.

Eftersom ICF till sin natur är en hälso- och hälsorelaterad klassifikation används den också inom andra områden såsom försäkringsbolag, socialförsäkring, arbetsliv, utbildning, ekonomi, socialpolitik och vid utveckling av allmän lagstiftning och miljöanpassningar. Den har sålunda accepterats som en av Förenta Nationernas sociala klassifikationer och har införlivats i samt hänvisas till i Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.⁷ Därigenom erbjuder ICF ett lämpligt instrument för att implementera ingångna internationella avtal om mänskliga rättigheter liksom även för nationell lagstiftning.

ICF har ett brett spektrum av tillämpningar inom olika områden, t.ex. socialförsäkring, utvärdering av hälsovård och befolkningsundersökningar på lokal, nationell och internationell nivå. Den erbjuder en begreppsrig ram för information som kan tillämpas inom personlig hälso- och sjukvård, inklusive förebyggande verksamhet, friskvård och för ökad delaktighet för enskilda personer genom att

12 3. Egenskaper hos ICF

En klassifikation måste vara tydlig vad gäller det som klassificeras, dvs. dess begreppsliga område, omfattning, analysenheter, organisering och hur dessa element är strukturerade med avseende på deras inbördes samband. Följande avsnitt förklarar dessa grundläggande egenskaper hos ICF.

3.1 ICF:s begreppsliga område

ICF omfattar alla aspekter av människors hälsa samt några komponenter av välbefinnande som har med hälsa att göra. Dessa beskrivs i termer av dels *hälsodomäner*, dels *hälsorelaterade domäner*.⁸ Klassifikationen är avgränsad till att gälla hälsa i vid bemärkelse och den täcker således inte omständigheter som inte hör samman med hälsa, t.ex. sådana som uppkommer genom socioekonomiska faktorer. En person kan exempelvis ha en inskränkning i möjligheten att genomföra en uppgift i sin aktuella omgivning på grund av ras, kön, religion eller andra socioekonomiska kategorier men dessa klassificeras inte som hälsorelaterade delaktighetsinskränkningar enligt ICF.

Det råder en bred missuppfattning att ICF endast skulle gälla personer med funktionshinder, men den kan faktiskt tillämpas på *alla människor*. Hälsotillstånd och hälsorelaterade tillstånd som sammanhänger med olika hälsobetingelser kan beskrivas med användning av ICF. Med andra ord har ICF en allmängiltig tillämpning.

3.2 ICF:s omfattning

ICF erbjuder en beskrivning av situationer med avseende på mänskliga funktionstillstånd och dess begränsningar och tjänar som en ram för att organisera information om dessa. Den ger en struktur för att presentera information på ett meningsfullt, sammanhängande och lättillgängligt sätt.

ICF organiserar information i två delar: (1) funktionstillstånd och funktionshinder och (2) kontextuella faktorer: Varje del har två komponenter:

(1) Komponenter av funktionstillstånd och funktionshinder

Kroppskomponenten omfattar två klassifikationer, en för funktioner i kroppssystemen och en för kroppens struktur/anatomi. Båda klassifikationernas kapitel är ordnade enligt kroppssystemen.

⁸ Exempel på hälsodomäner innefattar att se, att höra, att gå, att lära och att komma ihåg medan exempel på hälsorelaterade domäner innefattar förflyttning, utbildning, sociala interaktioner och så vidare.

⁹ Bickenbach JE, Chatterji S, Badley EM, Üstün TB (1999) Models of disablement, universalism and the ICIDH, *Social Science and Medicine*, 48:1173-1187.

undandröja eller minska sociala hinder och uppmuntra till att det erbjuds socialt stöd och underlättande faktorer. Den är också användbar för att studera hälsovårdssystem såväl för utvärdering som för formulering av policy.

13

Aktivitets- och delaktighetskomponenten omfattar alla domäner som avser olika aspekter av funktionstillstånd ur såväl ett individuellt som ett socialt perspektiv.

(2) Kontextuella faktorerens komponenter

En förteckning över *omgivningsfaktorer* utgör den första komponenten av de kontextuella faktorerna. Omgivningsfaktorerna påverkar samtliga komponenter av funktionstillstånd och funktionshinder och är ordnade från personens närmaste omgivning till den allmänna omgivningen.

Även personliga faktorer utgör en komponent av de kontextuella faktorerna men klassificeras inte i ICF på grund av de stora sociala och kulturella variationer som är förknippade med dem.

Komponenter av funktionstillstånd och funktionshinder i ICF kan uttryckas på två sätt. Å ena sidan kan de användas för att påvisa problem, dvs. funktionsnedsättningar (impairments), strukturavvikelse (impairments), aktivitetsbegränsningar (activity limitations) eller delaktighetsinskränkningar (participation restrictions), sammanfattade under paraplytermen *funktionshinder*. Å andra sidan kan de indikera oproblematiske eller neutrala aspekter av hälsa och hälsorelaterade tillstånd, sammanfattade under paraplytermen *funktionstillstånd*.

Funktionstillstånd och funktionshinder uttolkas med hjälp av fyra åtskilda

men sammanhängande *begreppskonstruktioner*. Dessa operationaliseras genom användning av *bedömningsfaktorer* (qualifiers). Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer kan tolkas utifrån förändringar i fysiologiska system eller anatomiska strukturer. För aktivitets- och delaktighetskomponenten finns det två begreppskonstruktioner: *kapacitet* och *genomförande* (se vidare avsnitt 4.2).

En persons funktionstillstånd och funktionshinder bör ses som en dynamisk interaktion¹⁰ mellan hälsobetingelser (sjukdomar, störningar, skador, trauma etc.) och kontextuella faktorer. De kontextuella faktorerna innefattar såväl personliga faktorer som omgivningsfaktorer och ICF ger en bred förteckning av omgivningsfaktorer som en väsentlig komponent i klassifikationen. Omgivningsfaktorerna interagerar med samtliga komponenter avseende funktionstillstånd och funktionshinder. Den grundläggande idén när det gäller omgivningsfaktorer är att dessa kan ha en underlättande eller hindrande inverkan i form av olika inslag i den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivningen.

3.3 Klassifikationens analysenhet

ICF klassificerar hälsa och hälsorelaterade tillstånd. Klassifikationsenheten är därför kategorier inom varje domän av hälsa och hälsorelaterade tillstånd. Det är därför viktigt att notera att det inte är personer som är klassifikationsenheter i ICF, dvs. ICF klassificerar inte personer utan beskriver varje persons situation

¹⁰ Denna interaktion kan ses som en *process* eller ett *resultat* beroende på användaren.

14 3.4 Utgivningen av ICF

ICF presenteras i två versioner för att möta olika användares behov av detaljnivå. Den *fullständiga versionen* av ICF, som presenteras här, tillhandahåller klassifikation på fyra detaljnivåer. Dessa fyra nivåer kan sammanföras till en högre nivå i ett klassifikationssystem med två nivåer. Detta två-nivå-system finns tillgängligt som en *kortversion* av ICF.

4. Översikt över ICF-komponenter

DEFINITIONER¹¹

I hälsosammanhang innebär det att

Kroppsfunktioner är kroppssystemens fysiologiska funktioner inklusive psykologiska funktioner

Kroppsstrukturer är anatomiska delar av kroppen såsom organ, lemmar och deras komponenter

Aktivitet är en persons genomförande av en uppgift eller handling

Delaktighet är en persons engagemang i en livssituation

Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelse är problem såsom en betydande avvikelse eller förlust i kroppsfunktion eller kroppsstruktur

Aktivitetsbegränsningar är svårigheter som en person kan ha vid genomförande av aktiviteter

Delaktighetsinskränkningar är problem som en person kan ha i engagemang i livssituationer

Omgivningsfaktorer utgör den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken människor lever och verkar

I Tabell 1 ges en grundläggande översikt över dessa begrepp och de förklaras vidare i operationella termer i sektion 5.1. Såsom tabellen visar:

• ICF består av två *delar*, vardera med två *komponenter*:

Del 1: Funktionstillstånd och funktionshinder

(a) kroppsfunktioner respektive struktur

(b) aktiviteter och delaktighet

¹¹ Se även Bilaga 1: Taxonomiska och terminologiska frågor.

inom olika hälso- eller hälsorelaterade domäner. Beskrivning sker alltid inom en kontext som innefattar omgivnings- och personfaktorer.

15

Del 2: Kontextuella faktorer

(a) omgivningsfaktorer

(b) personliga faktorer

- Varje komponent kan uttryckas i såväl *positiva* som *negativa* termer
- Varje komponent består av olika domäner och varje domän av kategorier, som är klassifikationsenheter. En persons hälsa och hälsorelaterade tillstånd kan registreras genom att välja lämpliga kategorikoder eller kod med tillägg av *bedömningsfaktorer*, vilka är numeriska koder som anger omfattning eller grad av funktionstillstånd eller funktionshinder inom respektive kategori eller i vilken utsträckning en omgivningsfaktor är underlättande eller hindrande.

Tabell 1. Översikt över ICF

Del 1: Funktionstillstånd och funktionshinder

Del 2: Kontextuella faktorer

Komponenter Kroppens funktioner

och strukturer

Aktiviteter och

delaktighet

Omgivningsfaktorer

Personfaktorer

Domäner 1. Kroppsfunktioner

2. Kroppsstrukturer

Livsområden

(uppgifter,

handlingar)

Yttre påverkan på

funktionstillstånd

och funktionshinder

Inre påverkan på

funktionstillstånd

och funktionshinder

Begreppskonstruktioner

Förändring i kroppsfunktion
(fysiologisk)

Förändring i kroppsstruktur
(anatomisk)

Kapacitet att

utföra uppgifter i en

standardomgivning

Genomförande att

utföra uppgifter i

aktuell omgivning

Underlättande eller

hindrande påverkan

från omständigheter

i den fysiska, sociala

och attitydmässiga

omgivningen

Påverkan av utmärkande

drag

hos personen

Positiv aspekt Funktionell och

strukturell integritet

Aktivitet

Delaktighet

Underlättande

faktorer

Funktionstillstånd Ej tillämbart

Negativ aspekt Funktionsnedsättning,

Strukturavvikelse

Aktivitetsbegränsning,

Delaktighetsinskränkning

Funktionshinder Barriärer/hinder Ej tillämbart

4.1. Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer samt funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser

Definitioner:

Kroppsfunktioner är kroppssystemens fysiologiska funktioner (inklusive psykologiska funktioner).

Kroppsstrukturer är kroppens anatomiska delar såsom organ, lemmar och deras komponenter.

16 *Funktionsnedsättningar* respektive *strukturavvikelser* är problem i kroppens funktioner eller struktur i form av en betydande avvikelse eller förlust.

(1) Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer klassificeras i två sektioner. Dessa har en parallell kapitelindelning. Kroppsfunktioner innefattar t.ex. grundläggande mänskliga sinnen såsom "synfunktioner" och deras strukturella motsvarigheter finns i form av "öga och därmed relaterade strukturer".

(2) "Kropp" hänför sig till den mänskliga organismen som helhet och innefattar följaktligen hjärnan och dess funktioner, dvs. förståndet. Därför är psykiska (eller psykologiska) funktioner inordnade under kroppsfunktioner.

(3) Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer klassificeras efter kroppssystemen och därför betraktas inte anatomiska strukturer som organ.¹²

(4) Strukturavvikelser kan innefatta en anomali, defekt, förlust eller annan påvisbar avvikelse i kroppsstrukturer. Funktionsnedsättningar och strukturavvikelser beskrivs begreppsmässigt i överensstämmelse med biologisk

kunskap på vävnads- och cellnivå och på en subcellulär eller molekylär nivå.

Av praktiska skäl är dessa dock inte förtecknade.¹³ De biologiska grunderna för funktionsnedsättningar och strukturavvikelser har styrt klassifikationen och det finns utrymme att utöka klassifikationen på cellulär eller molekylär nivå. För professionella brukare bör det noteras att funktionsnedsättningar och strukturavvikelser inte är samma sak som den underliggande patologin utan snarare manifestationer av denna patologi.

(5) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser betecknar en avvikelse från vissa standarder för kroppens biomedicinska status och dess funktioner som är allmänt accepterade i en befolkning. Definitioner av dess beståndsdelar utförs främst av personer som är kvalificerade att bedöma fysiskt och psykiskt funktionstillstånd i överensstämmelse med de standarder som finns.

(6) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser kan vara tillfälliga eller permanenta, progredierande, regredierande eller statiska, intermittenta eller kontinuerliga. Avvikelse från en populationsnorm kan vara liten eller avsevärd och kan variera över tid. Dessa karakteristika erhålls vid ytterligare beskrivningar, huvudsakligen genom att till koderna bifoga bedömningsfaktorer efter punkten.

(7) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser definieras inte av etiologin eller genom hur de har uppstått, t.ex. kan förlust av syn eller av en

kroppsdel uppkomma på grund av en genetisk avvikelse eller en skada. Före-

¹² Fastän det talas om organnivå i 1980 års version av ICDH är definitionen av "organ" otydlig. Öga och öra betraktas traditionellt som organ; dock är det svårt att identifiera och definiera deras gränser. Detsamma gäller extremiteter och inre organ. Istället för ett "organsynsätt", vilket förutsätter förekomst av en helhet eller enhet inom kroppen, använder ICF termen "kroppsstruktur".

¹³ Funktionsnedsättningar och strukturavvikelser som kodas i den fullständiga versionen av ICF skall således vara möjliga att upptäcka och vara märkbara för andra eller för personen själv genom direkt observation eller genom slutsatser från observation.

17

komst av en funktionsnedsättning eller strukturavvikelse förutsätter givetvis en orsak, men denna behöver inte helt förklara den uppkomna funktionsnedsättningen eller strukturavvikelsen. Vidare kan en och samma funktionsnedsättning hänga samman med olika sjukdomar, störningar eller fysiologiska tillstånd.

(8) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser kan vara en del av eller ett uttryck för ett hälsotillstånd men utvisar inte nödvändigtvis att det föreligger en sjukdom eller att personen bör betraktas som sjuk.

(9) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelser har en bredare och mer omfattande spännvidd än störningar eller sjukdomar. Till exempel är förlust av ett ben en avvikelse i kroppsstrukturen men inte en sjukdom.

(10) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelse kan i sin tur ge upphov till andra funktionsnedsättningar eller strukturavvikelse. T.ex. kan en förlust av muskelkraft nedsätta rörlighetsfunktioner, nedsatta hjärtfunktioner kan sammanhånga med svaghet i andningsfunktioner och nedsatt perception kan sammanhånga med tankefunktioner.

(11) Vissa kategorier av komponenter i kroppsfunktioner och kroppsstrukturer kan tyckas överlappa med kategorier i ICD-10, särskilt med avseende på symptom och sjukdomstecken. Dock är de två klassifikationernas syften olika. ICD-10 klassificerar symptom i ett speciellt kapitel för att dokumentera sjuklighet eller resursanvändning medan ICF klassificerar dem som kroppsfunktioner, vilka kan användas som underlag för förebyggande insatser eller för att identifiera patienters behov. Viktigast är att klassifikation av kroppsfunktioner och kroppsstrukturer enligt ICF avses användas tillsammans med aktivitetsoch delaktighetskategorierna.

(12) Funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelse är klassificerade i kategorier genom definierade identifieringskriterier, dvs. som befintliga eller ej enligt en tröskelnivå. Kriterierna är desamma för funktioner och struktur:

(a) förlust eller avsaknad, (b) reduktion, (c) ökning eller övermått och (d) avvikelse. En befintlig funktionsnedsättning eller strukturavvikelse kan graderas i termer av dess svårighetsgrad genom att använda den generiska bedömningsfaktorn.

(13) Omgivningsfaktorer interagerar med kroppsfunktioner genom t.ex. interaktionen mellan luftkvalitet och andning, ljus och seende, ljud och hörande, störande stimuli och uppmärksamhet, beskaffenhet hos underlaget och balans samt omgivningstemperatur och reglering av kroppstemperaturen.

4.2. Aktivitet och delaktighet/aktivitetsbegränsningar och delaktighetsinskränkningar

Definition:

Aktivitet är en persons utförande av en uppgift eller handling.

Delaktighet är en persons engagemang i en livssituation.

Aktivitetsbegränsningar är svårigheter som en person kan ha vid utförandet av aktiviteter.

Delaktighetsinskränkningar är problem som en person kan ha i engagemang i livssituationer.

(1) Domänerna för aktivitets- och delaktighetskomponenten presenteras i en enda förteckning som täcker det fullständiga omfånget av livsområden, från grundläggande lärande eller observerande till sammansatta områden såsom mellanmänsklig interaktion och arbete. Komponenterna kan användas för att beteckna (a) "aktiviteter" eller (p) "delaktighet" eller båda. Domäner i denna komponent bedöms genom de två bedömningsfaktorerna för *genomförande* och *kapacitet*. Härigenom ges information som samlas enligt förteckningen i en datamatrix utan någon överlappning eller överflöd (se Tabell 2).

Tabell 2. Matrix för bedömning av aktiviteter och delaktighet

Domäner Bedömningsfaktor Bedömningsfaktor

GENOMFÖRANDE KAPACITET

d1 Lärande och att tillämpa kunskap

d2 Allmänna uppgifter och krav

d3 Kommunikation

d4 Förflyttning

d5 Personlig vård

d6 Hemliv

d7 Mellanmänskliga relationer

d8 Större livsområden

d9 Samhälle, socialt och medborgerligt liv

(2) Bedömning av genomförande beskriver vad en person gör i sin aktuella omgivning. Eftersom den aktuella omgivningen utgör en social kontext kan genomförande även förstås som människors "engagemang i en livssituation"

eller "erfarenhet av livet" i det sammanhang i vilket de lever.¹⁴ Detta sammanhang innefattar omgivningsfaktorer, dvs. alla aspekter av den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivningen som kan kodas genom att använda omgivningsfaktorerna.

(3) Kapacitetsbedömningen beskriver en persons förmåga att utföra en uppgift eller handling. Denna konstruktion syftar till att påvisa den högsta möjliga funktionsnivå som en person kan tänkas uppnå inom en given domän vid

¹⁴ Definitionen av delaktighet för in begreppet engagemang. Några föreslagna definitioner av "engagemang" innefattar att delta, att ingå i eller att vara involverad inom ett livsområde, att vara accepterad eller att ha tillgång till nödvändiga resurser. I informationsmatrisen i Tabell 2 är den enda möjliga indikatorn på delaktighet en kodning av genomförande. Detta betyder inte att delaktighet automatiskt jämförs med genomförande. Begreppet engagemang bör också skiljas från den subjektiva erfarenheten av engagemang (känsla av tillhörighet). Användare som vill koda engagemang separat bör vända sig till kodanvisningar för ICF i Bilaga 2.

19

en given tidpunkt. För att bedöma en persons fulla förmåga skulle man behöva ha en "standardiserad" omgivning för att neutralisera den varierande påverkan som olika omgivningar har på personens förmåga. Den standardiserade omgivningen kan vara: (a) en verklig omgivning som allmänt används för att bedöma kapacitet i testsituationer eller (b) i fall där detta inte är möjligt en antagen omgivning som kan tänkas ha en enhetlig påverkan. Denna omgivning kan kallas "enhetlig" eller "standard". Kapacitet återspeglar sålunda personens omgivningsanpassade förmåga. Denna anpassning måste vara densamma för alla människor i alla länder för att tillåta internationella jämförelser. För att vara exakt kan inslag av den enhetliga eller standardiserade omgivningen kodas genom att använda klassifikationen av omgivningsfaktorer. Skillnaden mellan kapacitet och genomförande återspeglar skillnaden mellan påverkan från de aktuella och enhetliga omgivningarna och ger därmed en användbar vägledning för vad som kan göras i personens omgivning för att förbättra genomförandet.

(4) Såväl bedömning av kapacitet som bedömning av genomförande kan vidare användas med avseende på utförande med eller utan hjälpmedel eller personlig assistans. Varken hjälpmedel eller personlig assistans eliminerar funktionsnedsättningar eller strukturavvikelse men de kan undanröja begränsningar i funktionstillstånd inom specifika domäner. Denna typ av kodning är särskilt användbar för att identifiera hur mycket en persons funktionstillstånd skulle begränsas utan hjälpmedlen (se Kodningsanvisningar för ICF i Bilaga 2).

(5) Svårigheter eller problem i dessa domäner kan uppstå när det finns en kvalitativ eller kvantitativ förändring av det sätt på vilket dessa domänfunktioner genomförs. Aktivitetsbegränsningar eller delaktighetsinskränkningar bedöms i relation till en allmänt accepterad populationsstandard. Denna standard eller norm mot vilken personens kapacitet och genomförande jämförs är en person utan motsvarande hälsobetingelser (sjukdom, störning eller skada etc.). Aktivitetsbegränsningen eller delaktighetsinskränkningen registrerar den bristande överensstämmelsen mellan observerat och förväntat genomförande. Ett förväntat genomförande är den populationsnorm som svarar mot vad som erfarenhetsmässigt kan förväntas av människor utan de specifika hälsobetingelserna.

Samma norm används i kapacitetsbedömningen så att man kan dra slutsats om vad som kan göras i personens omgivning för att förbättra genomförandet.

(6) Problem med genomförande kan uppstå till följd av den sociala omgivningen även om personen inte har någon funktionsnedsättning/strukturavvikelse. En person som är HIV-positiv utan några symtom eller tecken på sjukdom eller en person som har ärftlig disposition för en viss sjukdom uppvisar kanske inte några funktionsnedsättningar eller strukturavvikelse och har även tillräcklig kapacitet att arbeta men kan ändå inte arbeta på grund av nekad tillgång till

tjänster, diskriminering eller stigmatisering.

20 (7) Det är svårt att skilja mellan "aktiviteter" och "delaktighet" enbart med utgångspunkt i domäner. På liknande sätt har det inte varit möjligt att skilja mellan "individuellt perspektiv" och "socialt perspektiv" på grundval av domänerna mot bakgrund av internationell variation och olika perspektiv mellan yrkesgrupper och teoretiska system. ICF erbjuder därför en enda förteckning där olika användare kan operationalisera aktiviteter (a) och delaktighet (p) på önskat sätt. Detta förklaras närmare i Bilaga 3.

Det finns i grunden fyra möjliga sätt att göra detta:

- (a) att beteckna vissa domäner som aktiviteter och andra som delaktighet utan att tillåta någon överlappning
- (b) samma som föregående alternativ men med viss överlappning
- (c) att beteckna alla detaljerade domäner som aktiviteter och använda de breda kategoriöverskrifterna som delaktighet
- (d) att använda samtliga domäner som såväl aktiviteter som delaktighet.

4.3. Kontextuella faktorer

Kontextuella faktorer representerar den fullständiga bakgrunden till en persons liv och leverne. De innefattar två komponenter, omgivningsfaktorer och personliga faktorer, som kan påverka en person med en viss hälsobetingelse och den personens hälsa och hälsorelaterade tillstånd.

Omgivningsfaktorer omfattar den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken personer lever sina liv. Faktorerna finns "utanför" personen och kan ha positivt eller negativt inflytande på personens genomförande som samhällsmedlem, på personens kapacitet att utföra uppgifter eller handlingar eller på personens kroppsfunction eller struktur.

(1) Omgivningsfaktorer är i klassifikationen ordnade för att fokusera på två olika nivåer:

a. Individnivå – personens omedelbara omgivning, som innefattar t.ex. hem, arbetsplats och skola. På den här nivån innefattas såväl de fysiska och materiella dragen i omgivningen som en person möter öga mot öga även som direkt kontakt med andra såsom familj, vänner, kamrater och okända människor.

b. Service, tjänster och system – formella och informella sociala strukturer, tjänster och övergripande strategier eller system i samhället eller i en kultur, som påverkar personer. Denna nivå innefattar organisationer och tjänster som hänger samman med arbetsmiljö, kommunala verksamheter, statliga organ, kommunikations- och transportservice samt informella sociala nätverk liksom även lagar, bestämmelser, formella och informella regler, attityder och ideologier.

(2) Omgivningsfaktorer samverkar med komponenterna kroppsfunctioner och kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet. För varje komponent kan karak-

21
tären och omfattningen av interaktion mellan dessa utformas vidare genom framtida vetenskapligt arbete. Funktionshinder karakteriseras som en följd eller ett resultat av ett komplext samband mellan en persons hälsotillstånd och personliga faktorer samt av de yttre faktorer som representerar omständigheterna i vilka personen lever. Genom detta samband kan olika omgivningar ha mycket olika påverkan på en viss person med ett givet hälsotillstånd. En omgivning med hinder eller utan underlättande faktorer gör att personens genomförande begränsas. Andra omgivningar som är mer underlättande kan förbättra genomförandet. Samhället kan hindra en persons genomförande genom att antingen skapa barriärer (t.ex. otillgängliga byggnader) eller genom att inte tillhandahålla underlättande faktorer (t.ex. ingen tillgång till hjälpmedel).

Personfaktorer är den individuella bakgrunden till en persons liv och leverne och utgörs av personliga egenskaper som inte hör till hälsobetingelsen eller hälsotillståndet.

Dessa faktorer kan bl.a. vara kön, ras, ålder, andra hälsofaktorer, kondition, livsstil, vanor, uppfostran, copingsätt, social bakgrund, utbildning, yrke och tidigare respektive aktuell erfarenhet (händelser i det förflutna eller aktuella händelser), allmänna beteendemönster och karaktär, individuella psykologiska tillgångar och andra egenskaper, som tillsammans eller var och en kan påverka funktionshinder på varje nivå. Personfaktorer klassificeras inte i ICF. De har dock tagits med i Figur 1 för att visa att de kan påverka resultatet av olika interventioner.

5. Funktionstillstånd och funktionshinder som modell

5.1. Funktionstillstånd och funktionshinder som process

ICF som klassifikation beskriver inte funktionstillstånd och funktionshinder som en "process". Den kan dock användas för att beskriva processen genom att erbjuda olika möjligheter att kartlägga de olika konstruktionerna och domänerna. ICF erbjuder ett synsätt med flera perspektiv på klassifikation av funktionstillstånd och funktionshinder som en interaktiv utvecklingsprocess. Den tillhandahåller "byggstenar" för användare som önskar skapa modeller och studera olika aspekter av denna process. På detta sätt kan ICF betraktas som ett språk. Texter som kan skapas med detta beror på användarna, deras kreativitet och vetenskapliga orientering. Diagrammet i Figur 1 kan hjälpa till att illustrera den nuvarande uppfattningen av interaktionen mellan olika komponenter.¹⁵

¹⁵ ICF skiljer sig väsentligt från 1980 års version av ICIDH vad avser bilden av de ömsesidiga relationerna mellan funktionstillstånd och funktionshinder. Det bör noteras att varje diagram troligen blir ofullständigt och benäget att ge en oriktig bild på grund av komplexiteten i interaktionerna i en mångdimensionell modell. Avsikten med modellen är att illustrera multipla interaktioner. Det är säkert möjligt att illustrera andra viktiga aspekter i processen. Tolkning av interaktioner mellan olika komponenter och konstruktioner kan också variera, t.ex. inverkan av omgivningsfaktorer på kroppsfunktioner skiljer sig säkert från inverkan på delaktighet.

22 *Figur 1: Aktuell tolkning av interaktioner mellan komponenterna i ICF*

Enligt Figur 1 kan en persons funktionstillstånd inom en specifik domän ses som en interaktion eller ett sammansatt förhållande mellan hälsobetingelse och kontextuella faktorer, dvs. omgivnings- och personfaktorer. Mellan dessa faktorer finns det en dynamisk interaktion så att interventioner inom en enhet kan påverka en eller flera andra enheter. Interaktionerna är specifika och inte alltid möjliga att förutsäga som ett "ett-till-ett"-samband mellan varandra. Interaktionen verkar i två riktningar – förekomst av funktionshinder kan till och med förändra själva hälsoförhållandet. Det kan tyckas rimligt att dra slutsats om en kapacitetsbegränsning utifrån en eller flera funktionsnedsättningar/strukturavvikelse eller om en inskränkning i genomförande utifrån en eller flera begränsningar. Det är dock viktigt att samla in data oberoende av dessa konstruktioner och därefter utforska sambanden och orsaksförhållanden dem emellan. Om en persons fullständiga hälsoerfarenhet skall beskrivas är samtliga komponenter användbara. En person kan t.ex.:

- ha funktionsnedsättningar/strukturavvikelse utan att ha kapacitetsbegränsningar (t.ex. avvikande utseende på grund av spetälska behöver inte påverka personens kapacitet)
- ha problem med genomförande och begränsningar av kapacitet utan påtagliga funktionsbegränsningar/strukturavvikelse (t.ex. begränsat genomförande av dagliga aktiviteter som sammanhänger med många sjukdomar)
- ha problem med genomförande utan vare sig funktionsnedsättningar/strukturavvikelse eller begränsningar av kapacitet (t.ex. en HIV-positiv person eller en före detta patient som tillfrisknat från psykisk sjukdom som möter stigma eller diskriminering i mellanmänskliga relationer eller arbete)

Hälsobetingelse
(störning/sjukdom)
Kroppsfunktion och
anatomisk struktur
Aktivitet Delaktighet
Omgivningsfaktorer Personliga faktorer

- ha begränsningar av kapacitet utan assistans men inte ha problem med genomförande i den aktuella omgivningen (t.ex. kan en person med förflyttningsbegränsningar genom samhällets försorg ha fått tekniska hjälpmedel för förflyttning)
- uppleva en viss påverkan i motsatt riktning (t.ex. kan inaktivitet i kroppsdelar orsaka muskelatrofi och institutionalisering kan resultera i förlust av social förmåga).

Schemat i Figur 1 visar den roll kontextuella faktorer, dvs. omgivnings- och personfaktorer, spelar i processen. Dessa faktorer interagerar med den personen som har en viss hälsobetingelse och detta bestämmer nivån och omfattningen av personens funktionstillstånd. Omgivningsfaktorerna är externa och utanför individen (t.ex. attityder i samhället, arkitektoniska karakteristika och lagstiftning) och dessa klassificeras enligt förteckningen av omgivningsfaktorer i klassifikationen. Personfaktorer klassificeras däremot inte i den aktuella versionen av ICF. Dessa inkluderar bl.a. kön, ras, ålder, personens hälsotillstånd, kondition, livsstil, vanor, uppfostran, copingsätt och andra sådana faktorer. Bedömning av dem lämnas till användaren om behov föreligger.

5.2. Medicinska och sociala modeller

Ett antal olika begreppsliga modeller¹⁶ har föreslagits för att förstå och förklara funktionshinder och funktionstillstånd. Dessa kan uttryckas i en dialektik mellan en "medicinsk modell" och en "social modell". Den *medicinska modellen* ser funktionshinder som ett problem hos en person, direkt orsakat av sjukdom, skada eller annan hälsobetingelse som kräver medicinsk vård. Vården erbjuds i form av individuell behandling av professionella yrkesutövare. Behandling av funktionshinder syftar till bot eller till anpassning och beteendeförändring hos en person.

Medicinsk vård ses som det viktiga och på politisk nivå är det huvudsakliga ansvaret att förändra eller reformera hälsovårdspolicyn. Den *sociala modellen* ser å andra sidan funktionshinder huvudsakligen som ett socialt skapat problem och principiellt som en fråga om individers fullständiga integrering i samhället. Funktionshinder är inte ett attribut som åsätts en person utan snarare en komplex samling omständigheter, av vilka många är en följd av den sociala miljön. För att hantera problemet krävs sociala åtgärder, och det är samhällets kollektiva ansvar i stort att vidta nödvändiga förändringar i omgivningen för fullständig delaktighet av personer med funktionshinder inom alla områden av det sociala livet. Frågan gäller därför attityder och ideologi och den kräver social förändring. På politisk nivå blir det en fråga om mänskliga rättigheter. Funktionshinder blir kort sagt en politisk fråga.

ICF bygger på en kombination av dessa två motstridiga modeller. För att fånga kombinationen av de olika perspektiven på hur människan fungerar har en "bio-¹⁶ Termen "modell" betyder här konstruktion eller paradigm och skiljer sig från användningen av termen i föregående avsnitt.

24 psykosocial" inriktning använts. ICF försöker således uppnå en syntes av olika perspektiv för att erbjuda en sammanhållen syn på hälsa utifrån ett biologiskt, ett individuellt och ett socialt perspektiv.¹⁷

6. Användning av ICF

ICF är en klassifikation av mänskliga funktionstillstånd och funktionshinder. Den ordnar systematiskt hälso- och hälsorelaterade domäner. Inom varje komponent har domäner ytterligare grupperats i enlighet med gemensamma karakteristika, såsom ursprung, typ eller likhet, och ordnats på ett meningsfullt sätt. Klassifikationen har organiserats i enlighet med en uppsättning principer (se Bilaga 1).

Dessa principer hänför sig till nivåernas inbördes relationer och klassifikationens hierarki, dvs. uppsättning av nivåer. Några kategorier i ICF är dock ordnade på ett icke-hierarkiskt sätt utan någon ordning utan som likvärdiga delar av en gren.

Klassifikationen har följande strukturella egenskaper av betydelse för dess användning:

(1) ICF ger standardiserade operationella definitioner av hälso- och hälsorelaterade domäner i motsats till "lokala" hälsodefinitioner. Definitionerna beskriver

varje domäns väsentliga attribut (t.ex. kvaliteter, egenskaper, relationer) och innehåller information om vad som varje domän innefattar och utesluter. Definitionerna innefattar allmänt använda hållpunkter för bedömning så att de kan översättas till frågeformulär. Omvänt kan resultaten från befintliga bedömningsinstrument

kodas i ICF-termer. Som exempel definieras "syn" i termer av funktioner att uppfatta form och kontur på olika avstånd, med ett öga eller båda ögonen, så att graden av synsvårighet kan kodas som lätt, måttlig, svår eller total i termer av dessa parametrar.

(2) ICF använder alfanumeriska system där bokstäverna b, s, d, a, p och e används för att beteckna kroppsfunktioner (b), kroppsstrukturer (s), domäner för aktiviteter och delaktighet (d) alternativt aktiviteter (a) och delaktighet (p) samt omgivningsfaktorer (e). Dessa bokstäver följs av en numerisk kod som börjar med kapitelnummer (1 siffra), följs av den andra nivån (2 siffror) och av den tredje respektive fjärde nivån (3 respektive 4 siffror).

(3) ICF-kategorierna är sammankopplade så att bredare kategorier definieras för att innefatta mer detaljerade underkategorier av den övergripande kategorin. Till exempel innefattar kapitlet om förflyttning de skilda kategorierna att stå, att sitta, att gå, att bära, etc. Den korta (kortfattade) versionen har två nivåer medan den fullständiga (detaljerade) versionen täcker fyra nivåer. Koderna i såväl den korta som den fullständiga versionen överensstämmer med varandra, dvs. den korta versionen kan aggregeras från den fullständiga versionen.

(4) Varje person kan ges en uppsättning koder på varje nivå. Koderna kan vara oberoende av varandra eller inbördes relaterade.

¹⁷ Se även Bilaga 5 – ICF och personer med funktionshinder.

25

(5) Koderna i ICF är fullständiga endast om man använder en *bedömningsfaktor* (*qualifier*), som anger graden av ett hälsotillstånd (t.ex. problemets svårighetsgrad). Bedömningsfaktorer anges med en, två eller fler siffror efter decimalpunkten. Vid kodning bör varje kod följas av åtminstone en bedömningsfaktor. Utan en bedömningsfaktor har en kod ingen mening utöver begreppsdefinitionen.

(6) Den första bedömningsfaktorn för respektive kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, genomförande och kapacitet beträffande aktivitet och delaktighet samt den första bedömningsfaktorn för omgivningsfaktorer beskriver samtliga problemens omfattning inom var och en av dessa komponenter.

(7) Samtliga komponenter (kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet samt omgivningsfaktorer) kvantifieras genom användning av samma skala. Att ha ett problem kan betyda en funktionsnedsättning, strukturavvikelse, aktivitetsbegränsning, delaktighetsinskränkning eller hinder beroende på konstruktionen. Lämpliga ord att använda för bedömningen visas nedan inom parentes och bör väljas utifrån vad som passar för respektive klassifikationsdomän,

(där xxx står för den andra nivåns domänsiffror). För att kvantifiering skall kunna ske på ett genomgående enhetligt sätt krävs att det utvecklas bedömningsmetoder genom forskning. Breda procenttalsområden har angivits för de fall där det finns tillgång till kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera en funktionsnedsättning, strukturavvikelse, kapacitetsbegränsning, ett genomförandeproblem eller hinder. När man anger "inget problem" eller "totalt problem" kan dock ett fel på upp till 5 procent föreligga. "Måttligt problem" avser ett problem på upp till halva tiden eller halva skalan av total svårighet. Procenttalen skall kalibreras inom olika domäner med populationsstandarder på percentilnivå som referens.

xxx.0 INGET problem (ingen, avsaknad, obetydlig...) 0–4 %

xxx.1 LÄTT problem (litet, lågt...) 5–24 %

xxx.2 MÅTTLIGT problem (medel, ganska stort...) 25–49 %
xxx.3 STORT problem (gravt, högt, extremt, svårt...) 50–95 %
xxx.4 TOTALT problem (fullständigt...) 96–100 %
xxx.8 ej specificerat
xxx.9 ej tillämbart

(8) Vad avser omgivningsfaktorer kan den första bedömningsfaktorn användas för att beteckna antingen graden av positiva aspekter av miljön, dvs. underlättande faktorer, eller graden av negativa effekter, dvs. hinder. För att beteckna underlättande faktorer kan samma 0–4 skala användas, men decimalpunkten ersätts med ett plustecken, t.ex. e110+2. Omgivningsfaktorer kan kodas (a) i förhållande till varje konstruktion individuellt, eller (b) utan relation till individuell konstruktion. Det förra sättet är att föredra eftersom det tydligare identifierar omgivningens inverkan.

26 (9) Olika användare kan finna det lämpligt och till hjälp att lägga till andra slag av information för kodning av varje item. Det finns en uppsättning andra möjliga bedömningsfaktorer som skulle kunna användas. Tabell 3 visar mer detaljerat bedömningsfaktorer för varje komponent.

(10) Beskrivningar av hälsa och hälsorelaterade domäner hänför sig till användning vid en given tidpunkt, dvs. ger en ögonblicksbild. Genom att göra bedömningar vid flera tidpunkter är det möjligt att beskriva en kurva över tid och därmed en process.

(11) I ICF ges en persons hälsa och hälsorelaterade tillstånd en uppsättning koder som omspannar klassifikationens två delar. Det maximala antalet koder per person är på första nivån (1 siffra) 34 stycken – 8 kroppsfunktioner, 8 kroppsstrukturer, 9 genomförande- och 9 kapacitetskoder. På motsvarande sätt är det totala antalet koder 362 stycken på andra nivån (3 siffror). På mer detaljerade nivåer ökar antalet koder till 1 424 stycken. Vid tillämpning av ICF i praktiken kan en uppsättning av 3 till 18 koder på tresifvernivå (andra nivån) vara tillräcklig för att beskriva ett fall. De mer detaljerade fyr- och femsifvernivåerna används i allmänhet inom olika specialistområden (t.ex. vid utvärdering av rehabilitering, inom geriatrik etc.) medan klassificering på tresifvernivå kan användas för kartläggningar och övergripande utvärderingar av kliniska resultat.

Ytterligare riktlinjer för kodning ges i Bilaga 2. Användare rekommenderas starkt att skaffa sig träning i bruket av klassifikationen genom WHO och dess nätverk av Collaborating Centres.

27

Tabell 3. Bedömningsfaktorer

Konstruktion Första bedömningsfaktorn Andra bedömningsfaktorn

Kroppsfunktioner (b)

Generisk bedömningsfaktor
med negativ skala som används
för att beteckna grad eller storlek
av en nedsättning
*Exempel: b168.3 för att
beteckna en stor funktionsnedsättning
i specifika mentala
språkfunktioner*
Ingen

Anatomisk struktur (s)

Generisk bedömningsfaktor
med negativ skala som används
för att beteckna grad eller storlek
av en nedsättning
*Exempel: s730.3 för att beteckna
en svår strukturavvikelse
i en övre extremitet*
Används för att ange karaktären
av en förändring inom respektive
struktur
0 = ingen strukturförändring
1 = total avsaknad
2 = delvis avsaknad

3 = en ytterligare del
4 = avvikande dimensioner
5 = diskontinuitet
6 = avvikande position/felställning
7 = kvalitativ förändring i struktur,
inkl.vätskeansamling
8 = ej specificerat
9 = ej tillämbart

*Exempel: s7300.32 för att
beteckna delvis avsaknad av övre
extremitet*

Aktivitet och Delaktighet (d)

Endast aktivitet (a)

Endast delaktighet (p)

GENOMFÖRANDE

Generisk bedömningsfaktor

Problem i personens aktuella
omgivning.

*Exempel: a5101.1_ för att
beteckna lätt svårighet att bada
hela kroppen med användning
av hjälpmedel som personen
har tillgång till i sin aktuella
omgivning*

KAPACITET

Generisk bedömningsfaktor

Begränsning utan assistans.

*Exempel: a5101._2 för att
beteckna måttlig svårighet att
tvätta hela kroppen och det
tyder på måttlig svårighet utan
användning av hjälpmedel eller
personlig hjälp*

Omgivningsfaktorer (e)

Generisk bedömningsfaktor

med negativ och/eller positiv

skala för att beteckna omfattningen

av hindrande respektive

underlättande faktorer

Exempel: e130.2 för att

beteckna att produkter för

utbildning utgör ett måttligt

hinder. Tvärtom skulle e130+2

beteckna att produkter för

utbildning är måttligt underlättande

faktorer

Ingen

28 54:e Världshälsoförsamlingens godkännande av ICF för internationellt bruk

Resolution WHA54.21 lyder på följande sätt:

Den femtiofjärde världshälsoförsamlingen

1. GODKÄNNER den andra utgåvan av International Classification of Impairments,

Disabilities and Handicaps (ICIDH¹⁸) med titeln International Classification

of Functioning, Disability and Health, hädanefter benämnd ICF

2. UPPMANAR medlemsstaterna att använda ICF i sin forskning, utvärdering

och rapportering som lämplig med hänsyn tagen till speciella situationer i medlemsstaterna
och särskilt med tanke på möjliga framtida revisioner

3. UPPDRAR åt generaldirektören att på begäran ge stöd till medlemsstater för
användning av ICF.

¹⁸ Den svenska versionen av ICIDH har titeln Klassifikation – Funktionsbegränsning på organnivå, Begränsning
av förmåga på personnivå, Handikapp konsekvenser på social nivå.

29

ICF

Klassifikationens

första nivå

Förteckning av kapitelrubrikerna i klassifikationen

30 Kroppsfunktioner

Kapitel 1 Psykiska funktioner

Kapitel 2 Sinnesfunktioner och smärta

Kapitel 3 Röst- och talfunktioner

Kapitel 4 Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystems- och andningsfunktioner

Kapitel 5 Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner

Kapitel 6 Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner

Kapitel 7 Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner

Kapitel 8 Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer

Kroppsstrukturer

Kapitel 1 Strukturer i nervsystemet

Kapitel 2 Ögat, örat och därmed relaterade strukturer

Kapitel 3 Strukturer involverade i röst och tal

Kapitel 4 Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet

Kapitel 5 Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet

Kapitel 6 Strukturer som sammanhänger med köns- och urinorganens system

Kapitel 7 Strukturer som sammanhänger med rörelse

Kapitel 8 Hud och därmed sammanhängande strukturer

Aktiviteter och delaktighet

Kapitel 1 Lärande och att tillämpa kunskap

Kapitel 2 Allmänna uppgifter och krav

Kapitel 3 Kommunikation

Kapitel 4 Förflyttning

Kapitel 5 Personlig vård

Kapitel 6 Hemliv

Kapitel 7 Mellanmänniska interaktioner och relationer

31

Kapitel 8 Viktiga livsområden

Kapitel 9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Omgivningsfaktorer

Kapitel 1 Produkter och teknik

Kapitel 2 Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar

Kapitel 3 Personligt stöd och personliga relationer

Kapitel 4 Attityder

Kapitel 5 Service, tjänster, system och policies

32

33

ICF

Klassifikationens

andra nivå

Förteckning över kapitelrubriker, avsnittsrubriker
samt den första undernivån

34 KROPPSFUNKTIONER

Kapitel 1 Psykiska funktioner

Övergripande psykiska funktioner (b110–b139)

b110 Medvetandefunktioner

b114 Orienteringsfunktioner

b117 Intellektuella funktioner

b122 Övergripande psykosociala funktioner

b126 Temperament och personlighetsfunktioner

b130 Energi och driftfunktioner

b134 Sömnfunktioner

b139 Andra specificerade och ospecificerade övergripande psykiska funktioner

Specifika psykiska funktioner (b140–b189)

b140 Uppmärksamhetsfunktioner

b144 Minnesfunktioner

b147 Psykomotoriska funktioner

b152 Emotionella funktioner

b156 Perceptuella funktioner

b160 Tankefunktioner

b164 Högre kognitiva funktioner

b167 Psykiska språkfunktioner

b172 Kalkyleringsfunktioner

b176 Psykisk funktion att ordna sammansatta rörelser i följd

b180 Funktioner för erfarenhet av jaget och tid

b189 Andra specificerade och ospecificerade specifika psykiska funktioner

b198 Psykiska funktioner, andra specificerade

b199 Psykiska funktioner, ospecificerade

Kapitel 2 Sinnesfunktioner och smärta

Syn och därmed sammanhängande funktioner (b210–b229)

b210 Synfunktioner

b215 Funktioner hos strukturer intill ögat

b220 Förnimmelser förenade med öga och angränsande strukturer

b229 Andra specificerade och ospecificerade synfunktioner och därmed relaterade funktioner

35

Hörsel och vestibulära funktioner (b230–b249)

b230 Hörselfunktioner

b235 Vestibulära funktioner

b240 Förnimmelser i samband med hörsel och vestibulär funktion

b249 Andra specificerade och ospecificerade hörselfunktioner och vestibulära funktioner

Övriga sinnesfunktioner (b250–b279)

b250 Smakfunktion

b255 Luktfunktion

b260 Proprioceptiv funktion

b265 Beröringsfunktion

b270 Sinnesfunktioner som hänger samman med temperatur och andra

sinnesintryck

b279 Övriga sinnesfunktioner, andra specificerade och ospecificerade

Smärta (b280–b289)

b280 Smärtförmimelse

b289 Annan specificerad och ospecificerad förmimelse av smärta

b298 Sinnesfunktioner och smärta, andra specificerade

b299 Sinnesfunktioner och smärta, ospecificerade

Kapitel 3 Röst- och talfunktioner

b310 Röstfunktioner

b320 Artikuleringsfunktioner

b330 Funktioner för språkbehärskning och rytm i tal

b340 Alternativa vokaliseringsfunktioner

b398 Röst- och talfunktioner, andra specificerade

b399 Röst- och talfunktioner, ospecificerade

Kapitel 4 Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystems- och andningsfunktioner

Funktioner i hjärt- och kärlsystem (b410–b429)

b410 Hjärtfunktioner

b415 Blodkärlfunktioner

b420 Blodtrycksfunktioner

b429 Andra specificerade och ospecificerade funktioner i hjärt-kärlsystemet

36 Funktioner i blodbildningssystemet och det immunologiska systemet (b430–b439)

b430 Blodbildningsfunktioner

b435 Immunologiska funktioner

b439 Andra specificerade och ospecificerade blodbildningsfunktioner
och immunologiska funktioner

Andningsfunktioner (b440–b449)

b440 Andningsfunktioner

b445 Andningsmuskelfunktioner

b449 Andra specificerade och ospecificerade andningsfunktioner

Övriga funktioner och förmimelser i hjärt-kärlsystemet och andningssystemet (b450–b469)

b450 Övriga andningsfunktioner

b455 Funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete

b460 Förmimelser i samband med hjärt-kärlfunktioner och andningsfunktioner

b469 Övriga funktioner och förmimelser i hjärt-kärlsystemet och andningssystemet,
andra specificerade och ospecificerade

b498 Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystems- och andningsfunktioner,
andra specificerade

b499 Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystems- och andningsfunktioner,
ospecificerade

Kapitel 5 Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner

Funktioner som sammanhänger med matsmältningssystemet (b510–b539)

b510 Funktioner vid intagande av föda

b515 Matsmältningsfunktioner

b520 Funktioner för näringsupptag

b525 Avföringsfunktioner

b530 Viktuppehållande funktioner
b535 Förmimmelser förenade med matsmältningssystemet
b539 Andra specificerade och ospecificerade funktioner som sammanhänger med matsmältningssystemet

37

Funktioner som sammanhänger med ämnesomsättningssystemet och det endokrina systemet (b540–b559)

b540 Allmänna ämnesomsättningsfunktioner
b545 Funktioner för vatten-, mineral- och elektrolytbalans
b550 Värmereglerande funktioner
b555 Endokrina funktioner
b559 Andra specificerade och ospecificerade funktioner som sammanhänger med ämnesomsättning och endokrina system
b598 Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner, andra specificerade
b599 Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner, ospecificerade

Kapitel 6 Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner

Urinfunktioner (b610–b639)

b610 Urinutsöndringsfunktioner
b620 Urineringsfunktioner
b630 Förmimmelser i samband med urinfunktioner
b639 Andra specificerade och ospecificerade urinfunktioner

Genitala och reproduktiva funktioner (b640–b679)

b640 Sexuella funktioner
b650 Menstruationsfunktioner
b660 Fortplantningsfunktioner
b670 Förmimmelser förenade med genitala och reproduktiva funktioner
b679 Andra specificerade och ospecificerade genitala och reproduktiva funktioner
b698 Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner, andra specificerade
b699 Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner, ospecificerade

38 Kapitel 7 Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner

Funktioner i leder och skelett (b710–b729)

b710 Funktioner för rörlighet i leder
b715 Ledstabilitetsfunktioner
b720 Funktioner för rörlighet mellan skelettdelar
b729 Andra specificerade och ospecificerade funktioner i leder och skelett

Muskelfunktioner (b730–b749)

b730 Muskelkraftsfunktioner
b735 Muskeltonusfunktioner
b740 Muskeluthållighetsfunktioner
b749 Andra specificerade och ospecificerade muskelfunktioner

Rörelsefunktioner (b750–b789)

b750 Motoriska reflexfunktioner
b755 Funktioner för icke viljemässiga rörelsereaktioner
b760 Funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser

b765 Funktioner för icke viljemässiga rörelser
b770 Gångmönster
b780 Förnimmelser vad avser muskel- och rörelsefunktioner
b789 Andra specificerade och ospecificerade rörelsefunktioner
b798 Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner, andra specificerade
b799 Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner, ospecificerade

Kapitel 8 Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer

Funktioner i huden (b810–b849)

b810 Hudens skyddsfunktioner
b820 Hudens läkande funktioner
b830 Andra hudfunktioner
b840 Förnimmelser som hänger samman med huden
b849 Andra specificerade och ospecificerade hudfunktioner

39

Funktioner i hår och naglar (b850–b869)

b850 Hårfunktioner
b860 Funktioner i naglar
b869 Andra specificerade och ospecificerade funktioner i hår och naglar
b898 Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer, andra specificerade
b899 Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer, ospecificerade

KROPPSSTRUKTURER

Kapitel 1 Strukturer i nervsystemet

s110 Struktur i hjärnan
s120 Ryggmärgen och därmed relaterade strukturer
s130 Struktur i hjärnhinnor
s140 Struktur i sympatiska nervsystemet
s150 Struktur i parasympatiska nervsystemet
s198 Strukturer i nervsystemet, andra specificerade
s199 Strukturer i nervsystemet, ospecificerade

Kapitel 2 Ögat, örat och därmed relaterade strukturer

s210 Struktur i ögonhåla
s220 Struktur i ögonglob
s230 Struktur i ögats omgivning
s240 Struktur i ytterörat
s250 Struktur i mellanörat
s260 Struktur i innerörat
s298 Ögat, örat och därmed relaterade strukturer, andra specificerade
s299 Ögat, örat och därmed relaterade strukturer, ospecificerade

Kapitel 3 Strukturer involverade i röst och tal

s310 Struktur i näsan
s320 Struktur i munnen
s330 Struktur i svalget
s340 Struktur i struphuvudet
s398 Strukturer involverade i röst och tal, andra specificerade
s399 Strukturer involverade i röst och tal, ospecificerade

40 Kapitel 4 Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet

s410 Struktur i hjärt-kärlsystemet
s420 Struktur i immunsystemet
s430 Struktur i andningssystemet
s498 Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet, andra specificerade
s499 Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet, ospecificerade

Kapitel 5 Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet

s510 Struktur i spottkörtel
s520 Struktur i matstrupen
s530 Struktur i magsäcken
s540 Struktur i tarm
s550 Struktur i bukspottkörteln
s560 Struktur i levern
s570 Struktur i gallblåsan och gallgångar
s580 Struktur i endokrina körtlar
s598 Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet, andra specificerade
s599 Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet, ospecificerade

Kapitel 6 Strukturer som sammanhänger med könsoch urinorganens system

s610 Struktur i urinorgan
s620 Struktur i bäckenbotten
s630 Struktur i könsorgansystemet
s698 Strukturer som sammanhänger med köns- och urinorganens system, andra specificerade
s699 Strukturer som sammanhänger med köns- och urinorganens system, ospecificerade

41

Kapitel 7 Strukturer som sammanhänger med rörelse

s710 Struktur i huvud och halsregion
s720 Struktur i skulderregion
s730 Struktur i övre extremitet
s740 Struktur i bäckenregion
s750 Struktur i nedre extremitet
s760 Struktur i bål
s770 Övrig muskuloskeletal struktur som sammanhänger med rörelse
s798 Strukturer som sammanhänger med rörelse, andra specificerade
s799 Strukturer som sammanhänger med rörelse, ospecificerade

Kapitel 8 Hud och därmed sammanhängande strukturer

s810 Struktur i hudområde
s820 Struktur i hudkörtlar
s830 Struktur i naglar
s840 Struktur i hår
s898 Hud och därmed sammanhängande strukturer, andra specificerade
s899 Hud och därmed sammanhängande strukturer, ospecificerade

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

Kapitel 1 Lärande och att tillämpa kunskap

Målinriktade sinnesupplevelser (d110–d129)

d110 Att se

d115 Att lyssna

d120 Annat målinriktat utnyttjande av sinnesintryck

d129 Andra specificerade och ospecificerade målinriktade sinnesupplevelser

Grundläggande lärande (d130–d159)

d130 Att härma

d135 Att repetera

d140 Att lära sig läsa

d145 Att lära sig skriva

d150 Att lära sig räkna och beräkna

d155 Att förvärva färdigheter

d159 Annat specificerat och ospecificerat grundläggande lärande

42 Att tillämpa kunskap (d160–d179)

d160 Att fokusera uppmärksamhet

d163 Att tänka

d166 Att läsa

d170 Att skriva

d172 Att räkna och beräkna

d175 Att lösa problem

d177 Att fatta beslut

d179 Att tillämpa kunskap, annat specificerat och ospecificerat

d198 Lärande och att tillämpa kunskap, annat specificerat

d199 Lärande och att tillämpa kunskap, ospecificerat

Kapitel 2 Allmänna uppgifter och krav

d210 Att företa en enstaka uppgift

d220 Att företa mångfaldiga uppgifter

d230 Att genomföra daglig rutin

d240 Att hantera stress och andra psykologiska krav

d298 Allmänna uppgifter och krav, andra specificerade

d299 Allmänna uppgifter och krav, ospecificerade

Kapitel 3 Kommunikation

Att kommunicera – att vara mottagare (d310–d329)

d310 Att kommunicera genom att ta emot talade meddelanden

d315 Att kommunicera genom att ta emot icke-verbala meddelanden

d320 Att kommunicera genom att ta emot meddelanden på teckenspråk

d325 Att kommunicera genom att ta emot skrivna meddelanden

d329 Att kommunicera genom att ta emot meddelanden på andra och ospecificerade sätt

Att kommunicera – att vara sändare (d330–d349)

d330 Att tala

d335 Att uttrycka sig genom icke-verbala meddelanden

d340 Att uttrycka sig genom meddelanden på teckenspråk

d345 Att skriva meddelanden

d349 Att kommunicera genom att uttrycka sig genom andra specificerade och ospecificerade meddelanden

43

Konversation och användning av kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker (d350–d369)

d350 Konversation

d355 Diskussion

d360 Att använda kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker
d369 Konversation och användning av kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker, andra specificerade och ospecificerade
d398 Kommunikation, annan specificerad
d399 Kommunikation, ospecificerad

Kapitel 4 Förflyttning

Att ändra och bibehålla kroppsställning (d410–d429)

d410 Att ändra grundläggande kroppsställning
d415 Att bibehålla en kroppsställning
d420 Att förflytta sig själv
d429 Att ändra och bibehålla kroppsställning, annat specificerat och ospecificerat

Att bära, flytta och hantera föremål (d430–d449)

d430 Att lyfta och bära föremål
d435 Att flytta föremål med hjälp av benen
d440 Handens finmotoriska användning
d445 Användning av hand och arm
d449 Att bära, flytta och hantera föremål, annat specificerat och ospecificerat

Att gå och röra sig omkring (d450–d469)

d450 Att gå
d455 Att röra sig omkring på olika sätt
d460 Att röra sig omkring på olika platser
d465 Att förflytta sig med hjälp av utrustning
d469 Att gå och röra sig omkring, annat specificerat och ospecificerat

Att förflytta sig med hjälp av transportmedel (d470–d489)

d470 Att använda transportmedel
d475 Att vara förare
d480 Att rida på djur för transport
d489 Att förflytta sig med hjälp av transportmedel, annat specificerat och ospecificerat
d498 Förflyttning, annan specificerad
d499 Förflyttning, ospecificerad

44 Kapitel 5 Personlig vård

d510 Att tvätta sig
d520 Kroppsvård
d530 Att sköta toalettbehov
d540 Att klä sig
d550 Att äta
d560 Att dricka
d570 Att sköta sin egen hälsa
d598 Personlig vård, annan specificerad
d599 Personlig vård, ospecificerad

Kapitel 6 Hemliv

Att skaffa förnödenheter (d610–d629)

d610 Att skaffa bostad
d620 Att skaffa varor och tjänster
d629 Att skaffa förnödenheter, annat specificerat och ospecificerat

Hushållsgöromål (d630–d649)

d630 Att bereda måltider
d640 Hushållsarbete
d649 Hushållsgöromål, annat specificerat och ospecificerat

Att ta hand om hushållsföremål och att bistå andra (d650–d669)

d650 Att ta hand om hemmets föremål
d660 Att bistå andra
d669 Att ta hand om hushållsföremål och att bistå andra, annat specificerat och ospecificerat
d698 Hemliv, annat specificerat
d699 Hemliv, ospecificerat

Kapitel 7 Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Allmänna mellanmänskliga interaktioner (d710-d729)

d710 Grundläggande mellanmänskliga interaktioner
d720 Sammansatta mellanmänskliga interaktioner
d729 Allmänna mellanmänskliga interaktioner, andra specificerade och ospecificerade

45

Särskilda mellanmänskliga relationer (d730–d779)

d730 Att ha kontakt med okända personer
d740 Formella relationer
d750 Informella sociala relationer
d760 Familjerelationer
d770 Intima relationer
d779 Särskilda mellanmänskliga relationer, andra specificerade och ospecificerade
d798 Mellanmänskliga interaktioner och relationer, andra specificerade
d799 Mellanmänskliga interaktioner och relationer, ospecificerade

Kapitel 8 Viktiga livsområden

Utbildning (d810–d839)

d810 Informell utbildning
d815 Förskoleutbildning
d820 Skolutbildning
d825 Yrkesutbildning
d830 Högre utbildning
d839 Utbildning, annan specificerad och ospecificerad

Arbete och sysselsättning (d840–d859)

d840 Lärlingskap (arbetsförberedelse)
d845 Att skaffa, behålla och sluta ett arbete
d850 Betald sysselsättning
d855 Obetald sysselsättning
d859 Arbete och sysselsättning, annat specificerat och ospecificerat

Ekonomiskt liv (d860–d879)

d860 Grundläggande ekonomiska transaktioner
d865 Komplexa ekonomiska transaktioner
d870 Ekonomisk självförsörjning
d879 Ekonomiskt liv, annat specificerat och ospecificerat
d898 Viktiga livsområden, andra specificerade
d899 Viktiga livsområden, ospecificerade

46 Kapitel 9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

d910 Samhällsgemenskap
d920 Rekreation och fritid
d930 Religion och andlighet
d940 Mänskliga rättigheter

d950 Politiskt liv och medborgarskap
d998 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, annat specificerat
d999 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, ospecificerat

OMGIVNINGSAKTORER

Kapitel 1 Produkter och teknik

e110 Produkter eller substanser för egen konsumtion
e115 Produkter och teknik för eget bruk i dagliga livet
e120 Produkter och teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus
e125 Produkter och teknik för kommunikation
e130 Produkter och teknik för utbildning
e135 Produkter och teknik för sysselsättning
e140 Produkter och teknik för kultur, rekreation och sport
e145 Produkter och teknik för utövande av religion och andlighet
e150 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för allmänt bruk
e155 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för privat bruk
e160 Produkter och teknik för markutveckling
e165 Tillgångar
e198 Produkter och teknik, andra specificerade
e199 Produkter och teknik, ospecificerade

Kapitel 2 Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar

e210 Fysisk geografi
e215 Befolkning
e220 Flora och fauna
e225 Klimat
e230 Naturkatastrofer
47
e235 Mänskligt orsakade katastrofer
e240 Ljus
e245 Tidsrelaterade förändringar
e250 Ljud
e255 Vibration
e260 Luftkvalitet
e298 Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar, andra specificerade
e299 Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar, ospecificerade

Kapitel 3 Personligt stöd och personliga relationer

e310 Närfamilj
e315 Storfamilj eller utvidgad familj
e320 Vänner
e325 Bekanta, kamrater, kollegor, grannar och personer i umgänget
e330 Människor i maktpositioner
e335 Människor i underordnade positioner
e340 Personliga vårdgivare och personliga assistenter
e345 Okända människor
e350 Husdjur
e355 Yrkesutövare inom hälso- och sjukvård
e360 Andra yrkesutövare
e398 Personligt stöd och personliga relationer, andra specificerade
e399 Personligt stöd och personliga relationer, ospecificerade

Kapitel 4 Attityder

- e410 Nära familjemedlemmars personliga attityder
- e415 Personliga attityder hos medlemmar av den utvidgade familjen
- e420 Vänners personliga attityder
- e425 Personliga attityder bland bekanta, kamrater, kollegor, grannar och personer i umgängeskretsen
- e430 Personliga attityder hos personer i maktpositioner
- e435 Personliga attityder hos personer i underordnade ställningar
- e440 Personliga attityder hos personliga vårdgivare och personliga assistenter
- e445 Personliga attityder hos okända människor
- e450 Personliga attityder hos yrkesutövare inom hälso- och sjukvården
- e455 Personliga attityder hos andra yrkesutövare
- e460 Samhälleliga attityder
- e465 Sociala normer, konventioner och ideologier
- e498 Attityder, andra specificerade
- e499 Attityder, ospecificerade

48 Kapitel 5 Service, tjänster, system och policier

- e510 Service, tjänster, system och policier för produktion av konsumtionsvaror
- e515 Service, tjänster, system och policier för arkitektur och konstruktion
- e520 Service, tjänster, system och policier för planering av öppna områden
- e525 Service, tjänster, system och policier för bostäder
- e530 Service, tjänster, system och policier för allmänna nyttigheter
- e535 Service, tjänster, system och policier för kommunikation
- e540 Service, tjänster, system och policier för transport
- e545 Service, tjänster, system och policier för beskydd av medborgare
- e550 Service, tjänster, system och policier gällande lagreglering
- e555 Service, tjänster, system och policier av sammanslutningar och organisationer
- e560 Service, tjänster, system och policier inom massmedia
- e565 Service, tjänster, system och policier inom ekonomi
- e570 Service, tjänster, system och policier inom socialförsäkring
- e575 Service, tjänster, system och policier för allmänna sociala stödinsatser
- e580 Service, tjänster, system och policier inom hälsovård
- e585 Service, tjänster, system och policier för utbildning och yrkesförberedelse
- e590 Service, tjänster, system och policier för arbete och sysselsättning
- e595 Politiska tjänster, system och policier
- e598 Service, tjänster, system och policier, andra specificerade
- e599 Service, tjänster, system och policier, ospecificerade

49

ICF

Detaljerad klassifikation med definitioner

Klassifikationens samtliga kategorier
med definitioner och vad dessa
innefattar och utesluter

50 KROPPSFUNKTIONER

Definitioner:

Kroppsfunktioner (Body Functions) är kroppssystemens fysiologiska

funktioner, inklusive psykologiska funktioner

Funktionsnedsättningar (Impairments) är problem i kroppsfunktioner i form av en påvisbar avvikelse eller förlust

Bedömningsfaktor

Enhetlig bedömningsfaktor med negativ skala används för att ange graden eller storleken av en funktionsnedsättning:

xxx.0 INGEN funktionsnedsättning (ingen, frånvarande, försumbar,...) 0–4 %

xxx.1 LÄTT funktionsnedsättning (lätt, låg,...) 5–24 %

xxx.2 MÅTTLIG funktionsnedsättning (medel, ganska stor,...) 25–49 %

xxx.3 SVÅR funktionsnedsättning (grav, hög, stor, extrem,...) 50–95 %

xxx.4 TOTAL funktionsnedsättning (fullständig,...) 96–100 %

xxx.8 ej specificerat

xxx.9 ej tillämpligt

Breda procenttalsområden har angivits för de fall där det finns tillgång till kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera en funktionsnedsättning vad avser kroppslig funktion. När man anger "ingen funktionsnedsättning"

eller "total funktionsnedsättning" kan dock ett fel på upp till 5

procent föreligga. "Måttlig funktionsnedsättning" avser en funktionsnedsättning

på upp till hälften av en fullständig funktionsnedsättning. Procenttalen måste

kalibreras inom olika domäner med populationsstandarder på percentilnivå som

referens. För att kunna använda denna kvantifiering på ett allmängiltigt sätt måste

bedömningsmetoder utvecklas genom forskning.

För vidare förklaring hänvisas till kodningsanvisningar för ICF i Bilaga 2.

51

Kapitel 1

Psykiska funktioner

Detta kapitel handlar om hjärnans och det centrala nervsystemets funktioner, såväl övergripande funktioner såsom medvetande, energi och drift som specifika psykiska funktioner såsom minne, språk och kalkylerande psykiska funktioner

Övergripande psykiska funktioner (b110–b139)

Medvetandefunktioner

Allmänna psykiska funktioner rörande tillstånd av medvetenhet, uppmärksamhet och vakenhet inklusive tillståndets klarhet och kontinuitet

Innefattar:

funktioner av medvetandetillståndets kontinuitet och beskaffenhet; medvetlöshet, koma, vegetativa tillstånd, fuguetillstånd, transtillstånd, besatthetstillstånd, förändrat medvetande orsakat av droger; delirium, stupor

Utesluter:

orienteringsfunktioner (b114); energi och driffunktioner (b130); sömnfunktioner (b134);

b1100 Medvetandetillstånd

Psykiska funktioner som, när de förändras, ger tillstånd av grumlat medvetande, stupor eller koma

b1101 Medvetandets kontinuitet

Psykiska funktioner som ger upprätthållen vakenhet, beredskap och uppmärksamhet och som, när de avbryts, kan ge fuguetillstånd, trans eller andra likartade tillstånd

b1102 Medvetandets beskaffenhet

Psykiska funktioner som, när de förändras, påverkar förändringar i karaktären av vakenhet, beredskap och uppmärksamhet såsom vid drogpåverkan eller delirium

b1108 Andra specificerade medvetandefunktioner

b1109 Ospecifierade medvetandefunktioner

Orienteringsfunktioner

Allmänna psykiska funktioner av att känna till och fastställa sin relation till sig själv och andra, till tid och till sin omgivning

Innefattar:

funktioner av orientering till tid, rum och person; orientering till sig själv och

andra; desorientering till tid, rum och person

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); uppmärksamhetsfunktioner (b140); minnesfunktioner (b144)

b1140 Orientering till tid

Psykiska funktioner som ger medvetenhet om dag, datum, månad och år

b1141 Orientering till rum

Psykiska funktioner som ger medvetenhet om var man befinner sig,

såsom stad, land och den omedelbara omgivningen

ICF KROPPSFUNKTIONER

52 b1142 Orientering till person

Psykisk funktion som ger medvetenhet om den egna identiteten och om

personer i den omedelbara omgivningen

b11420 Orientering till jaget

Psykiska funktioner som ger medvetenhet om den egna identiteten

b11421 Orientering till andra

Psykisk funktion som ger medvetenhet om identiteten hos

andra personer i den omedelbara omgivningen

b11428 Orienteringsfunktioner till person, andra specificerade

b11429 Orienteringsfunktioner till person, ospecificerade

b1148 Andra specificerade orienteringsfunktioner

b1149 Ospecificerade orienteringsfunktioner

Intellektuella funktioner

Allmänna psykiska funktioner som krävs för att förstå och konstruktivt integrera olika psykiska funktioner inklusive kognitiva funktioner och deras utveckling över livsrymden

Innefattar:

den intellektuella utvecklingens funktioner; intellektuell utvecklingshämning, psykisk utvecklingshämning, demens

Utesluter:

minnesfunktioner (b144); tankefunktioner (b160); högre kognitiva funktioner (b164)

Övergripande psykosociala funktioner

Allmänna psykiska funktioner och deras utveckling över livsrymden som krävs för att förstå och på ett konstruktivt sätt integrera de olika psykiska funktioner som utgör grund för uppbyggnad av mellanmänsklig förmåga som är nödvändig för att upprätta meningsfulla ömsesidiga sociala interaktioner

Innefattar:

sådant som vid autism

Temperament och personlighetsfunktioner

Allmänna psykiska funktioner i en persons konstitutionella disposition att reagera på ett särskilt sätt i situationer och som innefattar den uppsättning av psykiska egenskaper som gör att personen klart skiljer sig från andra

Innefattar:

utåtvändhet, inåtvändhet, behaglighet, samvetsgrannhet, psykisk och emotionell stabilitet och öppenhet för upplevelser; optimism; att söka nyheter; självförtroende; trovärdighet

Utesluter:

intellektuella funktioner (b117); energi och drifffunktioner (b130);

psykomotoriska funktioner (b147); emotionella funktioner (b152)

b1260 Extroversion (utåtvändhet)

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara utåtriktad,

social och öppen i motsats till att vara blyg, återhållen och hämmad

b1261 Behaglighet

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara

samarbetsvillig, vänlig och tillmötesgående i motsats till att vara

ovänlig, oppositionell och trotsig

KROPPSFUNKTIONER ICF

53

b1262 Samvetsgrannhet

Psykiska funktioner som ger personliga dispositioner att vara hårt

arbetande, metodisk och noggrann i motsats till psykiska funktioner som

ger dispositioner att vara lat, opålitlig och oansvarig

b1263 Psykisk stabilitet

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara jämn till humöret, lugn och samlad i motsats till att vara lättirriterad, orolig, oberäknelig och nyckfull

b1264 Öppenhet för upplevelser

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara nyfiken, fantasifull, frågvis och sökande efter erfarenhet i motsats till att vara slö, ouppmärksam och ha svårt att visa känslor

b1265 Optimism

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara gladlynt, livlig och hoppfull i motsats till att vara nedstämd, dyster och misströstande

b1266 Självförtroende

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara självsäker, djärv och säker i motsats till att vara blyg, osäker och självutplånande

b1267 Pålitlighet

Psykiska funktioner som ger personlig disposition att vara etisk och principfast i motsats till att vara utmanande, svekfull och asocial

b1268 Temperament och personlighetsfunktioner, andra specificerade

b1269 Temperament och personlighetsfunktioner, ospecificerade

Energi och driftfunktioner

Allmänna psykiska funktioner av fysiologiska och psykologiska mekanismer som gör att personen envist strävar efter att tillfredsställa specifika behov och allmänna mål

Innefattar:

funktioner av energinivå, motivation, aptit; begär efter substanser, inklusive sådana som kan missbrukas; impuls kontroll

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); temperament och personlighetsfunktioner (b126); sömnfunktioner (b134); psykomotoriska funktioner (b147); emotionella funktioner (b152)

b1300 Energinivå

Psykisk funktion som ger kraft och uthållighet

b1301 Motivation

Psykiska funktioner som skapar handlingsberedskap, medveten eller omedveten drivkraft att handla

b1302 Aptit

Psykiska funktioner som ger en naturlig längtan eller önskan om att tillgodose särskilt det naturliga och återkommande behovet av mat och dryck

ICF KROPPSFUNKTIONER

54 b1303 Begär

Psykiska funktioner som ger begär efter substanser inklusive sådana som kan missbrukas

b1304 Impulskontroll

Psykiska funktioner som reglerar och motverkar plötsliga starka begär att göra någonting

b1308 Energi och driftfunktioner, andra specificerade

b1309 Energi och driftfunktioner, ospecificerade

Sömnfunktioner

Allmänna psykiska funktioner av periodisk, reversibel och selektiv fysisk och psykisk avkoppling från sin egen omedelbara omgivning med samtidiga karakteristiska fysiologiska förändringar

Innefattar:

funktioner av sömnmängd, insomning, sömnunderhåll, sömnkvalitet, funktioner som rör sömncykeln såsom sömnlöshet, hypersömn, narkolepsi

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); energi och driftfunktioner (b130); uppmärksamhetsfunktioner (b140); psykomotoriska funktioner (b147)

b1340 Sömmängd

Psykiska funktioner som gäller tid som används för att sova enligt en återkommande dygnsrytm

b1341 Insomning

Psykiska funktioner som styr övergången från vakenhet till sömn

b1342 Sömnunderhåll

Psykiska funktioner som upprätthåller sömntillståndet

b1343 Sömnkvalitet

Psykiska funktioner som ger naturlig sömn som leder till optimal fysisk och psykisk vila och avslappning

b1344 Funktioner som omfattar sömncykeln

Psykiska funktioner som ger sömn med hastiga ögonrörelser (REM, som sammanhänger med att drömma) och sömn som inte är förknippad med hastiga ögonrörelser (NREM, som kännetecknas av traditionella begrepp för sömn som en tid av minskad fysiologisk och psykologisk aktivitet)

b1348 Andra specificerade sömnfunktioner

b1349 Ospecificerade sömnfunktioner

Andra specificerade och ospecificerade övergripande

psykiska funktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

55

Specifika psykiska funktioner (b140–b189)

Uppmärksamhetsfunktioner

Särskilda psykiska funktioner att under en erforderlig tidsperiod rikta in sig mot ett yttre stimulus eller inre erfarenhet

Innefattar:

funktioner att vidmakthålla uppmärksamhet, att skifta uppmärksamhet, att fördela uppmärksamhet, dela gemensam uppmärksamhet; koncentration; distraherbarhet

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); energi och driftfunktioner (b130); sömnfunktioner (b134), minnesfunktioner (b144); psykomotoriska funktioner (b147); perceptuella funktioner (b156)

b1400 Att vidmakthålla uppmärksamhet

Psykiska funktioner som ger koncentration under den tidsperiod som krävs

b1401 Att skifta uppmärksamhet

Psykiska funktioner som tillåter koncentrationsförflyttning från ett stimulus till ett annat

b1402 Delad uppmärksamhet

Psykiska funktioner som tillåter inriktning på två eller flera stimuli samtidigt

b1403 Gemensam uppmärksamhet

Psykiska funktioner som tillåter inriktning på samma stimulus som någon eller några andra personer, som t.ex. ett barn och en vårdnadsgivare som riktar uppmärksamheten på en leksak

b1408 Andra specificerade uppmärksamhetsfunktioner

b1409 Ospecificerade uppmärksamhetsfunktioner

Minnesfunktioner

Specifika psykiska funktioner som registrerar och lagrar information och återkallar den vid behov

Innefattar:

funktioner av kort- och långtidsminne, omedelbart, nyligt och avlägset minne; minnesomfång; att dra sig till minnes; att erinra sig; funktioner som används för att komma ihåg och att lära in, såsom vid allmän, selektiv och dissociativ minnesförlust

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); orienteringsfunktioner (b114); intellektuella funktioner (b117); uppmärksamhetsfunktioner (b140); perceptuella funktioner (b156); tankefunktioner (b160); högre kognitiva funktioner (b164); psykiska språkfunktioner (b167); kalkyleringsfunktioner (b172)

b1440 Korttidsminne

Psykiska funktioner som ger ett temporärt och upplösbart minne på omkring trettio sekunders varaktighet från vilken information förloras om den inte befästes i långtidsminne

b1441 Långtidsminne

Psykiska funktioner som ger ett minnessystem som tillåter långtidslagring av information från korttidsminnet och såväl autobiografiskt minne för tidigare händelser som semantiskt minne av

språk och fakta

ICF KROPPSFUNKTIONER

56 b1442 Återkallande av minne

Specifik psykisk funktion att komma ihåg information som är lagrad i

långtidsminnet och föra det till medvetenhet

b1448 Andra specificerade minnesfunktioner

b1449 Ospecifierade minnesfunktioner

Psykomotoriska funktioner

Specifika psykiska funktioner för kontroll över motoriska och psykologiska

händelser på kroppsnivå

Innefattar:

funktioner av psykomotorisk kontroll, såsom psykomotorisk långsamhet, överretning

och motorisk oro, avvikande kroppshållning, katatoni; negativism;

ambitendens; ekopraxi och ekolali; psykomotoriska funktioners kvalitet

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); orienteringsfunktioner (b114); intellektuella

funktioner (b117); energi och driffunktioner (b126); uppmärksamhetsfunktioner

(b140); psykiska språkfunktioner (b167); psykiska funktioner att ordna sammansatta

rörelser i följd (b176)

b1470 Psykomotorisk kontroll

Psykiska funktioner som reglerar hastigheten i beteende eller responstid

som innefattar såväl motoriska som psykologiska komponenter såsom

vid störning av kontroll som ger psykomotorisk långsamhet (att röra sig

och tala långsamt; minskning av gestikulerande och spontanitet) eller

psykomotorisk överretning (överdriven beteendemässig och kognitiv

aktivitet, vanligen icke-produktiv och ofta som svar på inre spänning som

t.ex. vicka med fötterna, vrida händerna, agitation eller rastlöshet)

b1471 Psykomotoriska funktioners kvalitet

Psykiska funktioner som ger icke-verbalt beteende i rätt följd och

karaktär vad avser delkomponenter, såsom öga-hand-koordination och

gångkoordination

b1478 Andra specificerade psykomotoriska funktioner

b1479 Ospecifierade psykomotoriska funktioner

Emotionella funktioner

Specifika psykiska funktioner som hänför sig till känslö- och affektkomponenterna

i tankeprocesserna

Innefattar:

funktioner av emotionens lämplighet, reglering och omfattning; affekt; sorgsenhet,

lycka, kärlek, rädsla, ilska, hat, spänning, ångest, glädje, sorg; emotionslabilitet;

utslätning av affekt

Utesluter:

temperament och personlighetsfunktioner (b126); energi och driffunktioner (b130)

b1520 Lämplighet i emotion

Psykiska funktioner som ger kongruens mellan känsla eller affekt och

situationen såsom t.ex. lycka när man mottar goda nyheter

b1521 Reglering av emotion

Psykiska funktioner som kontrollerar upplevelse och uppvisande av

affekt

KROPPSFUNKTIONER ICF

57

b1522 Omfattning av emotion

Psykiska funktioner som leder till ett upplevelsespektrum vid

uppväckande av affekt eller känslor såsom t.ex. kärlek, hat, oro, sorg,

glädje, fruktan och vrede

b1528 Andra specificerade emotionella funktioner

b1529 Ospecifierade emotionella funktioner

Perceptuella funktioner

Specifika psykiska funktioner för att känna igen och tolka sinnesstimuli

Innefattar:

funktioner av auditiv och visuell perception, lukt, smak samt taktil och visuospatial

perception såsom vid hallucinering eller illusion

Utesluter:

medvetandefunktioner (b110); orienteringsfunktioner (b114); uppmärksamhetsfunktioner

(b140); minnesfunktioner (b144); psykiska språkfunktioner (b167);

syn och därmed sammanhängande funktioner (b210–b229), hörsel och vestibulära funktioner (b230–b249); andra sinnesfunktioner (b250–b279)

b1560 Auditiv perception

Psykiska funktioner som ingår i att urskilja ljud, toner, tonhöjder och andra akustiska stimuli

b1561 Visuell perception

Psykiska funktioner som ingår i att urskilja form, storlek, färg och andra synliga intryck

b1562 Luktperception

Psykiska funktioner som ingår i att urskilja skillnader i dofter

b1563 Smakperception

Psykiska funktioner som ingår i att med tungan urskilja skillnad i smak, såsom sött, surt, salt och beskt

b1564 Taktil perception

Psykiska funktioner som ingår i att genom beröring urskilja skillnader i textur, såsom t.ex. strävt eller lent

b1565 Visuospacial perception

Psykiska funktioner involverade i att med synen urskilja föremåls relativa position i omgivningen eller i relation till sig själv

b1568 Andra specificerade perceptuella funktioner

b1569 Ospecificerade perceptuella funktioner

ICF KROPPSFUNKTIONER

58 Tankefunktioner

Specifika psykiska funktioner som sammanhänger med förmågan att skapa tankemässiga representationer

Innefattar:

funktioner av tempo, form, kontroll och innehåll i tanke; målinriktade tankefunktioner, icke-målinriktade tankefunktioner; logiska tankefunktioner såsom vid tanketryck, idéflykt, tankeblockering, osammanhängande tankar, ovidkommande tankar, omständlighet, vanföreställningar och tvångstankar, tvångsföreställningar

Utesluter:

intellektuella funktioner (b117); minnesfunktioner (b144); psykomotoriska funktioner (b147); perceptuella funktioner (b156); högre kognitiva funktioner (b164); psykiska språkfunktioner (b167); kalkyleringsfunktioner (b172)

b1600 Tanketempo

Psykiska funktioner som reglerar hastighet i tankeprocessen

b1601 Tankeform

Psykiska funktioner vad avser organisation av tankeprocessen och dess sammanhang och logik

Innefattar:

funktionsnedsättningar i form av idémässig perseveration, hoppande från det ena till det andra och omständlighet

b1602 Tankeinnehåll

Psykiska funktioner som består av idéer i tankeprocessen och det som man gör sig en föreställning om

Innefattar:

funktionsnedsättning i form av vanföreställningar, övervärderade idéer och somatisering

b1603 Tankekontroll

Psykiska funktioner som ger viljemässig tankekontroll och som betraktas som sådan av personen

Innefattar:

funktionsnedsättningar i form av grubbleri, tvångsföreställning, tankespridning och tanketillägg

b1608 Andra specificerade tankefunktioner

b1609 Ospecificerade tankefunktioner

Högre kognitiva funktioner

Specifika psykiska funktioner särskilt relaterade till frontalloberna, inklusive komplext målinriktat beteende såsom beslutsfattande, abstrakt tänkande, planering och utförande av planer, mental flexibilitet och att fatta beslut om vilket beteende som är påkallat under vilka omständigheter, ofta benämnda exekutiva funktioner

Innefattar:

funktioner att göra abstraktioner och organisera tankar; tidsplanering, insikt och omdöme; begreppsbyggnad, kategorisering och kognitiv flexibilitet

Utesluter:

minnesfunktioner (b144); tankefunktioner (b160); psykiska språkfunktioner (b167); kalkyleringsfunktioner (b172)

b1640 Abstraktion

Psykiska funktioner för att skapa allmänna idéer, kvaliteter eller karakteristika med utgångspunkt i, men skiljt från konkreta realiteter, specifika föremål eller verkliga exempel

KROPPSFUNKTIONER ICF

59

b1641 Organisering och planering

Psykiska funktioner för att samordna delar till en helhet, att systematisera; psykisk funktion som är involverad i att utveckla en metod för hur man ska gå tillväga eller handla

b1642 Tidsplanering

Psykiska funktioner för att ordna händelser i kronologisk ordning, fördela tidsåtgång till händelser och aktiviteter

b1643 Kognitiv flexibilitet

Psykiska funktioner för att ändra strategier, skifta infallsvinkel, särskilt vid involvering i problemlösning

b1644 Förståelse

Psykiska funktioner av medvetenhet och förståelse av sig själv och det egna beteendet

b1645 Omdöme

Psykiska funktioner som är involverade i att göra val när man ställs inför alternativ, t.ex. sådana som innefattas i att fatta beslut eller att bilda sig en åsikt

b1646 Problemlösning

Psykiska funktioner för att identifiera, analysera och integrera oförenlig eller motstridig information fram till en lösning

b1648 Andra specificerade högre kognitiva funktioner

b1649 Ospecifierade kognitiva funktioner

Psykiska språkfunktioner

Specifika psykiska funktioner för att känna igen och använda tecken, symboler och andra språkkomponenter

Innefattar:

funktioner för mottagning och avkodning av talat, skrivet eller andra former av språk såsom teckenspråk; funktioner att uttrycka talat, skrivet eller andra språkformer; integrerande språkfunktioner, talade och skrivna såsom vid receptiv afasi, expressiv afasi, Brocas- och Wernickes afasi samt konduktionsafasi

Utesluter:

uppmärksamhetsfunktioner (b140); minnesfunktioner (b144); perceptionsfunktioner (b156); tankefunktioner (b160); högre kognitiva funktioner (b164); kalkyleringsfunktioner (b172); psykisk funktion att ordna sammansatta rörelser i följd (b176); Kapitel 2: Sinnesfunktioner och smärta; Kapitel 3: Röst- och talfunktioner

b1670 Mottagning av språk

Specifika psykiska funktioner för att tolka budskap i talad, skriven, tecknad eller annan form för att erhålla deras innebörd

b16700 Mottagning av talat språk

Psykiska funktioner för att tolka talade meddelanden för att förstå deras innebörd

b16701 Mottagning av skrivet språk

Psykiska funktioner för att tolka skrivna meddelanden för att förstå deras innebörd

b16702 Mottagning av tecknat språk

Psykiska funktioner för att tolka meddelanden på språk som använder tecken, gjorda med händer eller andra rörelser, för att förstå deras innebörd

ICF KROPPSFUNKTIONER

60 b16708 Andra specificerade psykiska funktioner i mottagning av språk

b16709 Ospecifierade psykiska funktioner i mottagning av språk

b1671 Uttryckande av språk

Specifika psykiska funktioner som är nödvändiga för att framställa meningsfulla budskap i talad, skriven, tecknad eller annan form

b16710 Uttryckande av talat språk

Psykiska funktioner som är nödvändiga för att framställa

meningsfulla talade meddelanden
b16711 Uttryckande av skrivet språk
Psykiska funktioner som är nödvändiga för att framställa
meningsfulla skrivna meddelanden
b16712 Uttryckande av tecknat språk
Psykiska funktioner som är nödvändiga för att framställa
meningsfulla budskap på språk som använder tecken gjorda
med händerna och andra rörelser
b16718 Andra specificerade språkuttryckanden
b16719 Ospecifierade språkuttryckanden
b1672 Integrerande språkfunktioner
Psykiska funktioner som organiserar semantisk och symbolisk mening,
grammatikalisk struktur och idéer, för att framställa budskap i talad,
skriven eller annan form
b1678 Andra specificerade psykiska språkfunktioner
b1679 Ospecifierade psykiska språkfunktioner

Kalkyleringsfunktioner

Specifika psykiska funktioner för att bestämma, approximera och hantera matematiska
symboler och processer

Innefattar:

funktioner att addera, subtrahera och andra enkla matematiska kalkyler; komplexa
matematiska beräkningsfunktioner

Utesluter:

uppmärksamhetsfunktioner (b140); minnesfunktioner (b144); tankefunktioner
(b160); högre kognitiva funktioner (b164); psykiska språkfunktioner (b167)

b1720 Enkel aritmetisk kalkylering

Psykiska funktioner för att räkna med siffror som t.ex. addition,
subtraktion, multiplikation och division

b1721 Sammansatt kalkylering

Psykiska funktioner för att översätta problem uttryckta i ord till
aritmetiska procedurer, att översätta matematiska formler till aritmetiska
procedurer och andra komplexa hanteringar som innefattar siffror

b1728 Andra specificerade kalkyleringsfunktioner

b1729 Ospecifierade kalkyleringsfunktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

61

Psykisk funktion att ordna sammansatta rörelser i följd

Specifika psykiska funktioner vad avser att organisera och samordna sammansatta
målriktade rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som vid ideatorisk apraxi, ideomotorisk apraxi,
påklädningsapraxi, ockulumotorisk apraxi och talapraxi

Utesluter:

psykomotoriska funktioner (b147); högre kognitiva funktioner (b164); Kapitel 7
Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner

Funktioner för erfarenhet av jaget och tid

Specifika psykiska funktioner som rör medvetenheten om egen identitet, egen kropp
och egen plats i den omgivande verkligheten samt om tiden

Innefattar:

funktioner av erfarenhet av jaget, kropps bild och tid

b1800 Erfarenhet av jaget

Specifika psykiska funktioner av att vara medveten om sin egen identitet
och sin egen plats i den omgivning som man befinner sig i

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom depersonalisering och derealisering

b1801 Kropps bild

Specifika psykiska funktioner som sammanhänger med föreställning och
medvetenhet om den egna kroppen

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom fantomkänslor och känslan av att vara
för tjock eller för smal

b1802 Upplevelse av tid

Specifika psykiska funktioner av de subjektiva upplevelsorna som
sammanhänger med tidens längd och gång

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom jamais vu och déjà vu
b1808 Andra specificerade funktioner av upplevelse av jaget
och tid

b1809 Ospecifierade funktioner av upplevelse av jaget och tid
Andra specificerade och ospecificerade specifika
psykiska funktioner

Psykiska funktioner, andra specificerade

Psykiska funktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

62 Kapitel 2

Sinnesfunktioner och smärta

Detta kapitel handlar om sinnesorganens funktioner, syn, hörsel, smak osv. samt om smärtförmågor

Syn och därmed sammanhängande funktioner (b210–b229)

Synfunktioner

Sinnesfunktioner avseende att förnimma närvaro av ljus och synintryckets form, storlek, utformning och färg

Innefattar:

synskärpefunktioner; synfältsfunktioner; synkvalitet; funktioner att förnimma ljus och färg, synskärpa vid syn på långt och nära håll, syn med ett öga och båda ögonen; funktionsnedsättningar såsom närsynthet, översynthet, astigmatism, halvsidigt synfältsbortfall, färgblindhet, tunnelseende, fläckvisa synfältsbortfall centralt och perifert i synfältet, dubbelseende, nattblindhet, omställningsförmåga från seende i mörker till ljus

Utesluter:

perceptuella funktioner (b156)

b2100 Synskärpefunktioner

Synfunktioner att uppfatta form och kontur såväl med båda ögonen som med ett öga och för syn på såväl långt som nära håll

b21000 Binokulär synskärpa på långt avstånd

Synfunktioner för att uppfatta storlek, form och kontur vid användning av båda ögonen för föremål på långt håll

b21001 Monokulär synskärpa på långt avstånd

Synfunktioner för att uppfatta storlek, form och kontur vid användning av enbart antingen höger eller vänster öga för föremål på långt håll

b21002 Binokulär synskärpa vid närseende

Synfunktioner för att uppfatta storlek, form och kontur vid användning av båda ögonen för föremål på nära håll

b21003 Monokulär synskärpa vid närseende

Synfunktioner för att uppfatta storlek, form och kontur vid användning av enbart antingen höger eller vänster öga för föremål på nära håll

b21008 Andra specificerade synskärpefunktioner

b21009 Ospecifierade synskärpefunktioner

b2101 Synfältsfunktioner

Synfunktioner som hänger samman med hela det område som kan ses genom intensivt betraktande

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom vid skotom (mörk fläck i synfältet), tunnelseende och anopsi

KROPPSFUNKTIONER ICF

63

b2102 Synkvalitet

Synfunktioner som involverar ljuskänslighet, färgseende, kontrastkänslighet och övergripande bildkvalitet

b21020 Ljuskänslighet

Synfunktioner för att förnimma en minimal ljusmängd (ljusminimum) och minimal åtskillnad i intensitet (ljusskillnad)

Innefattar:

funktioner av mörkeranpassning; funktionsnedsättningar

såsom nattblindhet (hyposensitivitet för ljus); ljusskygghet (hypersensitivitet för ljus)

b21021 Färgseende

Synfunktioner för att skilja färger åt och att para ihop färger

b21022 Kontrastkänslighet

Synfunktioner att urskilja figur från bakgrund, som innefattar den minsta mängd belysning som krävs för detta ändamål

b21023 Visuell bildkvalitet

Synfunktioner innefattande bildens kvalitet

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom att se strödda ljus; påverkad bildkvalitet (flugor eller nät); bildförvrängning, att se stjärnor eller blixlar

b21028 Annan specificerad synkvalitet

b21029 Ospecificerad synkvalitet

b2108 Andra specificerade synfunktioner

b2109 Ospecificerade synfunktioner

Funktioner hos strukturer intill ögat

Funktioner hos strukturer i och runt ögat som underlättar synfunktioner

Innefattar:

funktioner i ögats inre muskler, ögonlocket, ögats yttre muskler, innefattande viljemässiga rörelser att följa med blicken och att fixera med blicken, funktioner hos tårkörtlarna, ackomodering, pupillreflex; funktionsnedsättningar såsom vid nystagmus, ögontorrhet, nedhängande ögonlock (ptos)

Utesluter:

synfunktioner (b210); Kapitel 7 Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner

b2150 Funktioner hos ögats inre muskler

Funktioner hos ögats inre muskler såsom regnbågshinnan, som anpassar pupillens och linsens form och storlek i ögat

Innefattar:

ackommodationsfunktioner; pupillreflex

b2151 Ögonlockets funktioner

Funktioner hos ögonlocket såsom blinkreflexen

ICF KROPPSFUNKTIONER

64 b2152 Funktioner hos ögats yttre muskler

Funktioner hos de muskler som används för att se i olika riktningar och att följa ett objekt när det rör sig tvärs över synfältet, att göra sackaderade ögonrörelser för att hinna ifatt ett rörligt mål och för att fixera blicken

Innefattar:

nystagmus (ögondarrning); samverkan mellan båda ögonen

b2153 Funktioner hos tårkörtlarna

Funktioner i tårkörtlar och tårkanaler

b2158 Andra specificerade funktioner hos strukturer intill ögat

b2159 Ospecificerade funktioner hos strukturer intill ögat

Förnimmelser förenade med öga och angränsande strukturer

Förnimmelser av trötthet, torrhet och klåda och liknande förnimmelser i ögat

Innefattar:

känsla av tryck bakom ögat, av något i ögat, ögonansträngning, brännande känsla i ögat; ögonirritation

Utesluter:

smärtförnimmelse (b280)

Andra specificerade och ospecificerade synfunktioner och därmed relaterade funktioner

Hörsel och vestibulära funktioner (b230–b249)

Hörselfunktioner

Sinnesfunktioner som hänger samman med att förnimma närvaro av ljud och att urskilja lokalisering, tonhöjd, ljudstyrka och ljudkvalitet

Innefattar:

hörselfunktioner, auditiv diskriminering (att skilja mellan ljud), avgöra varifrån ljud kommer (lokalisera, lateralisera), taldiskriminering (talurskiljning); funktionsnedsättningar

såsom dövhet, hörselskada, hörsselförlust

Utesluter:

perceptuella funktioner (b156); psykiska språkfunktioner (b167)

b2300 Att upptäcka ljud

Sinnesfunktioner som hänger samman med att uppfatta närvaro av ljud

b2301 Auditiv diskriminering

Sinnesfunktioner som hänger samman med att förnimma närvaro av ljud

vilket inbegriper att skilja mellan och smälta samman bakgrundsljud och

ljudintryck från båda öronen

b2302 Att lokalisera en ljudkälla

Sinnesfunktioner avseende att bestämma varifrån ett ljud kommer

b2303 Lateralisering av ljud

Sinnesfunktioner avseende att bestämma om ljudet kommer från höger

eller vänster sida

KROPPSFUNKTIONER ICF

65

b2304 Urskiljning av tal

Sinnesfunktioner avseende att fastställa talat språk och att skilja det från

andra ljud

b2308 Andra specificerade hörsselfunktioner

b2309 Ospecificerade hörsselfunktioner

Vestibulära funktioner

Innerörats sinnesfunktioner som hänger samman med kroppsställning, balans och rörelse

Innefattar:

kroppens balansfunktion och förnimmelse av kroppsställning (positionsuppfattning)

Utesluter:

förnimmelser i samband med hörsel och vestibulära funktioner (b240)

b2350 Vestibulär positionsfunktion

Innerörats sinnesfunktioner avseende att avgöra kroppens ställning

b2351 Vestibulär balansfunktion

Innerörats sinnesfunktioner avseende att avgöra balansen

b2352 Vestibulär rörelsefunktion

Innerörats sinnesfunktioner avseende att avgöra kroppens rörelse

innefattande dess riktning och hastighet

b2358 Andra specificerade vestibulära funktioner

b2359 Ospecificerade vestibulära funktioner

Förnimmelser i samband med hörsel och vestibulär

funktion

Förnimmelser av yrsel, av att falla, tinnitus och svindel

Innefattar:

förnimmelser av öronsus (tinnitus), irritation i örat, örontryck, illamående i samband med yrsel eller svindel

Utesluter:

vestibulära funktioner (b235); smärtfornimmelse (280)

b2400 Öronsus eller tinnitus

Fornimmelse av lågfrekvent, stormande, brusande eller ringande ljud i örat

b2401 Yrsel

Fornimmelse av rörelse antingen av en själv eller ens omgivning;

rotationskänsla, känsla av att svaja, luta eller välta

b2402 Känsla av att falla

Fornimmelse av att tappa balansen och falla

b2403 Illamående i samband med yrsel eller svindel

Fornimmelse av att vilja kräkas som uppkommer på grund av yrsel eller svindel

b2404 Irritation i örat

Fornimmelse av klåda eller andra liknande förnimmelser i örat

ICF KROPPSFUNKTIONER

66 b2405 Örontryck

Fornimmelse av tryck i örat

b2408 Andra specificerade förnimmelser i samband med hörsel

och vestibulär funktion

b2409 Ospecificerade förnimmelser i samband med hörsel och vestibulär funktion

Andra specificerade och ospecificerade hörselfunktioner och vestibulära funktioner

Övriga sinnesfunktioner (b250–b279)

Smakfunktion

Sinnesfunktioner för att uppfatta beskt, sött, surt och salt

Innefattar:

smakfunktioner; funktionsnedsättningar såsom förlorad smak, nedsatt smak

Luktfunktion

Sinnesfunktioner för att uppfatta lukter och dofter

Innefattar:

funktioner att lukta; funktionsnedsättningar såsom förlorat luktsinne, nedsatt luktsinne

Proprioceptiv funktion

Sinnesfunktioner för att förnimma kroppen och kroppsdelars inbördes läge och relation till varandra

Innefattar:

statuesfunktioner (förnimmande av kroppens ställning i vila) och kinestesfunktioner (kroppens ställning i rörelse)

Utesluter:

vestibulära funktioner (b235); förnimmelser vad avser muskler och rörelsefunktioner (b780)

Beröringsfunktion

Sinnesfunktioner att känna ytor och deras struktur eller kvalitet

Innefattar:

beröringsfunktioner, att känna beröring; funktionsnedsättningar såsom domningskänsla, känsellöshet/bedövning, krypningar/stickningar, parestesi (onormala känsel förnimmelser), hyperestesi (överkänslighet för beröring)

Utesluter:

sinnesfunktioner som hänger samman med temperatur och andra sinnesintryck (b270)

Sinnesfunktioner som hänger samman med temperatur och andra sinnesintryck

Sinnesfunktioner att uppfatta temperatur, vibration, tryck och skadligt sinnesintryck

Innefattar:

funktioner att förnimma temperatur, vibration, skakning eller svängning, ytligt tryck, djupt tryck, att man bränner sig eller annat skadligt stimulus

Utesluter:

beröringsfunktion (b265); smärtförnimmelse (b280)

KROPPSFUNKTIONER ICF

67

b2700 Temperaturkänsl

Sinnesfunktion att uppfatta kyla och värme

b2701 Vibrationskänsl

Sinnesfunktion att uppfatta skakning eller svängning

b2702 Tryckkänsl

Sinnesfunktion att uppfatta tryck mot eller på huden

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom överkänslighet för beröring, känsla av domning, hypestesi (nedsatt beröringskänsla), hyperestesi (överkänslighet för beröring), parestesi (onormal känsel förnimmelse), krypande/stickande känsla

b2703 Känslighet för ett obehagligt eller skadligt sinnesintryck

Sinnesfunktioner att uppfatta smärtsamma eller oangenäma förnimmelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom hypalgesi (nedsatt smärtekänsla), hyperpati, allodyn, analgesi (okänslighet för smärta), anaesthesia dolorosa

b2708 Andra specificerade sinnesfunktioner som hänger samman med temperatur och andra sinnesintryck

b2709 Ospecificerade sinnesfunktioner som hänger samman

med temperatur och andra sinnesintryck

Övriga sinnesfunktioner, andra specificerade
och ospecificerade

Smärta (b280–b289)

Smärtförmimelse

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på tänkbar eller faktisk skada i någon del av kroppens struktur

Innefattar:

förmimelser av generell eller lokal smärta i en eller flera kroppsdelar, smärta i ett dermatom (hudsegment), huggande, brännande, molande smärta och värk; funktionsnedsättningar såsom myalgi (muskelsmärta), analgesi (okänslighet för smärta) och hyperalgesi (överkänslighet för smärta)

b2800 Generell smärta

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon del av kroppens struktur som känns överallt i kroppen

b2801 Smärta i en kroppsdel

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som upplevs i en eller flera delar av kroppen

b28010 Smärta i huvud och hals

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns i huvudet och halsen

ICF KROPPSFUNKTIONER

68 b28011 Smärta i bröstkorgen

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns i bröstkorgen

b28012 Smärta i mage eller buk

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns i mage eller buk

Innefattar:

smärta i bäckenregionen

b28013 Smärta i rygg

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns i ryggen

Innefattar:

smärta i bålen; nedre ländryggssmärta

b28014 Smärta i övre extremitet

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns antingen i en eller båda övre extremiteterna innefattande händer

b28015 Smärta i nedre extremitet

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns antingen i en eller båda undre extremiteterna innefattande fötter

b28016 Smärta i leder

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som känns i en eller flera leder innefattande små och stora leder

Innefattar:

smärta i höften; smärta i skuldran

b28018 Annan specificerad smärta i kroppsdel

b28019 Ospecificerad smärta i kroppsdel

b2802 Smärta i flera delar av kroppen

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur lokaliserad till flera kroppsdelar

b2803 Smärta i ett dermatom (hudsegment)

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur som är lokaliserad till hudsegment som betjänas av samma nervrot

b2804 Utstrålande smärta i ett segment eller region

Förmimelse av obehaglig känsla som tyder på möjlig eller faktisk skada i någon kroppsstruktur lokaliserad till hudområden i olika

Kroppsdelar som inte betjänas av samma nervrot

Annan specificerad och ospecificerad förmåelse av smärta

Sinnesfunktioner och smärta, andra specificerade

Sinnesfunktioner och smärta, ospecificerade

KROPPSFUNKTIONER ICF

69

Kapitel 3

Röst- och talfunktioner

Detta kapitel handlar om funktioner som producerar ljud och tal

Röstfunktioner

Funktioner för att producera olika ljud genom passage av luft genom luftstrupen

Innefattar:

funktioner för röstproduktion och röstkvalitet; funktioner att frambringa ljud (fonation), tonhöjd, ljudstyrka och andra röstkvaliteter; funktionsnedsättningar såsom afoni, dysfoni (oförmåga eller avvikande förmåga att frambringa ljud), rubbad stämbildning, heshet, hyper- eller hyponasalering (för mycket eller för lite nasalt uttal)

Utesluter:

psykiska språkfunktioner (b167); artikuleringsfunktioner (b320)

b3100 Röstproduktion

Funktioner för att producera ljud genom koordination av struphuvudet och omgivande muskler med andningssystemet

Innefattar:

funktioner att frambringa ljud (fonation), röststyrka; funktionsnedsättningar såsom afoni (oförmåga att frambringa ljud)

b3101 Röstkvalitet

Funktioner för att producera röstkaraktäristika innefattande tonhöjd, resonans och andra drag

Innefattar:

funktioner av hög och låg tonhöjd; funktionsnedsättningar såsom för mycket eller för lite nasalt uttal, rubbad stämbildning, heshet, strävhet

b3108 Andra specificerade röstfunktioner

b3109 Ospecificerade röstfunktioner

Artikuleringsfunktioner

Funktioner för att producera talljud

Innefattar:

funktioner för uttal, fonemartikulering (att forma språkljud); spastisk, ataktisk och slapp dysartri (avvikande artikulering); anartri (oförmåga att artikulera)

Utesluter:

psykiska språkfunktioner (b167); röstfunktioner (b310)

ICF KROPPSFUNKTIONER

70 Funktioner för språkbehärskning och rytm i tal

Funktioner för att producera flyt och tempo i tal

Innefattar:

funktioner av talmönster, rytm, hastighet och melodi i tal; prosodi och intonation (satsmelodi och betoningsmönster); funktionsnedsättningar såsom stamning, rörligt tal, bradylali och takylali (för långsamt och för snabbt tal)

Utesluter:

psykiska språkfunktioner (b167); röstfunktioner (b310); artikuleringsfunktioner (b320)

b3300 Flytande tal

Funktioner för att producera ett jämnt, oavbrutet talflöde

Innefattar:

funktioner för en jämn talförbindelse; funktionsnedsättningar såsom stamning, rörligt tal, tal utan flyt, upprepning av ljud, ord eller delar av ord, oregelbundna avbrott i talet

b3301 Talrytm

Funktioner för avvägning, tempo- och betoningsmönster i tal

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom stereotypa eller återkommande språkkadenser

b3302 Talhastighet

Funktioner för talproduktionens hastighet

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom bradylali (långsamt tal) och takylali (snabbt tal)

b3303 Talmelodi

Funktioner för modulering av tonhöjdsmonster i tal

Innefattar:

talprosodi, intonation, talmelodi; funktionsnedsättningar såsom monotont tal

b3308 Andra specificerade funktioner för språkbehärskning och rytm i tal

b3309 Ospecifierade funktioner för språkbehärskning och rytm i tal

Alternativa vokaliseringsfunktioner

Funktioner för att på andra sätt producera ljud (vokalisera)

Innefattar:

funktioner att frambringa toner såsom att sjunga, nynna, jollra och gnola, ropa och skrika

Utesluter:

psykiska språkfunktioner (b167); röstfunktioner (b310); artikuleringsfunktioner (b320); talfunktioner för språkbehärskning och rytm (b330)

b3400 Produktion av toner

Funktioner för att frambringa musikaliska vokala ljud

Innefattar:

att upprätthålla, modulera och avsluta produktion av enstaka eller sammanhängande vokaliseringar med variation i tonhöjd såsom att sjunga, nynna och gnola

KROPPSFUNKTIONER ICF

71

b3401 Att åstadkomma en rad av ljud

Funktioner för att frambringa en varierad uppsättning av vokaliseringar

Innefattar:

funktioner att jollra hos barn

b3408 Andra specificerade alternativa vokaliseringsfunktioner

b3409 Ospecifierade alternativa vokaliseringsfunktioner

Röst- och talfunktioner, andra specificerade

Röst- och talfunktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

72 Kapitel 4

Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystems- och andningsfunktioner

Detta kapitel handlar om funktioner inom hjärt-kärlsystemet (hjärtats och blodkärlens funktioner), blodbildnings- och immunsystemsfunktioner och andningsfunktioner (funktioner för andning och ansträngningstolerans)

Funktioner i hjärt-kärlsystemet (b410–b429)

Hjärtfunktioner

Funktioner att pumpa blodet i erforderlig mängd och adekvat tryck till kroppen

Innefattar:

funktioner för hjärtfrekvens, hjärtrytm och effekt; hjärtmuskulaturens kontraktionskraft;

hjärtklaffsfunktioner; pumpning av blodet genom lungkretsloppet;

hjärtats cirkulationsdynamik; funktionsnedsättningar såsom takykardi, bradykardi,

arytmi, hjärtsvikt som vid kardiomyopati, myokardit och koronarinsufficiens

Utesluter:

blodkärlsfunktioner (b415); blodtrycksfunktioner (b420); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4100 Hjärtfrekvens

Funktioner som hänger samman med antal hjärtslag per minut

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom vid takykardi (alltför hög) eller

bradykardi (alltför låg) frekvens

b4101 Hjärtrytm

Funktioner som hänger samman med regelbundenheten i hjärtslagen

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom arytmi

b4102 Kammarmusklernas kontraktionskraft

Funktioner som hänger samman med den mängd blod som pumpas av kammarmusklerna vid varje hjärtslag

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom försvagad hjärtmuskelfunktion

b4103 Hjärtats blodförsörjning

Funktioner som hänger samman med det blodflöde som är tillgängligt för hjärtmuskeln

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom koronarischemi (otillräcklig blodtillförsel till hjärtmuskulaturen)

b4108 Andra specificerade hjärtfunktioner

b4109 Ospecifierade hjärtfunktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

73

Blodkärlsfunktioner

Funktioner att transportera blod genom kroppen

Innefattar:

funktioner i artärer, kapillärer och vener; vasomotorisk funktion; funktioner i lungartärer, kapillärer och vener; funktioner hos venklaffar; funktionsnedsättningar såsom stopp och förträngning i artärer; ateroskleros, arterioskleros (åderförkalkning i artärer), tromboembolism (blodpropp), åderbråck

Utesluter:

hjärtfunktioner (b410); blodtrycksfunktioner (b420); blodbildningsfunktioner (b430); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4150 Artärfunktioner

Funktioner som hänger samman med blodflödet i artärerna

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom artärutvidgning; artärförträngning såsom vid claudicatio intermittens (fönstertittarsjuka)

b4151 Kapillärfunktioner

Funktioner som hänger samman med blodflödet i kapillärer

b4152 Venfunktioner

Funktioner som hänger samman med blodflödet i vener och funktioner i venklaffar

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom venutvidgning; venförträngning; otillräcklig stängning av klaffar såsom vid åderförkalkade vener

b4158 Andra specificerade blodkärlsfunktioner

b4159 Ospecifierade blodkärlsfunktioner

Blodtrycksfunktioner

Funktioner som upprätthåller blodtrycket i artärer

Innefattar:

funktioner att upprätthålla blodtrycket; ökat och minskat blodtryck; funktionsnedsättningar såsom för lågt blodtryck, för högt blodtryck; posturalt lågt blodtryck

Utesluter:

hjärtfunktioner (b410); blodkärlsfunktioner (b 415); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4200 Ökat blodtryck

Funktioner som hänger samman med en ökning av systoliskt eller diastoliskt blodtryck över vad som är normalt för åldern

b4201 Minskat blodtryck

Funktioner som hänger samman med ett fall i systoliskt eller diastoliskt blodtryck under vad som är normalt för åldern

b4202 Upprätthållande av blodtryck

Funktioner som hänger samman med upprätthållande av ett lämpligt blodtryck som svar på kroppsförändringar

b4208 Andra specificerade blodtrycksfunktioner

b4209 Ospecifierade blodtrycksfunktioner

Andra specificerade och ospecificerade funktioner i
hjärt-kärlsystemet

ICF KROPPSFUNKTIONER

74 Funktioner i blodbildningssystemet och det immunologiska systemet (b430–b439)

Blodbildningsfunktioner

Blodproduktionsfunktioner och funktioner för transport av syre och ämnesomsättningsprodukter och blodets koagulering

Innefattar:

funktioner för produktion av blod och benmärg; blodets syretransportfunktioner; blodrelaterade funktioner i mjälte; blodets funktioner att transportera ämnesomsättningsprodukter; blodlevering; funktionsnedsättningar såsom anemi (blodbrist); blödarsjuka och andra koaguleringsstörningar

Utesluter:

funktioner i hjärt-kärlsystemet (b410–b429); immunologiska funktioner (b435); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4300 Blodbildning

Funktioner som hänger samman med produktion av blod och blodets alla beståndsdelar

b4301 Blodets syretransporterande funktioner

Funktioner som hänger samman med blodets förmåga att transportera syre genom kroppen

b4302 Blodets funktioner att transportera ämnesomsättningsprodukter

Funktioner som hänger samman med blodets förmåga att transportera ämnesomsättningsprodukter genom kroppen

b4303 Koagulationsfunktioner

Funktioner som hänger samman med blodets koagulering såsom vid en skada

b4308 Andra specificerade blodbildningsfunktioner

b4309 Ospecificerade blodbildningsfunktioner

Immunologiska funktioner

Kroppens funktioner som hänger samman med skydd mot främmande ämnen innefattande infektioner genom specifika eller icke-specifika immunreaktioner

Innefattar:

immunrespons (specifik och ickespecifik); överkänslighetsreaktioner; funktioner i lymfkörtlar och lymfkärl; cellförmedlade immunitetsfunktioner, antikroppsförmedlad immunitet; immuniseringsreaktion; funktionsnedsättningar såsom autoimmunitet; allergiska reaktioner; lymfkörtelinflammation

Utesluter:

blodbildningsfunktioner (b430)

b4350 Immunreaktion

Funktioner av kroppens sensibiliseringsreaktion på främmande substanser innefattande infektioner

b43500 Specifik immunreaktion

Funktioner av kroppens sensibiliseringsreaktion på en specifik främmande substans

KROPPSFUNKTIONER ICF

75

b43501 Icke-specifik immunreaktion

Funktioner av kroppens allmänna sensibiliseringsreaktion på främmande substanser innefattande infektioner

b43508 Annan specificerad immunreaktion

b43509 Ospecificerad immunreaktion

b4351 Överkänslighetsreaktioner

Funktioner av kroppens ökade sensibiliseringsreaktion på främmande substanser såsom vid känslighet för födoämnen och antigener

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom överkänslighet eller allergi

Utesluter:

födoämnestolerans (b5153)

b4352 Lymfkärlsfunktioner

Funktioner som hänger samman med de kanaler som transporterar lymfa

b4353 Lymfkörtelfunktioner

Funktioner som hänger samman med körtlar längs lymfkärlen

b4358 Andra specificerade immunologiska funktioner

b4359 Ospecifierade immunologiska funktioner

Andra specificerade och ospecificerade blodbildningsfunktioner
och immunologiska funktioner

Andningsfunktioner (b440–b449)

Andningsfunktioner

Funktioner att andas in luft i lungorna, gasutbyte mellan luft och blod samt utandning

Innefattar:

funktioner i andningsfrekvens, andningsrytm och andningsdjup; funktionsnedsättningar såsom apné, hyperventilering, oregelbunden andning, paradoxal andning, lungemfysem, luftrörsspasm

Utesluter:

andningsmuskelfunktioner (b445); övriga andningsfunktioner (b450); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4400 Andningsfrekvens

Funktioner som hänger samman med antal andetag per minut

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom takypné (för snabb) eller bradypné (för långsam) frekvens

b4401 Andningsrytm

Funktioner som hänger samman med periodicitet och regelbundenhet i andning

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom oregelbunden andning

ICF KROPPSFUNKTIONER

76 b4402 Andningsdjup

Funktioner som hänger samman med lungornas volym och expansion under andning

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom ytlig eller grund andning

b4408 Andra specificerade andningsfunktioner

b4409 Ospecifierade andningsfunktioner

Andningsmuskelfunktioner

Funktioner i muskler som är involverade i andning

Innefattar:

funktioner i bröstkorgens andningsmuskler; diafragmans funktioner; funktioner hos accessoriska andningsmuskler

Utesluter:

andningsfunktioner (b440); övriga andningsfunktioner (b450); funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455)

b4450 Funktioner hos bröstkorgens andningsmuskler

Funktioner i bröstkorgens muskler som är involverade i andning

b4451 Diafragmans funktioner

Funktioner i diafragman som är involverade i andning

b4452 Funktioner hos accessoriska andningsmuskler

Funktioner i övriga muskler som är involverade i andning

b4458 Andra specificerade andningsmuskelfunktioner

b4459 Ospecifierade andningsmuskelfunktioner

Andra specificerade och ospecificerade
andningsfunktioner

Övriga funktioner och förnimmelser i hjärt-kärlsystemet och andningssystemet (b450–b469)

Övriga andningsfunktioner

Övriga funktioner som hänger samman med andningssystemet, såsom att hosta, nysa och gäspa

Innefattar:

funktioner att blåsa, vissla och andas genom munnen

Funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete

Funktioner som hänger samman med den respiratoriska och kardiovaskulära kapacitet som krävs för att tåla fysisk ansträngning

Innefattar:

funktioner av aerob förmåga (förmåga till syretransport); kondition; fysisk uthållighet; uttröttbarhet

Utesluter:

funktioner i hjärt- och kärlsystem (b410–b429); blodbildningsfunktioner (b430); andningsfunktioner (b440); andningsmuskelfunktioner (b445); övriga andningsfunktioner (b450)

KROPPSFUNKTIONER ICF

77

b4550 Allmän fysisk uthållighet

Funktioner som hänger samman med den allmänna toleransnivån vid fysisk ansträngning eller uthållighet

b4551 Aerob kapacitet (förmåga till syretransport)

Funktioner som hänger samman med hur mycket en person kan anstränga sig fysiskt utan att bli andfådd. (Funktioner som hänger samman med den maximala mängden syre som kan tas upp och förbrukas under tungt kroppsarbete)

b4552 Uttröttbarhet

Funktioner som hänger samman med känslighet för uttrötning vid alla nivåer av ansträngning

b4558 Andra specificerade funktioner för tolerans för fysiskt arbete

b4559 Ospecifierade funktioner för tolerans för fysiskt arbete

Förnimmelser i samband med hjärt-kärlfunktioner och andningsfunktioner

Förnimmelser som t.ex. att hjärtat hoppar över ett slag, hjärtklappning och otillräcklig andning

Innefattar:

förnimmelser av tryck över bröstet, känsla av att hjärtat slår oregelbundet, dyspné (andnöd), behov av mer luft, att hålla på att kvävas, att munnen är tilltäppt, rosslande andning

Utesluter:

smärtförnimmelse (b280)

Övriga funktioner och förnimmelser i hjärt-kärlsystemet och andningssystemet, andra specificerade och ospecificerade

Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystemsoch andningsfunktioner, andra specificerade

Hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystemsoch andningsfunktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

78 Kapitel 5

Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner

Detta kapitel handlar om funktioner som intagande av föda, matsmältning och elimination (utsöndring), liksom även funktioner involverade i ämnesomsättning och endokrina system

Funktioner som sammanhänger med matsmältningssystemet (b510–b539)

Funktioner vid intagande av föda

Funktioner som hänger samman med att inta och hantera fasta eller flytande ämnen till kroppen genom munnen

Innefattar:

funktioner att suga, tugga, bita, hantera föda i munnen, avsöndra saliv, svälja, rapa, stöta upp, spotta och kräkas; funktionsnedsättningar såsom dysfagi (svårighet att svälja), aspiration och inhalation av föda, aerofagi (luftslukning), överdriven salivavsöndring, dräggling, otillräcklig salivavsöndring

Utesluter:

förmimmelser förenade med matsmältningssystemet (b535)

b5100 Att suga

Funktioner att dra in föda i munnen genom en sugande kraft som produceras genom rörelser av kinder, läppar och tunga

b5101 Att bita

Funktioner att skära av, tränga igenom eller riva av föda med framtänderna

b5102 Att tugga

Funktioner att krossa, mala och bearbeta föda med bakre tänder (dvs. molarer)

b5103 Att hantera föda i munnen

Funktioner att flytta föda runt i munnen med tänder och tunga

b5104 Salivavsöndring

Funktioner att producera saliv inne i munnen

b5105 Att svälja

Funktion att förflytta mat och dryck genom munhåla, svalg och matstrupe till magsäcken med lämplig frekvens och hastighet

Innefattar:

dysfagi (svårighet att svälja) lokaliserad till mun, svalg eller matstrupe;

funktionsnedsättning vid passage av föda genom matstrupen

b51050 Att svälja oralt

Funktion att förflytta mat och dryck genom munhålan med en lämplig frekvens och hastighet

KROPPSFUNKTIONER ICF

79

b51051 Svälja genom svalget

Funktion att förflytta mat och dryck genom svalget med lämplig frekvens och hastighet

b51052 Svälja genom matstrupen

Funktion att förflytta mat och dryck genom matstrupen med en lämplig frekvens och hastighet

b51058 Annan specificerad sväljningsfunktion

b51059 Ospecificerad sväljningsfunktion

b5106 Uppstötning eller kräkning

Funktioner att förflytta föda eller dryck i omvänd riktning mot födointagande, dvs. från magsäck till matstrupe, till mun och ut

b5108 Andra specificerade födointagningsfunktioner

b5109 Ospecificerade födointagningsfunktioner

Matsmältningssystemet

Funktioner för transport av föda genom matsmältningsskanalen och nedbrytning av föda och absorption av näringsämnen

Innefattar:

funktioner för transport av föda genom magsäcken, peristaltikfunktioner; nedbrytning av föda, enzymproduktion och aktivitet i magsäck och tarmar; funktionsnedsättningar såsom hyperaciditet (ökad grad av magsyra), dålig absorption, intolerans mot föda, överdriven tarmrörlighet, tarmförlamning, tarmvred och minskad gallproduktion

Utesluter:

funktioner vid intagande av föda (b510); funktioner för näringsupptag (b520); avföringsfunktioner (b525); förmimmelser förenade med matsmältningssystemet (b535)

b5150 Transport av föda genom magsäck och tarmar

Peristaltik och därmed sammanhängande funktioner som mekaniskt flyttar föda genom magsäck och tarmar

b5151 Nedbrytning av föda

Funktioner för mekanisk reducering av föda till mindre delar i magtarmsystemet

b5152 Absorption av näringsämnen

Funktioner att föra näringsämnen ur föda och dryck in i blodomloppet längs mag-tarmsystemet

b5153 Födoämnestolerans

Funktioner för att acceptera lämplig föda och dryck för matsmältning och att förkasta sådant som är olämpligt

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom överkänslighet, som t.ex. glutenintolerans

b5158 Andra specificerade matsmältningsfunktioner

b5159 Ospecifierade matsmältningsfunktioner

ICF KROPPSFUNKTIONER

80 Funktioner för näringsupptag

Funktioner genom vilka näringsämnen omvandlas till komponenter av den levande kroppen

Innefattar:

funktioner att lagra näringsämnen i kroppen

Utesluter:

matsmältningsfunktioner (b515); avföringsfunktioner (b525); viktuppehållande funktioner (b530); allmänna ämnesomsättningsfunktioner (b540)

Avföringsfunktioner

Funktioner att eliminera restprodukter och osmält föda som avföring och därmed sammanhängande funktioner

Innefattar:

avlägsningsfunktioner, avföringskonsistens, avföringsfrekvens, avföringskontinens, våderspänningar; funktionsnedsättningar såsom förstoppning, diarré, vattnig avföring, nedsatt förmåga i ändtarmens slutmuskel eller inkontinens

Utesluter:

matsmältningsfunktioner (b515); funktioner för näringsupptag (b520); förnimmelser förenade med matsmältningsystemet (b535)

b5250 Elimineringarfunktioner

Funktioner att eliminera avföring från ändtarmen, innefattande sammandragningsfunktioner i de abdominala musklerna vid eliminering

b5251 Avföringskonsistens

Konsistens i avföring som t.ex. hård, fast, mjuk eller vattnig

b5252 Avföringsfrekvens

Funktioner involverade i avföringsfrekvensen

b5253 Avföringskontinens

Funktioner involverade i den viljemässiga kontrollen över elimineringsfunktionen

b5254 Våderspänning

Funktioner involverade i utdrivning av större mängder luft eller gaser från tarmarna

b5258 Andra specificerade avföringsfunktioner

b5259 Ospecifierade avföringsfunktioner

Viktuppehållande funktioner

Funktioner att hålla lämplig kroppsvikt, innefattande viktökning under utvecklingsperioden

Innefattar:

funktioner att bibehålla ett acceptabelt kroppsmasseindex (BMI Body Mass Index); funktionsnedsättningar såsom undervikt, kachexi, att banta, övervikt, avmagring, primär och sekundär fetma

Utesluter:

funktioner för näringsupptag (b520); allmänna ämnesomsättningsfunktioner (b540); endokrina funktioner (b555)

KROPPSFUNKTIONER ICF

81

Förnimmelser förenade med matsmältningsystemet

Förnimmelser som uppstår genom att äta, dricka eller därmed relaterade matsmältningsfunktioner

Innefattar:

förnimmelser av illamående, att känna sig uppsvälld och att ha kramp i buken; känslan av fylld magsäck, klumpkänsla i halsen, kramp i magsäcken, gasbildning i magsäcken och halsbränna

Utesluter:

smärtförnimmelser (b280); funktioner vid intagande av föda (b510); matsmältningsfunktioner (b515); avföringsfunktioner (b525)

b5350 Förnimmelser av illamående

Förnimmelser av att behöva kräkas

b5351 Att känna sig uppsvälld

Förnimmelser av utspändhet i magsäcken eller buken

b5352 Förnimmelser av kramp i buken

Förnimmelser av krampaktiga eller smärtsamma muskulära sammandragningar i den mjuka muskulaturen i mag- och tarmområdet

b5358 Andra specificerade förnimmelser i samband med matsmältningssystemet

b5359 Ospecifierade förnimmelser i samband med matsmältningssystemet

Andra specificerade och ospecificerade funktioner som sammanhänger med matsmältningssystemet

Funktioner som sammanhänger med ämnesomsättningssystemet och det endokrina systemet (b540–b559)

Allmänna ämnesomsättningsfunktioner

Funktioner för reglering av kroppens grundläggande komponenter såsom kolhydrater, proteiner och fett, deras omvandling från det ena till det andra, och deras nedbrytning till energi

Innefattar:

ämnesomsättningsfunktioner, basal metabolism (BMR), ämnesomsättning av kolhydrat, protein och fett, katabolism, anabolism, energiproduktion i kroppen; ökning eller minskning i ämnesomsättningens hastighet

Utesluter:

funktioner för näringsupptag (b520); viktuppehållande funktioner (b530); funktioner för vatten-, mineral- och elektrolytbalans (b545); värmereglerande funktioner (b550); endokrina funktioner (b555)

b5400 Basalmetabolism (BMR)

Funktioner involverade i kroppens syrekonsumtion vid specificerade vilo- och temperaturlstånd

Innefattar:

ökning eller minskning i BMR (basal metabolism); funktionsnedsättningar såsom vid hypertyreoidism och hypotyroidism (över- respektive underfunktion av sköldkörteln)

ICF KROPPSFUNKTIONER

82 b5401 Omsättning av kolhydrater

Funktioner involverade i den process där kolhydrater i födan lagras och bryts ner till glukos och därefter till koldioxid och vatten

b5402 Omsättning av protein

Funktioner involverade i den process där proteiner i födan omvandlas till aminosyror och vidare bryts ner i kroppen

b5403 Omsättning av fett

Funktioner involverade i den process där fett i födan lagras och bryts ner i kroppen

b5408 Andra specificerade allmänna ämnesomsättningsfunktioner

b5409 Ospecifierade allmänna ämnesomsättningsfunktioner

Funktioner för vatten-, mineral- och elektrolytbalans

Funktioner för reglering av vatten, mineraler och elektrolyter i kroppen

Innefattar:

funktioner för vattenbalans, mineralbalans såsom kalcium, zink, järn och elektrolytbalans såsom natrium och kalium; funktionsnedsättningar såsom vattenbevarande, uttorkning, hyperkalcemi och hypokalcemi (för mycket respektive för lite kalcium i blodet), järnbrist, hypernatremi och hyponatremi (för mycket respektive för lite natrium i blodet), hyperkalemi och hypokalemi (för mycket respektive för lite kalium i blodet)

Utesluter:

blodbildningsfunktioner (b430); allmänna ämnesomsättningsfunktioner (b540); endokrina funktioner (b555)

b5450 Vattenbalans

Funktioner involverade i upprätthållande av nivå eller mängd av vatten i kroppen

Innefattar:

funktionsnedsättning såsom uttorkning

b54500 Vattenretention

Funktioner involverade i att bibehålla vatten i kroppen

b54501 Bibehållande av vattenbalans

Funktioner involverade i att bibehålla den optimala mängden vatten i kroppen

b54508 Annan specificerad vattenbalans

b54509 Ospecifierad vattenbalans

b5451 Mineralbalans

Funktioner involverade i att bibehålla jämvikt i kroppen mellan intagande, lagring, utnyttjande och utsöndring av mineraler

b5452 Elektrolytbalans

Funktioner involverade i att bibehålla jämvikt i kroppen mellan intagande, lagring, utnyttjande och utsöndring av elektrolyter

b5458 Andra specificerade funktioner för vatten-, mineral- och elektrolytbalans

b5459 Ospecifierade funktioner för vatten-, mineral- och elektrolytbalans

KROPPSFUNKTIONER ICF

83

Värmereglerande funktioner

Funktioner för reglering av kroppstemperatur

Innefattar:

funktioner att bibehålla kroppstemperatur; funktionsnedsättningar såsom sänkt temperatur, förhöjd temperatur

Utesluter:

allmänna ämnesomsättningsfunktioner (b540); endokrina funktioner (b555)

b5500 Kroppstemperatur

Funktioner involverade i att reglera kroppens kärntemperatur

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom förhöjd kroppstemperatur eller sänkt kroppstemperatur

b5501 Bibehållande av kroppstemperatur

Funktioner involverade i att bibehålla optimal kroppstemperatur vid temperaturförändringar i omgivningen

Innefattar:

tolerans för värme och kyla

b5508 Andra specificerade värmereglerande funktioner

b5509 Ospecifierade värmereglerande funktioner

Endokrina funktioner

Funktioner för produktion och reglering av hormonella nivåer i kroppen innefattande cykliska förändringar

Innefattar:

hormonbalansfunktioner; förhöjd eller för låg verksamhet i hypofys, sköldkörtel, binjure, bisköldkörtlar, könskörtlar

Utesluter:

allmänna ämnesomsättningsfunktioner (b540); funktioner för vatten-, mineraloch elektrolytbalans (b545); värmereglerande funktioner (b550); sexuella funktioner (b640); menstruationsfunktioner (b650)

Andra specificerade och ospecificerade funktioner som sammanhänger med ämnesomsättning och endokrina system

Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner, andra specificerade

Matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

84 Kapitel 6

Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner

Detta kapitel handlar om funktioner såsom urinutsöndring och reproduktion innefattande funktioner för sexualitet och fortplantning

Urinfunktioner (b610–b639)

Urinutsöndringsfunktioner

Funktioner för urinens filtrering och uppsamling

Innefattar:

funktioner för filtrering och uppsamling av urin; funktionsnedsättningar såsom njursvikt, anuri (upphävd urinutsöndring), oliguri (minskad urinutsöndring), hydronefros (stockning av urin på grund av nedsättning av eller hinder för urinutsöndring), hypoton urinblåsa och hinder i urinledare

Utesluter:

urineringsfunktioner (b620)

b6100 Urinfiltrering

Funktioner för njurarnas filtrering av urin

b6101 Urinuppsamling

Funktioner för uppsamling och lagring av urin via urinledare och urinblåsa

b6108 Andra specificerade urinutsöndringsfunktioner

b6109 Ospecifierade urinutsöndringsfunktioner

Urineringsfunktioner

Funktioner att tömma urin från urinblåsan

Innefattar:

funktioner för urinering, urineringsfrekvens, urinkontinens; funktionsnedsättningar såsom stressinkontinens, urineringsnöd, reflexblåsa, överfullnad, kontinuerlig inkontinens, läckage, neurogen blåsa, ökad urinutsöndring, kvarhållande av urin, urinträngning

Utesluter:

urinutsöndringsfunktioner (b610); förnimmelser förenade med urinfunktioner (b630)

b6200 Urinering

Funktioner för att tömma urinblåsan

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom kvarhållande av urin

b6201 Urineringsfrekvens

Funktioner för det antal gånger som urinering sker

b6202 Urinkontinens

Funktioner för att kontrollera urinering

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom stressinkontinens, urineringsnöd, reflexblåsa, kontinuerlig eller blandad inkontinens

KROPPSFUNKTIONER ICF

85

b6208 Andra specificerade urineringsfunktioner

b6209 Ospecifierade urineringsfunktioner

Förnimmelser i samband med urinfunktioner

Förnimmelser såsom brännande känsla vid urinering och trängningskänsla av urineringsnöd

Innefattar:

förnimmelser av ofullständig tömning av urin, känsla av fylld blåsa

Utesluter:

smärtförnimmelser (b280); urineringsfunktioner (b620)

Andra specificerade och ospecificerade urinfunktioner

Genitala och reproduktiva funktioner (b640–b679)

Sexuella funktioner

Psykiska och fysiska funktioner som hänger samman med sexualakten, innefattande stadierna upphetsning, förstadium, orgasm och post-coital avslappning (avslappning efter orgasm)

Innefattar:

funktioner för att ge uttryck åt upphetsning, förstadium, orgasm och post-coital avslappning; funktioner som hänger samman med sexuellt intresse, genomförande, peniserektion, klitoriserektion, ökad vaginal sekretion, ejakulation, orgasm; funktionsnedsättningar såsom impotens, frigiditet, slidkramp (vaginism), för tidig ejakulation, bibehållande av erektion, försenad ejakulation

Utesluter:

fortplantningsfunktioner (b660); förnimmelser förenade med genitala och reproduktiva funktioner (b670)

b6400 Funktioner i sexuell upphetsningsfas

Funktioner av sexuell intresse, lust och upphetsning

b6401 Funktioner i sexuell förberedelsefas

Funktioner för engagemang inför sexuell umgänge

b6402 Funktioner i orgasmfas

Funktioner för att uppnå orgasm

b6403 Funktioner i sexuell avslappningsfas

Funktioner av tillfredsställelse efter orgasm och åtföljande avslappning

Innefattar:

funktionsnedsättning såsom otillfredsställelse med orgasm

b6408 Andra specificerade sexuella funktioner

b6409 Ospecifierade sexuella funktioner

ICF KROPPSFUNKTIONER

86 Menstruationsfunktioner

Funktioner i samband med menstruationscykeln innefattande regelbunden menstruation och tömning av menstruationsvätska

Innefattar:

funktioner av regelbundenhet och intervall i menstruation, graden av menstruationsblödning, menarche, menopaus; funktionsnedsättningar såsom primärt och sekundärt utebliven menstruation, ökad menstruationsblödning, täta menstruationer, avtagande menstruation och premenstruella besvär

Utesluter:

sexuella funktioner (b640); fortplantningsfunktioner (b660); förnimmelser förenade med genitala och reproduktiva funktioner (b670); smärtförnimmelser (b280)

b6500 Regelbundenhet i menstruationscykeln

Funktioner involverade i menstruationscykelns regelbundenhet

Innefattar:

alltför frekvent och alltför sällan förekommande menstruation

b6501 Intervall mellan menstruationer

Funktioner som hänger samman med tidslängden mellan två menstruationer

b6502 Grad av menstruell blödning

Funktioner involverade i kvantitet av menstruell flöde

Innefattar:

hypomenorré (alltför litet menstruell flöde); menorrhagi, hypermenorré (alltför stort menstruell flöde)

b6508 Andra specificerade menstruationsfunktioner

b6509 Ospecifierade menstruationsfunktioner

Fortplantningsfunktioner

Funktioner i samband med fertilitet, havandeskap, barnafödelse och mjölkproduktion

Innefattar:

funktioner för manlig och kvinnlig fertilitet, havandeskap och förlossning samt mjölkutsöndring; funktionsnedsättningar såsom avsaknad av sädesceller, minskad utsöndring av sädesceller, rinnande bröst, avsaknad eller upphörd mjölkutsöndring, låg fertilitet, sterilitet, spontan abort, utomkvedshavandeskap, missfall, litet foster, hydramnios, förtidig förlossning, försenad förlossning,

Utesluter:

sexuella funktioner (b640); menstruationsfunktioner (b650)

b6600 Funktioner som hänger samman med fertilitet

Funktioner som hänger samman med förmåga att producera sädesceller eller äggceller för fortplantning

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom låg fertilitet, sterilitet

Utesluter:

sexuella funktioner (b640)

b6601 Funktioner som hänger samman med havandeskap

Funktioner som hänger samman med att bli gravid och att vara gravid

b6602 Funktioner som hänger samman med förlossning

Funktioner som hänger samman med att föda barn

KROPPSFUNKTIONER ICF

87

b6603 Mjölkproduktion

Funktioner som hänger samman med produktion av mjölk och att göra mjölken tillgänglig för barnet

b6608 Andra specificerade fortplantningsfunktioner

b6609 Ospecifierade fortplantningsfunktioner

Förnimmelser förenade med genitala och reproduktiva funktioner

Förnimmelser som uppkommer i samband med sexuell upphetsning, under samlag och under menstruationscykel och besläktade genitala eller reproduktiva funktioner

Innefattar:

dyspareuni (smärta och obehag vid samlag), dysmenorré (smärtsamma menstruationer), heta vallningar under menopaus, nattsvettningar under menopaus

Utesluter:

smärtförnimmelse (b280); förnimmelser förenade med urinfunktioner (b630); sexuella funktioner (b640); menstruationsfunktioner (b650); fortplantningsfunktioner (b660)

b6700 Obehag i samband med samlag

Förnimmelser i samband med sexuell upphetsning, förberedelse, samlag, orgasm och post-coital avslappning (avslappning efter orgasm)

b6701 Obehag i samband med menstruationscykeln

Förnimmelser involverade vid menstruation, innefattande för- och eftermenstruella faser

b6702 Obehag i samband med menstruationscykelns

upphörande

Förnimmelser i samband med menopaus

Innefattar:

heta vallningar och nattsvettningar under menopaus

b6708 Andra specificerade förnimmelser i samband med genitala och reproduktiva funktioner

b6709 Ospecifierade förnimmelser i samband med genitala och reproduktiva funktioner

Andra specificerade och ospecificerade genitala och reproduktiva funktioner

Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner, andra specificerade

Funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

88 Kapitel 7

Neuromuskuloskeletal och rörelserelaterade funktioner

Detta kapitel handlar om rörelsesystemets funktioner, inklusive funktioner i leder, skelett, reflexer och muskler

Funktioner i leder och skelett (b710–b729)

Funktioner för rörlighet i leder

Funktioner för rörelseomfång och smidighet vad avser rörelse i en led

Innefattar:

funktioner att röra en enstaka eller flera leder, ryggrad, skuldra, armbåge, handled, höft, knä, fotled, småleder i hand och fot; allmän ledrörlighet; funktionsnedsättningar såsom överrörlighet i leder, stela leder, frusen skuldra, artrit

Utesluter:

ledstabilitetsfunktioner (b715); funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser (b760)

b7100 Rörlighet i en enstaka led

Funktioner för rörelseomfång och smidighet vad avser rörelse i en led

b7101 Rörlighet i flera leder

Funktioner för rörelseomfång och smidighet vad avser rörelse i mer än en led

b7102 Allmän rörlighet i leder

Funktioner för rörelseomfång och smidighet vad avser rörelse i leder i hela kroppen

b7108 Andra specificerade funktioner för rörlighet i leder

b7109 Ospecifierade funktioner för rörlighet i leder

Ledstabilitetsfunktioner

Funktioner för att upprätthålla stabilitet i leder

Innefattar:

stabilitet i enstaka led, i flera leder och i leder i allmänhet; funktionsnedsättningar såsom instabil axelled, dislokation av en led, dislokation av axelled eller höftled

Utesluter:

funktioner för rörlighet i leder (b710)

b7150 Stabilitet i en enstaka led

Funktioner för att upprätthålla stabilitet i en led

b7151 Stabilitet i flera leder

Funktioner för att upprätthålla stabilitet i mer än en led

b7152 Stabilitet i leder i allmänhet

Funktioner för att upprätthålla stabilitet i leder i hela kroppen

b7158 Andra specificerade ledstabilitetsfunktioner

b7159 Ospecificerade ledstabilitetsfunktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

89

Funktioner för rörlighet mellan skelettdelar

Funktioner för graden och smidigheten i rörlighet mellan specifika ben, såsom skulderbladets rörelser, rörelsen mellan bäckenbenen samt mellan småbenen i hand och fot

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom låsning av skulderblad och låsning av bäcken

Utesluter:

funktioner för rörlighet i leder (b710)

b7200 Skulderbladets rörlighet

Funktioner för rörlighet och smidighet vad avser skulderbladet

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom protraktion och retraktion (framåt- och bakåtföring) samt lateral och medial rotation av skulderbladet

b7201 Bäckens rörlighet

Funktioner för rörlighet och ledspel i bäckenet

Innefattar:

rotation av bäckenet

b7202 Rörlighet mellan handlovsbenen

Funktioner för rörlighet och ledspel mellan småben i handen

b7203 Rörlighet mellan fotledsbenen

Funktioner för rörlighet och ledspel mellan småben i foten

b7208 Andra specificerade funktioner för rörlighet mellan skelettdelar

b7209 Ospecificerade funktioner för rörlighet mellan skelettdelar

Andra specificerade och ospecificerade funktioner i leder och skelett

Muskelfunktioner (b730–b749)

Muskelkraftsfunktioner

Funktioner vad avser den styrka som genereras vid sammandragning av en muskel eller muskelgrupper

Innefattar:

funktioner som rör styrka i specifika muskler och muskelgrupper, muskler i en extremitet, i ena sidan av kroppen, i nedre kroppshalvan, i alla extremiteter, i bålen och i kroppens alla muskler; funktionsnedsättningar såsom pares, paralyt, monoplegi, hemiplegi, paraplegi, tetraplegi och akinesi

Utesluter:

funktioner hos strukturer intill ögat (b215); muskeltonusfunktioner (b735);

muskeluthållighetsfunktioner (b740)

b7300 Kraft i enskilda muskler och muskelgrupper

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av specifika och enskilda muskler och muskelgrupper

Innefattar:

funktionsnedsättningar såsom svaghet i småmuskler i fötter och händer

ICF KROPPSFUNKTIONER

90 b7301 Kraft i musklerna i en extremitet

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av muskler och muskelgrupper i arm eller ben

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. monopares och monoplegi

b7302 Kraft i musklerna i en sida av kroppen

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av muskler och muskelgrupper i vänster eller höger sida av kroppen

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. hemipares och hemiplegi

b7303 Kraft i musklerna i den nedre kroppshalvan

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av muskler och muskelgrupper i den nedre kroppshalvan

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. parapares och paraplegi

b7304 Kraft i musklerna i samtliga extremiteter

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av muskler och muskelgrupper i alla fyra extremiteterna

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. tetrapares och tetraplegi

b7305 Kraft i bålmuskler

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av muskler och muskelgrupper i bålen

b7306 Kraft i kroppens samtliga muskler

Funktioner vad avser den styrka som genereras genom sammandragning av kroppens samtliga muskler och muskelgrupper

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. akinetisk mutism (total stumhet och förlust av all viljemässig motorik)

b7308 Andra specificerade muskelkraftsfunktioner

b7309 Ospecifierade muskelkraftsfunktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

91

Muskeltonusfunktioner

Funktioner vad avser den spänning som finns i muskler i vila och det motstånd muskler bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktioner vad avser muskeltonus i enskilda muskler och muskelgrupper, muskler i en extremitet, i ena sidan av kroppen, i nedre kroppshalvan, i alla extremiteter, i bålen och i kroppens samtliga muskler; funktionsnedsättningar som t.ex. minskad muskeltonus, ökad muskeltonus, spasticitet

Utesluter:

muskelkraftsfunktioner (b730); muskeluthållighetsfunktioner (b740)

b7350 Muskeltonus i enskilda muskler och muskelgrupper

Funktioner vad avser den spänning som finns i enskilda muskler och muskelgrupper i vila och det motstånd musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som vid fokal dystoni (störning av muskelspänning) t.ex. torticollis (snedhet i nacken)

b7351 Muskeltonus i muskler i en extremitet

Funktioner vad avser den spänning som finns i vila i muskler och muskelgrupper i en arm eller ett ben och det motstånd musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. monopares och monoplegi

b7352 Muskeltonus i ena sidan av kroppen

Funktioner vad avser den spänning som finns i muskler och muskelgrupper i vila i höger eller vänster sida av kroppen och det motstånd musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. hemipares och hemiplegi

b7353 Muskeltonus i muskler i nedre kroppshalvan

Funktioner vad avser den spänning som finns i muskler och muskelgrupper i vila i nedre kroppshalvan och det motstånd som musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. parapares och paraplegi

b7354 Muskeltonus i samtliga extremiteter

Funktioner vad avser den spänning som finns i muskler och

muskelgrupper i vila i alla fyra extremiteterna och det motstånd som musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. tetrapares och tetraplegi

b7355 Muskeltonus i bålmusklerna

Funktioner vad avser den spänning som finns i vila i muskler och muskelgrupper i bålen och det motstånd musklerna bjuder vid passiva rörelser

b7356 Muskeltonus i kroppens samtliga muskler

Funktioner vad avser den spänning som finns i vila i muskler och muskelgrupper i hela kroppen och det motstånd musklerna bjuder vid passiva rörelser

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. allmän störning av muskeltonus, Parkinsons sjukdom eller generella pareser och paralyser

ICF KROPPSFUNKTIONER

92 b7358 Andra specificerade muskeltonusfunktioner

b7359 Ospecificerade muskeltonusfunktioner

Muskeluthållighetsfunktioner

Funktioner vad avser att upprätthålla muskelsammandragning under erforderlig tid

Innefattar:

funktioner att upprätthålla muskelsammandragning i enskilda muskler och muskelgrupper och i kroppens alla muskler; funktionsnedsättningar som t.ex. myasthenia gravis

Utesluter:

funktioner relaterade till tolerans för fysiskt arbete (b455); muskelkraftsfunktioner (b730); muskeltonusfunktioner (b735)

b7400 Uthållighet i enskilda muskler

Funktioner vad avser att upprätthålla muskelsammandragning i enskilda muskler under erforderlig tid

b7401 Uthållighet i muskelgrupper

Funktioner vad avser att upprätthålla muskelsammandragning i enskilda muskelgrupper under erforderlig tid

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. monopares, monoplegi, hemipares och hemiplegi, parapares och paraplegi

b7402 Uthållighet i kroppens samtliga muskler

Funktioner vad avser att upprätthålla muskelsammandragning i kroppens samtliga muskler under erforderlig tid

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. tetrapares, tetraplegi, allmän paresi och paralyser

b7408 Andra specificerade muskeluthållighetsfunktioner

b7409 Ospecificerade muskeluthållighetsfunktioner

Andra specificerade och ospecificerade muskelfunktioner

Rörelsefunktioner (b750–b789)

Motoriska reflexfunktioner

Funktioner för icke viljemässig sammandragning av muskler som utlöses automatiskt genom specifika stimuli

Innefattar:

sträckreflex, automatisk lokal ledreflex, reflexer som utlöses genom smärtande stimuli och andra utifrån kommande stimuli; withdrawal-reflex, bicepsreflex, brachioradialisreflex, quadricepsreflex, patellarreflex, akillesreflex

b7500 Sträckreflex

Funktioner för icke viljemässiga sammandragningar i muskler som utlöses automatiskt vid sträckning

KROPPSFUNKTIONER ICF

93

b7501 Reflexer som genereras genom skadliga stimuli

Funktioner för icke viljemässiga sammandragningar av muskler, som utlöses automatiskt genom smärtande eller andra skadliga stimuli

Innefattar:

withdrawal-reflex (undandragandereflex)

b7502 Reflexer som genereras genom andra utifrån kommande

stimuli

Funktioner för icke viljemässiga sammandragningar av muskler, som utlöses automatiskt genom yttre, icke skadliga, stimuli
b7508 Andra specificerade motoriska reflexfunktioner
b7509 Ospecifierade motoriska reflexfunktioner

Funktioner för icke viljemässiga rörelsereaktioner

Funktioner för icke viljemässiga sammandragningar i stora muskler eller hela kroppen framkallade av kroppsställning, balans och hotande stimuli

Innefattar:

funktioner för posturala reaktioner, såsom upprättnings-, jämvikts-, balans- och skyddsreaktioner

Utesluter:

motoriska reflexfunktioner (b750)

Funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser

Funktioner som rör kontroll över och koordination av viljemässiga rörelser

Innefattar:

funktioner för kontroll av viljemässiga isolerade eller sammansatta rörelser, koordination av viljemässiga rörelser, funktioner för belastning på armar eller ben, höger-vänster-koordination, öga-hand-koordination, öga-fot-koordination; funktionsnedsättningar som t.ex. problem som rör motorisk kontroll och koordination, såsom dysdiadokokinesi (bristande förmåga att växla mellan antagonistiska rörelser)

Utesluter:

muskelkraftfunktioner (b730); funktioner för icke viljemässiga rörelser (b765); gångfunktioner (b770)

b7600 Kontroll av isolerade viljemässiga rörelser

Funktioner vad avser kontroll och koordination av enkla eller isolerade viljemässiga rörelser

b7601 Kontroll av sammansatta viljemässiga rörelser

Funktioner vad avser kontroll och koordination av sammansatta viljemässiga rörelser

b7602 Koordination av viljemässiga rörelser

Funktioner vad avser koordination av isolerade och sammansatta viljemässiga rörelser, såsom att utföra rörelser i en ordnad kombination

Innefattar:

höger-vänster-koordination; koordination av rörelser som styrs av synen, såsom öga-hand-koordination och öga-fot-koordination; funktionsnedsättningar som t.ex. dysdiadokokinesi (nedsatt förmåga att växla mellan antagonistiska rörelser)

b7603 Stödfunktioner i arm eller ben

Funktioner för kontroll och koordination vad avser viljemässiga rörelser vid belastning av kroppsvikten på armarna (armbågar eller händer) eller på benen (knän eller fötter)

ICF KROPPSFUNKTIONER

94 b7608 Andra specificerade funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser

b7609 Ospecifierade funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser

Funktioner för icke viljemässiga rörelser

Funktioner för oavsiktliga, icke viljemässiga eller delvis målinriktade sammandragningar av en muskel eller muskelgrupp

Innefattar:

icke viljemässiga sammandragningar av muskler; funktionsnedsättningar som t.ex. tremor (darrningar), tics (ryckningar), manér, motorisk perseveration (tvångsmässiga rörelser), chorea (danssjuka), atetos (återkommande ofrivilliga rörelser), vokala tics, dystoniska rörelser, dyskinesi (rörelsesvårigheter)

Utesluter:

funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser (b760); gångmönster (b770)

b7650 Ofrivilliga muskelsammandragningar

Funktioner för oavsiktliga, icke eller endast delvis målinriktade ofrivilliga sammandragningar av en muskel eller muskelgrupp, såsom tecken på psykisk funktionsstörning

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. koreatiska och atetoida rörelser; sömnrelaterade rörelsestörningar

b7651 Tremor

Funktioner vad avser alternerande sammandragning och avslappning av muskler kring en led, som yttrar sig som darrning

b7652 Tics och manér

Funktioner vad avser upprepade, icke målinriktade och icke viljemässiga sammandragningar av muskler

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. vokala tics, koproli (tvångsmässigt uttalande av oanständiga ord), bruxism (tandgnissling)

b7653 Stereotypier och motoriska perseverationer

Funktioner vad avser spontana, icke målinriktade rörelser såsom gungning av kroppen eller nickning och vridning av huvudet

b7658 Andra specificerade funktioner för ofrivilliga rörelser

b7659 Ospecificerade funktioner för ofrivilliga rörelser

Gångmönster

Funktioner för rörelsemönster vid gång och löpning eller andra rörelser med hela kroppen

Innefattar:

gångmönster och löpmönster; funktionsnedsättningar som t.ex. spastisk gång, hemiplegisk gång, paraplegisk gång, asymmetrisk gång, håltä, stelt gångmönster

Utesluter:

muskelkraftsfunktioner (b730); muskeltonusfunktioner (b735); funktioner för kontroll av viljemässiga rörelser (b760); funktioner för icke viljemässiga rörelser (b765)

KROPPSFUNKTIONER ICF

95

Förnimmelser vad avser muskel- och rörelsefunktioner

Förnimmelser som hänger samman med kroppens muskler och muskelgrupper och deras rörelser

Innefattar:

förnimmelser av muskelstelhet och muskelstramhet, muskelspasm eller sammandragning av muskler samt tyngdkänsla i musklerna

Utesluter:

smärtfornimmelse (b280)

b7800 Fornimmelse av muskelstelhet

Fornimmelse av stramhet eller stelhet i musklerna

b7801 Fornimmelse av muskelspasm

Förnimmelser av ofrivillig sammandragning av en muskel eller muskelgrupp

b7808 Andra specificerade förnimmelser vad avser muskel- och rörelsefunktioner

b7809 Ospecificerade förnimmelser vad avser muskel- och rörelsefunktioner

Andra specificerade och ospecificerade rörelsefunktioner

Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade

funktioner, andra specificerade

Neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade

funktioner, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

96 Kapitel 8

Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer

Detta kapitel handlar om funktioner i hud, naglar och hår

Funktioner i huden (b810–b849)

Hudens skyddsfunktioner

Hudens funktioner för att skydda kroppen från fysiska, kemiska och biologiska hot

Innefattar:

funktioner för skydd mot solen och annan strålning, ljuskänslighet, pigmentering, hudkvalitet, isolerande hudfunktion, bildande av valkar, tilltagande förhårdning; funktionsnedsättningar som t.ex. sprucken hud, sårnader, liggsår, trycksår, hudförtunning

Utesluter:

hudens läkande funktioner (b820); andra hudfunktioner (b830)

Hudens läkande funktioner

Hudens funktioner för att läka sprickor och andra hudskador

Innefattar:

funktioner för att bilda sårskorpa, att läka, bilda ärr; bilda blåmärken och keloid (abnorm ärrbildning)

Utesluter:

hudens skyddsfunktioner (b810); andra hudfunktioner (b830)

Andra hudfunktioner

Andra funktioner i huden än att skydda och läka som t.ex. att kyla och att svettas

Innefattar:

svettningssfunktioner, körtelbetingade hudfunktioner och kroppslukt

Utesluter:

hudens skyddsfunktioner (b810); hudens läkande funktioner (b820)

Förnimmelser som hänger samman med huden

Förnimmelser som hänger samman med huden såsom klåda, brännande känsla och krypningar

Innefattar:

funktionsnedsättningar som t.ex. nålstickskänsla, krypningsförnimmelse

Utesluter:

smärtförnimmelse (b280)

Andra specificerade och ospecificerade hudfunktioner

KROPPSFUNKTIONER ICF

97

Funktioner i hår och naglar (b850–b869)

Hårfunktioner

Hårets funktioner, såsom skydd, färg och utseende

Innefattar:

funktioner för hårväxt, hårfärg, hårlokalisering; funktionsnedsättningar som t.ex. hårförlust, håravfall

Funktioner i naglar

Naglarnas funktioner, såsom för skydd, för att riva och klia, samt för utseende

Innefattar:

nageltillväxt och nagelfärg, nagelkvalitet

Andra specificerade och ospecificerade funktioner i hår och naglar

Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer, andra specificerade

Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer, ospecificerade

ICF KROPPSFUNKTIONER

98

99

KROPPSSTRUKTURER

Definitioner:

Kroppsstrukturer (Body structures) är kroppens anatomiska delar såsom organ, lemmar och deras komponenter

Strukturavvikelse (Impairments) är problem i struktur i form av en påvisbar avvikelse eller förlust

Första bedömningsfaktorn är en generisk bedömningsfaktor med negativ skala som används för att visa graden eller storleken av en strukturavvikelse:

xxx.0 INGEN strukturavvikelse (ingen, frånvarande, försumbar,...) 0–4 %

xxx.1 LÄTT strukturavvikelse (lätt, låg,...) 5–24 %

xxx.2 MÅTTLIG strukturavvikelse (medel, ganska stor,...) 25–49 %

xxx.3 SVÅR strukturavvikelse (grav, hög, stor, extrem,...) 50–95 %

xxx.4 TOTAL strukturavvikelse (fullständig,...) 96–100 %

xxx.8 ej specificerat

xxx.9 ej tillämpligt

Breda procenttalsområden har angivits för de fall där det finns tillgång till kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera en

kroppsstrukturens avvikelse. När man anger "ingen strukturavvikelse" eller "total strukturavvikelse" kan dock ett fel på upp till 5 procent föreligga. "Måttlig strukturavvikelse" avser en strukturavvikelse på upp till hälften av den totala strukturavvikelsen. Procenttalen måste kalibreras inom olika domäner med populationsstandarder

på percentilnivå som referens. För att kunna använda denna kvantifiering på ett allmängiltigt sätt måste bedömningsmetoder utvecklas genom forskning.

Andra bedömningsfaktorn används för att visa arten av respektive kroppsstrukturens förändring:

- 0 ingen strukturförändring
- 1 total avsaknad
- 2 partiell avsaknad
- 3 en extra del
- 4 onormal storlek
- 5 bristande sammansättning
- 6 felställning
- 7 kvalitativa strukturförändringar innefattande vätskeansamling
- 8 ej specificerat
- 9 ej tillämbart

100 Föreslagen tredje bedömningsfaktor avses utvecklas för att visa lokalisering:

- 0 = mer än ett område
- 1 = höger
- 2 = vänster
- 3 = båda sidor
- 4 = framsida
- 5 = baksida
- 6 = proximal
- 7 = distal
- 8 = ej specificerat
- 9 = ej tillämbart

För vidare förklaring hänvisas till kodningsanvisningar för ICF i Bilaga 2.

KROPPSSTRUKTURER ICF

101

Kapitel 1

Strukturer i nervsystemet

Struktur i hjärnan

- s1100 Struktur i kortikala lober
- s11000 Pannlob
- s11001 Tinninglob
- s11002 Hjässlob
- s11003 Nacklob
- s11008 Annan specificerad struktur i kortikala lober
- s11009 Ospecifierad struktur i kortikala lober
- s1101 Struktur i centrala hjärnan
- s1102 Struktur i mellanhjärnan
- s1103 Basala ganglier och därmed relaterade strukturer
- s1104 Struktur i lilla hjärnan
- s1105 Struktur i hjärnstammen
- s11050 Förlängda märgen
- s11051 Hjärnbryggan
- s11058 Annan specificerad hjärnstamsstruktur
- s11059 Ospecifierad hjärnstamsstruktur
- s1106 Struktur i kranialnerver
- s1108 Annan specificerad struktur i hjärnan
- s1109 Ospecifierad struktur i hjärnan

Ryggmärgen och därmed relaterade strukturer

- s1200 Struktur i ryggmärgen
- s12000 Ryggmärg i halsområdet
- s12001 Ryggmärg i bröstorgsområdet
- s12002 Ryggmärg i länd- och korsryggsområdet
- s12003 Ryggmärg i svansområdet
- s12008 Annan specificerad ryggmärgsstruktur
- s12009 Ospecifierad ryggmärgsstruktur
- s1201 Rygggradsnerver

s1208 Annan specificerad struktur i ryggmärg och därmed relaterade strukturer
s1209 Ospecificerad struktur i ryggmärg och därmed relaterade strukturer

ICF KROPPSSTRUKTURER

102 Struktur i hjärnhinnor

Struktur i sympatiska nervsystemet
Struktur i det parasympatiska nervsystemet
Strukturer i nervsystemet, andra specificerade
Strukturer i nervsystemet, ospecificerade

KROPPSSTRUKTURER ICF

103

Kapitel 2

Ögat, örat och därmed relaterade strukturer

Struktur i ögonhåla

Struktur i ögonglob

s2200 Bindhinna, senhinna, åderhinna
s2201 Hornhinna
s2202 Regnbågshinna
s2203 Näthinna
s2204 Ögonlins
s2205 Glaskropp
s2208 Annan specificerad ögonglobsstruktur
s2209 Ospecificerad ögonglobsstruktur

Struktur i ögats omgivning

s2300 Tårkörtel och därmed relaterade strukturer
s2301 Ögonlock
s2302 Ögonbryn
s2303 Yttre ögonmuskler
s2308 Annan specificerad struktur i ögats omgivning
s2309 Ospecificerad struktur i ögats omgivning

Struktur i ytterörat

Struktur i mellanörat

s2500 Trumhinna
s2501 Örontrumpet
s2502 Hörselben
s2508 Annan specificerad struktur i mellanörat
s2509 Ospecificerad struktur i mellanörat

Struktur i innerörat

s2600 Cochlea (snäcka)
s2601 Labyrint
s2602 Båggångar

ICF KROPPSSTRUKTURER

104 s2603 Inre hörselgång

s2608 Annan specificerad struktur i innerörat
s2609 Ospecificerad struktur i innerörat

Ögat, örat och därmed relaterade strukturer, andra specificerade

Ögat, örat och därmed relaterade strukturer, ospecificerade

KROPPSSTRUKTURER ICF

105

Kapitel 3

Strukturer involverade i röst och tal

Struktur i näsan

s3100 Ytternäsa
s3101 Nässkiljevägg
s3102 Näshålor
s3108 Annan specificerad struktur i näsan

s3109 Ospecificerad struktur i näsan

Struktur i munnen

s3200 Tänder

s3201 Tandkött

s3202 Gommens struktur

s32020 Hårda gommen

s32021 Mjuka gommen

s3203 Tunga

s3204 Struktur i läpp

s32040 Överläpp

s32041 Underläpp

s3208 Annan specificerad munstruktur

s3209 Ospecificerad munstruktur

Struktur i svalget

s3300 Nasofarynx

s3301 Orofarynx

s3308 Annan specificerad struktur i svalget

s3309 Ospecificerad struktur i svalget

Struktur i struphuvudet

s3400 Stämband

s3408 Annan specificerad struktur i struphuvudet

s3409 Ospecificerad struktur i struphuvudet

Strukturer involverade i röst och tal, andra

specificerade

Strukturer involverade i röst och tal, ospecificerade

ICF KROPPSSTRUKTURER

106 Kapitel 4

Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet

Struktur i hjärt-kärlsystemet

s4100 Hjärta

s41000 Förmak

s41001 Kammare

s41008 Annan specificerad struktur i hjärtat

s41009 Ospecificerad struktur i hjärtat

s4101 Artärer

s4102 Vener

s4103 Kapillärer

s4108 Annan specificerad struktur i hjärt-kärlsystemet

s4109 Ospecificerad struktur i hjärt-kärlsystemet

Struktur i immunsystemet

s4200 Lymfkärl

s4201 Lymfknutor

s4202 Thymus (bräss)

s4203 Mjälte

s4204 Benmärg

s4208 Annan specificerad struktur i immunsystemet

s4209 Ospecificerad struktur i immunsystemet

Struktur i andningssystemet

s4300 Luftstrupe

s4301 Lungor

s43010 Bronkträd

s43011 Lungblåsor

s43018 Annan specificerad struktur i lungor

s43019 Ospecificerad struktur i lungor

s4302 Bröstkorg

KROPPSSTRUKTURER ICF

107

s4303 Andningsmuskler

s43030 Revbensmuskler

s43031 Diafragma (mellangärde)

s43038 Annan specificerad andningsmuskel

s43039 Ospecificerad andningsmuskel

s4308 Annan specificerad struktur i andningssystemet

s4309 Ospecificerad struktur i andningssystemet

Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet, andra specificerade

Strukturer i hjärt-kärlsystemet, immunologiska systemet och andningssystemet, ospecificerade

ICF KROPPSSTRUKTURER

108 Kapitel 5

Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet

Struktur i spottkörtel

Struktur i matstrupen

Struktur i magsäcken

Struktur i tarm

s5400 Tunntarm

s5401 Tjocktarm

s5408 Annan specificerad struktur i tarm

s5409 Ospecificerad struktur i tarm

Struktur i bukspottkörteln

Struktur i levern

Struktur i gallblåsan och gallgångar

Struktur i endokrina körtlar

s5800 Hypofys

s5801 Sköldkörtel

s5802 Bisköldkörtel

s5803 Binjure

s5808 Annan specificerad struktur i endokrina körtlar

s5809 Ospecificerad struktur i endokrina körtlar

Strukturer som sammanhänger med matsmältningsoch ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet, andra specificerade

Strukturer som sammanhänger med matsmältningsoch ämnesomsättningssystemen samt endokrina systemet, ospecificerade

KROPPSSTRUKTURER ICF

109

Kapitel 6

Strukturer som sammanhänger med köns- och urinorganens system

Struktur i urinorgan

s6100 Njure

s6101 Urinledare

s6102 Urinblåsa

s6103 Urinrör

s6108 Annan specificerad struktur i urinsystemet

s6109 Ospecificerad struktur i urinsystemet

Struktur i bäckenbotten

Struktur i könsorgansystemet

s6300 Äggstockar

s6301 Livmoder

s63010 Livmoderkropp

s63011 Livmoderhals

s63012 Äggledare

s63018 Annan specificerad struktur i livmodern

s63019 Ospecificerad struktur i livmodern
s6302 Bröst och bröstvårta
s6303 Slida och yttre könsorgan
s63030 Klitoris
s63031 Yttre blygdläppar
s63032 Inre blygdläppar
s63033 Slidgången
s6304 Testiklar
s6305 Penis
s63050 Penis ollon
s63051 Penis skaft
s63058 Annan specificerad struktur i penis
s63059 Ospecificerad struktur i penis
s6306 Prostata
s6308 Annan specificerad struktur i könsorgansystemet
s6309 Ospecificerad struktur i könsorgansystemet
ICF KROPPSSTRUKTURER

110 Strukturer som sammanhänger med köns- och
urinorganens system, andra specificerade

 Strukturer som sammanhänger med köns- och
urinorganens system, ospecificerade
KROPPSSTRUKTURER ICF

111

Kapitel 7

Strukturer som sammanhänger med rörelse

Struktur i huvud och halsregion

s7100 Skallben
s7101 Ansiktsben
s7102 Ben i halsregion
s7103 Leder i huvud och halsregion
s7104 Muskler i huvud och halsregion
s7105 Ledband och muskelhinnor i huvud och halsregion
s7108 Annan specificerad struktur i huvud och halsregion
s7109 Ospecificerad struktur i huvud och halsregion

Struktur i skulderregion

s7200 Ben i skulderregion
s7201 Leder i skulderregion
s7202 Muskler i skulderregion
s7203 Ledband och muskelhinnor i skulderregion
s7208 Annan specificerad struktur i skulderregion
s7209 Ospecificerad struktur i skulderregion

Struktur i övre extremitet

s7300 Överarm
s73000 Överarmsben
s73001 Armbågsled
s73002 Överarmsmuskler
s73003 Ledband och muskelhinnor i överarm
s73008 Annan specificerad struktur i överarm
s73009 Ospecificerad struktur i överarm
s7301 Underarm
s73010 Underarmsben
s73011 Handled
s73012 Underarmsmuskler
s73013 Ledband och muskelhinnor i underarm
s73018 Annan specificerad struktur i underarm
s73019 Ospecificerad struktur i underarm
ICF KROPPSSTRUKTURER

112 s7302 Hand

s73020 Ben i hand
s73021 Leder i hand och fingrar
s73022 Muskler i hand
s73023 Ledband och muskelhinnor i hand
s73028 Annan specificerad struktur i hand
s73029 Ospecificerad struktur i hand
s7308 Struktur i övre extremitet, annan specificerad

s7309 Struktur i övre extremitet, ospecificerad

Struktur i bäckenregion

s7400 Ben i bäckenregion

s7401 Leder i bäckenregion

s7402 Muskler i bäckenregion

s7403 Ledband och muskelhinnor i bäckenregion

s7408 Annan specificerad struktur i bäckenregion

s7409 Ospecificerad struktur i bäckenregion

Struktur i nedre extremitet

s7500 Lår

s75000 Ben i lår

s75001 Höftled

s75002 Muskler i lår

s75003 Ledband och muskelhinnor i lår

s75008 Annan specificerad struktur i lår

s75009 Ospecificerad struktur i lår

s7501 Underben

s75010 Ben i underben

s75011 Knäled

s75012 Muskler i underben

s75013 Ledband och muskelhinnor i underben

s75018 Annan specificerad struktur i underben

s75019 Ospecificerad struktur i underben

s7502 Fotled och fot

s75020 Ben i fotled och fot

s75021 Fotled och leder i fot och tår

s75022 Muskler i fotled och fot

s75023 Ledband och muskelhinnor i fotled och fot

s75028 Annan specificerad struktur i fotled och fot

s75029 Ospecificerad struktur i fotled och fot

KROPPSSTRUKTURER ICF

113

s7508 Annan specificerad struktur i nedre extremitet

s7509 Ospecificerad struktur i nedre extremitet

Struktur i bål

s7600 Rygggrad

s76000 Halskotpelare

s76001 Bröstkotpelare

s76002 Ländkotpelare

s76003 Korsben

s76004 Svansben

s76008 Annan specificerad struktur i kotpelaren

s76009 Ospecificerad struktur i kotpelaren

s7601 Bålmuskler

s7602 Ledband och muskelhinnor i bål

s7608 Annan specificerad struktur i bål

s7609 Ospecificerad struktur i bål

Övrig muskuloskeletal struktur som sammanhänger

med rörelse

s7700 Ben

s7701 Leder

s7702 Muskler

s7703 Ospecificerade extraartikulära ledband, muskelhinnor, extramuskulära senhinnor, retinakel, skiljeväggar, slem säckar

s7708 Annan specificerad muskuloskeletal struktur som sammanhänger med rörelse

s7709 Ospecificerad muskuloskeletal struktur som sammanhänger med rörelse

Strukturer som sammanhänger med rörelse, andra specificerade

Strukturer som sammanhänger med rörelse, ospecificerade

ICF KROPPSSTRUKTURER

114 Kapitel 8

Hud och därmed sammanhängande strukturer

Struktur i hudområde

- s8100 Hud på huvudet och i halsregion
- s8101 Hud i skulderregion
- s8102 Hud på övre extremitet
- s8103 Hud i bäckenregion
- s8104 Hud på nedre extremitet
- s8105 Hud på bål och rygg
- s8108 Annan specificerad struktur i hudområde
- s8109 Ospecificerad struktur i hudområde

Struktur i hudkörtlar

- s8200 Svettkörtlar
- s8201 Talgkörtlar
- s8208 Annan specificerad struktur i hudkörtlar
- s8209 Ospecificerad struktur i hudkörtlar

Struktur i naglar

- s8300 Fingernaglar
- s8301 Tånaglar
- s8308 Annan specificerad struktur i naglar
- s8309 Ospecificerad struktur i naglar

Struktur i hår

Hud och därmed sammanhängande strukturer, andra specificerade

Hud och därmed sammanhängande strukturer, ospecificerade

KROPPSSTRUKTURER ICF

115

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

Definitioner:

Aktivitet (Activity) är en persons genomförande av en uppgift eller handling

Aktivitetsbegränsning (Activity limitation) är svårigheter som en person kan ha vid genomförande av aktiviteter

Delaktighet (Participation) är engagemang i en livssituation

Delaktighetsinskränkning (Participation restriction) är problem som en person kan uppleva i engagemanget i livssituationer

Bedömningsfaktorer

Domänerna för aktivitets- och delaktighetskomponenten presenteras i en enda lista som täcker hela omfånget av livsområden från grundläggande lärande och observation till sammansatta områden såsom sociala uppgifter. Denna komponent kan användas både för att beteckna "aktiviteter" (a) eller "delaktighet" (p) eller båda.

De två bedömningsfaktorerna för aktivitets- och delaktighetskomponenten är bedömning av *genomförande* och bedömning av *kapacitet*. Bedömningsfaktorn för genomförande beskriver vad en person gör i sin aktuella omgivning. Eftersom den aktuella omgivningen för in ett samhälleligt sammanhang, kan genomförande bedömt med denna bedömningsfaktor också uppfattas som "engagemang i en livssituation" eller "upplevd erfarenhet" av personer i det aktuella sammanhang som de lever i. Detta sammanhang innefattar omgivningsfaktorer, dvs. alla aspekter av den fysiska, sociala och attitydmässiga världen, vilka kan kodas genom användning av omgivningsfaktorer.

Bedömningsfaktorn för kapacitet beskriver en persons förmåga att utföra en uppgift eller handling. Denna bedömningsfaktor identifierar den högsta möjliga funktionsnivå som en person kan uppnå inom en given domän vid ett givet tillfälle. Kapacitet mäts i en enhetlig eller standardiserad omgivning och återger sålunda personens omgivningsanpassade förmåga. Omgivningsfaktorerna kan användas för att beskriva egenskaperna i denna enhetliga eller standardiserade omgivning.

Både kapacitets- och genomförandebedömningar kan göras för såväl med som utan hjälpmedel eller personligt stöd och i enlighet med nedanstående skala:

xxx.0 INGEN svårighet (ingen, frånvarande, försumbar,...) 0–4 %

xxx.1 LÄTT svårighet (lätt, låg,...) 5–24 %

xxx.2 MÅTTLIG svårighet (medel, ganska stor,...) 25–49 %

xxx.3 STOR svårighet (stor, grav, hög, extrem,...) 50–95 %

xxx.4 TOTAL svårighet (fullständig,...) 96–100 %

xxx.8 ej specificerat

xxx.9 ej tillämbart

Breda procenttalsområden har angivits för de fall där det finns tillgång till kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera genomförandeproblem och kapacitetsbegränsning. När man anger "inget genomförandeproblem" eller "totalt genomförandeproblem" kan dock ett fel på upp till 5 procent föreligga. "Måttligt genomförandeproblem" avser ett genomförandeproblem på upp till hälften av ett totalt genomförandeproblem. Procenttalen måste kalibreras inom olika domäner med populationsstandarder på percentilnivå som referens. För att kunna använda denna kvantifiering på ett allmängiltigt sätt måste bedömningsmetoder utvecklas genom forskning.

För vidare förklaring hänvisas till kodningsanvisningar för ICF i Bilaga 2.

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

117

Kapitel 1

Lärande och att tillämpa kunskap

Detta kapitel handlar om lärande, tillämpning av kunskap som är inlärd, tänkande, problemlösning och beslutsfattande

Målinriktade sinnesupplevelser (d110–d129)

Att se

Avsiktlig användning av synen för att uppfatta visuella stimuli såsom att titta på ett sportevenemang eller på barn som leker

Att lyssna

Avsiktlig användning av hörseln för att uppfatta auditiva stimuli såsom att lyssna på radio, musik eller en föreläsning

Annat målinriktat utnyttjande av sinnesintryck

Avsiktlig användning av kroppens övriga grundläggande sinnen för att uppfatta stimuli såsom att beröra och känna ytstruktur, smaka på sötsaker eller lukta på blommor

Andra specificerade och ospecificerade målinriktade sinnesupplevelser

Grundläggande lärande (d130–d159)

Att härma

Att imitera eller härma som grundläggande komponent i lärandeprocessen såsom att efterlikna en gest, ett ljud eller bokstäverna i ett alfabet

Att repetera

Att upprepa en följd av händelser eller symboler som grundläggande komponent i lärandeprocessen såsom att räkna med tiotal eller recitera en dikt

Att lära sig läsa

Att utveckla förmågan att på ett flytande och korrekt sätt läsa skriftligt material, inklusive punktskrift, såsom att känna igen tecken och bokstäver, att uttala ord med korrekt uttal och förstå ord och uttryck

Att lära sig skriva

Att utveckla förmågan att framställa symboler som representerar ljud, ord eller fraser för att uttrycka mening, inklusive att skriva punktskrift, såsom att stava riktigt och att använda korrekt grammatik

Att lära sig räkna och beräkna

Att utveckla förmågan att hantera siffror och genomföra enkla och sammansatta matematiska beräkningar såsom att använda matematiska tecken för addition och subtraktion och att tillämpa korrekta matematiska beräkningar vid problemlösning

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

118 Att förvärva färdigheter

Att utveckla grundläggande och sammansatta förmågor att integrera handlingar eller uppgifter som att initiera och fullfölja förvärvandet av en färdighet såsom att hantera verktyg eller spela spel, t.ex. schack

Innefattar:

att förvärva grundläggande och sammansatta färdigheter

d1550 Att förvärva grundläggande färdigheter

Att lära elementära målinriktade handlingar såsom att lära sig att hantera

matbestick, en penna eller ett verktyg

d1551 Att förvärva sammansatta färdigheter

Att lära integrerade uppsättningar av handlingar som att följa regler, ordna sina rörelser i en bestämd rörelsesekvens, koordinera rörelser såsom att lära sig spela spel, t.ex. fotboll, eller att lära sig använda ett snickarverktyg

d1558 Att förvärva färdigheter, andra specificerade

d1559 Att förvärva färdigheter, ospecificerade

Annat specificerat och ospecificerat grundläggande lärande

Att tillämpa kunskap (d160–d179)

Att fokusera uppmärksamhet

Att avsiktligt fokusera på specifika stimuli t.ex. genom att filtrera bort störande ljud

Att tänka

Att formulera och hantera idéer, begrepp och bilder vare sig de är målinriktade eller ej, antingen ensam eller tillsammans med andra såsom att hitta på en historia, bevisa ett teorem, leka med idéer, komma på idéer, förmedla, fundera eller reflektera

Utesluter:

att lösa problem (d175); att fatta beslut (d177)

Att läsa

Att genomföra aktiviteter som ingår i att fatta och tolka skrivet språk, t.ex. böcker, instruktioner eller tidningar i text eller punktskrift, i syfte att skaffa sig allmän kunskap eller specifik information

Utesluter:

att lära sig läsa (d140)

Att skriva

Att använda symboler eller språk för att överbringa information såsom att producera en skriftlig redogörelse av händelser eller idéer eller att skriva ett brev

Utesluter:

att lära sig skriva (d145)

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

119

Att räkna och beräkna

Att genomföra beräkningar genom att tillämpa matematiska principer för att lösa problem som är formulerade i ord och att åstadkomma eller visa resultat som t.ex. att beräkna summan av tre tal eller att beräkna resultatet av att dividera ett tal med ett annat

Utesluter:

att lära sig räkna och beräkna (d150)

Att lösa problem

Att finna lösningar på problem eller situationer genom att identifiera och analysera frågor, utveckla möjliga lösningar, utvärdera tänkbara effekter av lösningar och genomföra en vald lösning såsom att lösa en konflikt mellan två personer

Innefattar:

att lösa enkla och sammansatta problem

Utesluter:

att tänka (d163); att fatta beslut (d177)

d1750 Att lösa enkla problem

Att finna lösningar på ett enkelt problem som innefattar en enda fråga genom att identifiera och analysera frågan, utveckla lösningar, utvärdera tänkbara effekter av lösningen och genomföra en vald lösning

d1751 Att lösa komplexa problem

Att finna lösningar på ett sammansatt problem, innehållande flera inbördes sammanhängande frågor eller flera relaterade problem, genom att identifiera och analysera frågan, utveckla lösningar, utvärdera tänkbara effekter av lösningar och genomföra en vald lösning

d1758 Andra specificerade problemlösningar

d1759 Ospecificerade problemlösningar

Att fatta beslut

Att göra ett val mellan alternativ, att förverkliga valet och utvärdera effekterna av valet såsom att välja och köpa en specifik sak eller att besluta att göra och även genomföra en uppgift bland flera uppgifter som behöver genomföras

Utesluter:

att tänka (d163); att lösa problem (d175)

Att tillämpa kunskap, annat specificerat och ospecificerat

Lärande och att tillämpa kunskap, annat specificerat

Lärande och att tillämpa kunskap, ospecificerat

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

120 Kapitel 2

Allmänna uppgifter och krav

Detta kapitel handlar om allmänna aspekter på att genomföra enstaka eller mångfaldiga uppgifter, organisera arbetsgång och att hantera stress. Dessa items kan användas tillsammans med mer specifika uppgifter eller handlingar för att identifiera de underliggande grunddragen vid genomförandet av uppgifter under olika omständigheter

Att företa en enstaka uppgift

Att genomföra enkla eller komplicerade och koordinerade handlingar som sammanhänger med de psykiska och fysiska komponenterna i en enstaka uppgift såsom att påbörja en uppgift, att organisera tid, rum och material till uppgiften, att planera uppgiften stegvis, genomföra, avsluta och upprätthålla en uppgift

Innefattar:

att företa en enkel eller en komplicerad uppgift; att företa en enstaka uppgift självständigt eller i grupp

Utesluter:

att förvärva färdigheter (d155); att lösa problem (d175), att fatta beslut (d177); att företa mångfaldiga uppgifter (d220)

d2100 Att företa en enkel uppgift

Att förbereda, påbörja och ordna den tid och det rum som krävs för en enkel uppgift, att utföra en enkel uppgift med en enstaka huvudsaklig komponent såsom att läsa en bok, skriva ett brev eller bädda sin säng

d2101 Att företa en komplicerad uppgift

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum för en enstaka sammansatt uppgift, att genomföra en sammansatt uppgift med mer än en komponent, som kan genomföras i följd eller samtidigt såsom möblera sitt hem eller att fullfölja en läxa i skolan

d2102 Att företa en enstaka uppgift självständigt

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum för en enkel eller sammansatt uppgift och att hantera och utföra uppgiften på egen hand och utan stöd av andra

d2103 Att företa en enstaka uppgift i grupp

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum för en enstaka uppgift, enkel eller sammansatt, att hantera och utföra uppgiften tillsammans med personer som är involverade i några eller i alla steg i uppgiften

d2108 Att företa andra specificerade enstaka uppgifter

d2109 Att företa ospecificerade enstaka uppgifter

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

121

Att företa mångfaldiga uppgifter

Att genomföra enkla eller komplicerade och koordinerade handlingar som komponenter i mångfaldiga, integrerade och komplicerade uppgifter i följd eller samtidigt

Innefattar:

att företa mångfaldiga uppgifter; fullfölja mångfaldiga uppgifter; att företa mångfaldiga uppgifter självständigt eller i grupp

Utesluter:

att förvärva färdigheter (d155); att lösa problem (d175); att fatta beslut (d177); att företa en enstaka uppgift (d210)

d2200 Att genomföra mångfaldiga uppgifter

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum som krävs för många uppgifter och att hantera och utföra många uppgifter, samtidigt eller i följd

d2201 Att slutföra mångfaldiga uppgifter

Att slutföra många uppgifter, samtidigt eller i följd

d2202 Att företa mångfaldiga uppgifter självständigt

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum för mångfaldiga uppgifter och att hantera och utföra många uppgifter samtidigt eller i följd på egen hand utan stöd av andra

d2203 Att företa mångfaldiga uppgifter i grupp

Att förbereda, påbörja och ordna tid och rum för mångfaldiga uppgifter samt att hantera och utföra många uppgifter samtidigt eller i följd tillsammans med andra som är involverade i några eller samtliga steg i de mångfaldiga uppgifterna

d2208 Att företa andra specificerade mångfaldiga uppgifter

d2209 Att företa ospecificerade mångfaldiga uppgifter

Att genomföra daglig rutin

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att planera, hantera och fullfölja vad de dagliga rutinerna kräver såsom att beräkna tid och göra upp planer för olika aktiviteter under dagen

Innefattar:

att hantera och fullfölja dagliga rutiner; att anpassa sin egen aktivitetsnivå

Utesluter:

att företa mångfaldiga uppgifter (d220)

d2301 Att klara daglig rutin

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att planera och klara dagliga rutiner eller plikter

d2302 Slutföra den dagliga rutinen

Att genomföra enkla, sammansatta och samordnade handlingar som en person behöver göra för att slutföra dagliga rutiner eller plikter

d2303 Att hantera sin egen aktivitetsnivå

Att genomföra handlingar och beteenden för att fastställa behov av energi och tid för de aktiviteter som krävs i dagliga rutiner eller plikter

d2308 Att genomföra daglig rutin, annan specificerad

d2309 Att genomföra daglig rutin, ospecificerad

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

122 Att hantera stress och andra psykologiska krav

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att klara och kontrollera de psykologiska krav som ställs för att genomföra uppgifter som kräver betydande ansvarstagande och innefattar stress, oro eller kris såsom när man kör ett fordon i stark trafik eller tar hand om många barn

Innefattar:

att hantera ansvarstagande; att hantera stress och kris

d2400 Att hantera ansvarstagande

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att klara av ansvarsfrågor i genomförande av en uppgift och att bedöma de förutsättningar som är förbundna med dessa ansvarsfrågor

d2401 Att hantera stress

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att framgångsrikt bemästra press och stress i samband med genomförande av en uppgift

d2402 Att hantera kriser

Att genomföra enkla eller sammansatta och samordnade handlingar för att framgångsrikt bemästra problem som uppstår i en situation eller i en akut fara eller svårighet

d2408 Att hantera stress och andra psykologiska krav, andra specificerade

d2409 Att hantera stress och andra psykologiska krav, ospecificerade

Allmänna uppgifter och krav, andra specificerade

Allmänna uppgifter och krav, ospecificerade

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

123

Kapitel 3

Kommunikation

Detta kapitel handlar om allmänna och specifika drag i kommunikation genom språk, tecken och symboler och som innefattar att ta emot och att förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder och kommunikationshjälpmedel

Att kommunicera – att vara mottagare (d310–d329)

Att kommunicera genom att ta emot talade meddelanden

Att begripa ordagranna och dolda innebörder i talade meddelanden såsom att förstå att ett uttalande påstår ett faktum eller är ett idiomatiskt uttryck

Att kommunicera genom att ta emot icke-verbala meddelanden

Att begripa ordagranna eller dolda innebörder i meddelanden som överbringas genom gester, symboler och teckningar såsom att förstå att ett barn är trött när det gnuggar sig i ögonen eller att varningsljud betyder att det brinner

Innefattar:

att kommunicera genom att ta emot kroppsgester, allmänna tecken och symboler, teckningar och fotografier

d3150 Att kommunicera genom att ta emot kroppsliga gester

Att begripa innebörden som förmedlas genom ansiktsuttryck, handrörelser eller tecken, kroppsställning och andra former av kroppsspråk

d3151 Att kommunicera genom att ta emot allmänna tecken och symboler

Att begripa innebörden av offentliga tecken och symboler såsom trafikmärken, varningssymboler, musikaliska eller vetenskapliga teckensystem och ikoner

d3152 Att kommunicera genom att ta emot teckningar och fotografier

Att begripa innebörden i teckningar, (t.ex. streckteckningar, grafisk framställning, målningar, tredimensionella framställningar), grafer, kartor och fotografier såsom att förstå att en uppåtgående linje på ett längddiagram visar på att ett barn växer

d3158 Att kommunicera genom att ta emot icke-verbala meddelanden, andra specificerade

d3159 Att kommunicera genom att ta emot icke-verbala meddelanden, ospecificerade

Att kommunicera genom att ta emot meddelanden på teckenspråk

Att ta emot och begripa ordagrann och dold innebörd i meddelanden på teckenspråk ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

124 Att kommunicera genom att ta emot skrivna meddelanden

Att begripa ordagrann och dold innebörd i meddelanden som är överbringade genom skrivet språk (innefattande punktskrift), såsom att följa politiska händelser i dagstidning eller att förstå innebörden i en religiös skrift

Att kommunicera genom att ta emot meddelanden på andra och ospecificerade sätt

Att kommunicera – att vara sändare (d330–d349)

Att tala

Att åstadkomma ord, fraser eller längre avsnitt i talade meddelanden med ordagrann och dold innebörd såsom att uttrycka ett faktum eller berätta en historia muntligt

Att uttrycka sig genom icke-verbala meddelanden

Att använda gester, symboler och teckningar för att uttrycka meddelanden såsom att skaka på huvudet för att antyda bristande instämmande eller att teckna en bild eller diagram för att uttrycka ett faktum eller en komplex idé

Innefattar:

att framställa kroppsliga gester, tecken, symboler, teckningar och fotografier

d3350 Att uttrycka sig genom kroppsspråk

Att uttrycka innebörd genom kroppsrörelser såsom genom mimik (t.ex.

att le, rynka pannan och skaka på huvudet), arm- och handrörelser samt

kroppsställning såsom att omfamna för att antyda en varm känsla

d3351 Att uttrycka sig genom tecken och symboler

Att uttrycka innebörd genom att använda tecken och symboler (t.ex. ikoner, Blissbordssymboler, vetenskapliga och matematiska symboler) och symboliska teckensystem såsom musikaliska noter för att uttrycka en melodi

d3352 Att uttrycka sig genom teckningar och fotografier

Att uttrycka innebörd genom att rita, teckna, måla, skissa, göra diagram eller bilder eller använda fotografier, såsom att rita en karta för att ge någon en vägbeskrivning

d3358 Att uttrycka sig genom icke-verbala meddelanden, andra specificerade

d3359 Att uttrycka sig genom icke-verbala meddelanden, ospecificerade

Att uttrycka sig genom meddelanden på teckenspråk

Att uttrycka ordagrann och dold innebörd genom teckenspråk

Att skriva meddelanden

Att förmedla ordagrann och dold innebörd i meddelanden som uttrycks genom skriftspråk såsom att skriva ett inbjudningsbrev

Att kommunicera genom att uttrycka sig genom andra specificerade och ospecificerade meddelanden

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

125

Konversation och användning av kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker (d350–d369)

Konversation

Att starta, hålla igång och slutföra ett utbyte av tankar och idéer genom talat, skrivet, tecknat eller annan form av språk med en eller flera personer som man känner eller som är främmande, i formella eller tillfälliga miljöer

Innefattar:

att starta, hålla igång och slutföra ett samtal; att samtala med en eller flera personer

d3500 Att starta en konversation

Att börja ett samtal eller tankeutbyte såsom att presentera sig, hälsa på sedvanligt sätt och introducera ett samtalsämne eller ställa frågor

d3501 Att hålla igång en konversation

Att underhålla och föra ett samtal genom att tillföra synpunkter till ämnet, att introducera ett nytt samtalsämne eller återuppta ett ämne som tidigare nämnts liksom även att tala eller teckna i turordning

d3502 Att avsluta konversation

Att avsluta ett samtal med sedvanliga avslutningsord och därigenom föra samtalsämnet till ett slut

d3503 Att konversera med en person

Att påbörja, upprätthålla, forma och avsluta ett samtal eller tankeutbyte med en person såsom i ett samtal om vädret med en vän

d3504 Att konversera med många personer

Att påbörja, upprätthålla, forma och avsluta ett samtal med mer än en person såsom att starta och delta i ett gruppsamtal

d3508 Annan specificerad konversation

d3509 Ospecificerad konversation

Diskussion

Att starta, hålla igång och slutföra en genomgång av ett ämne genom att ge argument för och emot eller att debattera med hjälp av talat, skrivet, tecknat eller annan form av språk, med en eller flera personer som man känner eller som är okända, i formella eller tillfälliga miljöer

Innefattar:

diskussion med en eller flera personer

d3550 Diskussion med en person

Att initiera, hålla igång, forma eller avsluta ett meningsutbyte eller en debatt med en person

d3551 Diskussion med flera personer

Att initiera, hålla igång, forma eller avsluta ett meningsutbyte eller en debatt med mer än en person

d3558 Annan specificerad diskussion

d3559 Ospecificerad diskussion

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

126 Att använda kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker

Att använda utrustningar, tekniker och andra medel för kommunikation såsom att ringa en vän på telefon

Innefattar:

att använda telekommunikationsmedel, att använda skrivmaskiner och kommunikationstekniker

d3600 Att använda telekommunikationsutrustning

Att använda telefoner eller annan utrustning, såsom fax eller telexmaskiner, text- och bildtelefoner som kommunikationsmedel

d3601 Att använda skrivmaskiner

Att använda utrustning för att skriva, såsom skrivmaskiner, datorer och punktskriftsmaskiner som medel för kommunikation

d3602 Att använda kommunikationstekniker

Att genomföra handlingar och uppgifter som involverar alternativa tekniker för att kommunicera, såsom läppavläsning

d3608 Att använda kommunikationsutrustningar och

kommunikationstekniker, andra specificerade

d3609 Att använda kommunikationsutrustningar och

kommunikationstekniker, ospecificerade

Konversation och användning av kommunikationsutrustningar och kommunikationstekniker, andra specificerade och ospecificerade

Kommunikation, annan specificerad

Kommunikation, ospecificerad

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

127

Kapitel 4

Förflyttning

Detta kapitel handlar om att röra sig genom att ändra kroppsställning eller att förflytta sig från en plats till en annan, att bära, flytta eller hantera föremål, att gå, springa eller klättra och att använda olika former av transportmedel

Att ändra och bibehålla kroppsställning (d410–d429)

Att ändra grundläggande kroppsställning

Att inta eller ändra kroppsställning och att förflytta sig från en plats till en annan såsom att resa sig ur en stol för att lägga sig på en säng, att lägga sig på knä eller sätta sig på huk och åter resa sig

Innefattar:

att ändra kroppsställning från liggande, från att sitta på huk eller stå på knä, från att sitta eller stå, att böja sig och förskjuta kroppsvikten

Utesluter:

att förflytta sig själv (d420)

d4100 Att ligga ner

Att lägga sig ner och resa sig från liggande ställning eller att ändra kroppsställning från liggande till någon annan ställning såsom att stå eller sitta

Innefattar:

att lägga sig på magen

d4101 Att sitta på huk

Att sätta sig ner och resa sig upp från huksittande ställning med knäna uppdragna eller sittande på hämlarna, såsom man behöver göra för toalettbeköv på marknivå, eller att ändra kroppsställning från att sitta på huk till någon annan ställning såsom att stå

d4102 Att stå på knä

Att lägga sig och resa sig upp från knästående ställning där kroppen stöds av knäna med böjda ben såsom under bönen eller ändra kroppsställning från knästående till någon annan ställning såsom att stå

d4103 Att sitta

Att sätta sig ner och resa sig upp från sittande ställning och att ändra kroppsställning från sittande till någon annan ställning såsom att stå eller ligga

Innefattar:

att sätta sig med böjda eller korslagda ben; att sätta sig med eller utan

stöd under fötterna

d4104 Att stå

Att inta och lämna stående ställning eller ändra kroppsställning från stående till någon annan ställning såsom att ligga eller sitta

d4105 Att böja sig

Att luta kroppen nedåt eller åt sidan såsom när man böjer eller sträcker sig ner efter en sak

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

128 d4106 Att förskjuta kroppens tyngdpunkt

Att anpassa och ändra fördelningen av kroppstyngden i liggande, sittande eller stående ställning såsom när man stående flyttar över tyngden från den ena foten till den andra

Utesluter:

att förflytta sig själv (d420); att gå (d450)

d4108 Att ändra grundläggande kroppsställning, annan specificerad

d4109 Att ändra grundläggande kroppsställning, ospecificerad

Att bibehålla en kroppsställning

Att vid behov förbli i samma kroppsställning såsom att förbli sittande eller att förbli stående i arbete eller skola

Innefattar:

att bibehålla en liggande, huksittande, knästående, sittande eller stående ställning

d4150 Att bibehålla liggande ställning

Att under erforderlig tid förbli i liggande ställning såsom att förbli i utsträckt ställning i en säng

Innefattar:

att förbli i liggande ställning på magen, på ryggen eller på sidan

d4151 Att bibehålla huksittande ställning

Att under erforderlig tid bibehålla en hukande ställning såsom att sitta på golvet utan något att sitta på

d4152 Att bibehålla knästående ställning

Att under erforderlig tid förbli i en knästående ställning där kroppen stöds av knäna med böjda ben såsom under bön i kyrkan

d4153 Att bibehålla sittande ställning

Att under erforderlig tid förbli i sittande ställning på en sittplats eller på golvet såsom att sitta vid skrivbord eller till bords

Innefattar:

att förbli i sittande ställning med raka eller korslagda ben med eller utan stöd för fötterna

d4154 Att bibehålla stående ställning

Att under erforderlig tid förbli i stående ställning såsom när man står i en kö

Innefattar:

att förbli i stående ställning på sluttande, hala eller hårda underlag

d4158 Att bibehålla en kroppsställning, annan specificerad

d4159 Att bibehålla en kroppsställning, ospecificerad

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

129

Att förflytta sig själv

Att göra en överflyttning från en yta till en annan såsom att glida längs en bänk eller flytta sig från säng till stol utan att ändra kroppsställning

Innefattar:

att förflytta sig själv i sittande eller liggande ställning

Utesluter:

att ändra grundläggande kroppsställning (d410)

d4200 Att förflytta sig själv i sittande ställning

Att göra en överflyttning från sittande på en plats till en annan plats på samma eller annan nivå, såsom att flytta sig från stol till säng

Innefattar:

att flytta sig från en stol till en annan sittplats, såsom en toaletsits; att

flytta sig från en rullstol till ett bilsäte

Utesluter:

att ändra grundläggande kroppsställning (d410)

d4201 Att förflytta sig själv i liggande ställning

Att göra en överflyttning från en liggande ställning till en annan på samma eller annan nivå såsom att flytta från en säng till en annan

Utesluter:

att ändra grundläggande kroppsställning (d410)

d4208 Att förflytta sig själv, annat specificerat

d4209 Att förflytta sig själv, ospecificerat

Att ändra och bibehålla kroppsställning, annat specificerat och ospecificerat

Att bära, flytta och hantera föremål (d430–d449)

Att lyfta och bära föremål

Att lyfta upp ett föremål eller ta något från en plats till en annan såsom att lyfta en kopp eller bära ett barn från ett rum till ett annat

Innefattar:

att lyfta, bära i händerna, i armarna, på skuldrorna, höften, ryggen eller huvudet och att sätta ner

d4300 Att lyfta

Att lyfta ett föremål för att flytta det från en lägre till en högre nivå

såsom att lyfta ett glas från bordet

d4301 Att bära i händerna

Att med hjälp av händerna ta eller flytta ett föremål från en plats till en

annan såsom att bära ett dricksglas eller en resväska

d4302 Att bära i armarna

Att med hjälp av armar och händer ta eller flytta ett föremål från en plats

till en annan såsom att bära ett barn

d4303 Att bära på skuldror, höft eller rygg

Att med hjälp av skuldror, höft eller rygg eller någon kombination av

dessa ta eller flytta ett föremål från en plats till en annan såsom att bära

ett stort paket

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

130 d4304 Att bära på huvudet

Att med hjälp av huvudet ta eller flytta ett föremål från en plats till en

annan såsom att bära ett kärl med vatten på huvudet

d4305 Att sätta ner föremål

Att använda händer, armar eller andra kroppsdelar för att sätta ner ett

föremål på en yta eller plats såsom att sätta ner en vattenbehållare på

marken

d4308 Att lyfta och bära, annat specificerat

d4309 Att lyfta och bära, ospecificerat

Att flytta föremål med hjälp av benen

Att genomföra koordinerade handlingar som syftar till att flytta föremål genom att använda benen och fötterna såsom att sparka en boll eller trampa på cykelpedaler

Innefattar:

att skjuta på med benen, att sparka

d4350 Att skjuta på med benen

Att använda ben och fötter för att utöva en kraft på ett föremål för att

fösa det ifrån sig såsom att fösa bort en stol med en fot

d4351 Att sparka

Att använda benen och fötterna för att sparka bort något såsom att sparka

en boll

d4358 Att flytta föremål med hjälp av benen, annat specificerat

d4359 Att flytta föremål med hjälp av benen, ospecificerat

Handens finmotoriska användning

Att genomföra koordinerade handlingar för att hantera föremål, plocka upp, behandla

och släppa dem genom att använda hand, fingrar och tumme såsom krävs för att

plocka upp ett mynt från ett bord, slå ett telefonnummer eller trycka på en knapp

Innefattar:

att plocka upp, gripa, hantera och släppa

Utesluter:

att lyfta och bära föremål (d430)

d4400 Att plocka upp

Att med händer och fingrar lyfta eller ta upp ett litet föremål såsom att

plocka upp en penna

d4401 Att gripa

Att använda en eller båda händerna för att gripa och hålla fast något

såsom att gripa ett verktyg eller ett dörrhandtag

d4402 Att hantera eller manipulera

Att använda fingrar och händer för att utöva kontroll eller visa något

såsom att hantera mynt eller andra små föremål

d4403 Att släppa

Att använda fingrar och händer för att släppa något så att det faller eller ändrar ställning såsom att släppa ett klädesplagg
d4408 Handens finmotoriska användning, annan specificerad
d4409 Handens finmotoriska användning, ospecificerad
AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF
131

Användning av hand och arm

Att genomföra koordinerade handlingar som krävs för att flytta föremål eller hantera dem genom att använda händer och armar såsom att vrida på dörrhandtag eller kasta eller fånga ett föremål

Innefattar:

att dra eller knuffa föremål, att räcka fram, vända eller vrida händer eller armar, att kasta, att fånga

Utesluter:

handens finmotoriska användning (d440)

d4450 Att dra

Att använda fingrar, händer och armar för att föra ett föremål i riktning mot sig själv, eller att flytta det från en plats till en annan

d4451 Att föra eller knuffa

Att använda fingrar, händer och armar för att flytta något bort från sig själv eller att flytta det från en plats till en annan såsom att knuffa bort ett djur

d4452 Att räcka fram

Att använda händer och armar för att sträcka ut, röra och gripa något såsom att sträcka sig över ett bord efter en bok

d4453 Att vända eller vrida händer eller armar

Att använda fingrar, händer och armar för att rotera, vända eller böja ett föremål som krävs för att använda verktyg och redskap

d4454 Att kasta

Att använda fingrar, händer och armar för att lyfta något och skicka iväg det med viss kraft genom luften som när man kastar en boll

d4455 Att fånga

Att använda fingrar, händer och armar för att gripa ett rörligt föremål för att få det att stoppa och att hålla det såsom när man fångar en boll

d4458 Användning av hand och arm, annat specificerat

d4459 Användning av hand och arm, ospecificerat

Att bära, flytta och hantera föremål, annat specificerat

och ospecificerat

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

132 *Att gå och röra sig omkring (d450–d469)*

Att gå

Att förflytta sig till fots längs en yta, steg för steg, där en fot alltid är i marken såsom att promenera, flanera, gå framlänges, baklänges eller i sidled

Innefattar:

att gå kortare eller längre sträckor; gå på olika underlag; gå runt hinder

Utesluter:

att förflytta sig själv (d420); att röra sig omkring på olika sätt (d455)

d4500 Att gå kortare sträckor

Att gå mindre än 1 km såsom att gå runt i rum eller korridorer inom en byggnad eller korta sträckor utanför

d4501 Att gå längre sträckor

Att gå längre än 1 km såsom igenom en by eller stad, mellan byar eller över öppna områden

d4502 Att gå på olika underlag

Att gå på sluttande underlag, på ojämnt eller löst underlag såsom gräs, grus eller is och snö eller att gå ombord på en båt eller ett tåg

d4503 Att gå runt hinder

Att gå på det sätt som krävs för att undvika rörliga och fasta föremål, människor, djur och fordon såsom att gå runt på en marknad eller i en affär, gå runt på gatan eller genom trafik eller i folkträngsel

d4508 Att gå, annat specificerat

d4509 Att gå, ospecificerat

Att röra sig omkring på olika sätt

Att förflytta hela kroppen från en plats till en annan på andra sätt än att gå såsom att klättra över en sten eller springa utmed en gata, att skutta, kuta, hoppa, slå kullerbytta och springa runt hinder

Innefattar:

att krypa, klättra, springa, jogga, hoppa och simma

Utesluter:

att förflytta sig själv (d420); att gå (d450)

d4550 Att krypa

Att i en framstupa ställning på händer eller händer och armar och knän

förflytta hela kroppen från en plats till en annan

d4551 Att klättra eller gå i trappa

Att förflytta hela kroppen uppåt eller neråt på olika underlag eller

föremål såsom trappsteg, klippblock, stegar eller trappor, staket eller

andra föremål

d4552 Att springa

Att förflytta sig med snabba steg så att båda fötterna i ett visst moment

samtidigt är i luften

d4553 Att hoppa

Att förflytta sig från marken genom att böja och sträcka ut benen såsom

att hoppa på ett ben, skutta samt hoppa eller dyka i vatten

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

133

d4554 Att simma

Att driva hela kroppen genom vatten med hjälp av rörelser i armar, ben

och kropp utan att ta stöd från botten

d4558 Att röra sig omkring på olika sätt, annat specificerat

d4559 Att röra sig omkring på olika sätt, ospecificerat

Att röra sig omkring på olika platser

Att gå och förflytta sig på olika platser och situationer såsom att gå mellan rummen

i ett hus, inom en byggnad eller längs gatan i en stad

Innefattar:

att röra sig, att krypa eller klättra inom hemmet, att gå och röra sig inom andra

byggnader än hemmet samt utanför hemmet och andra byggnader

d4600 Att röra sig inom hemmet

Att gå eller förflytta sig i och runt i sitt hem, inom ett rum, mellan

rummen och runt hela bostaden eller bostadsområdet

Innefattar:

att förflytta sig från ett våningsplan till ett annat, på en angränsande

balkong, gårdsplan, veranda eller trädgård

d4601 Att röra sig inom andra byggnader än hemmet

Att gå och förflytta sig inom andra byggnader än det egna hemmet

såsom att röra sig runt i andra människors hem, andra privata byggnader,

i samhället och privata och offentliga byggnader och anslutna områden

Innefattar:

att röra sig inom alla delar av byggnader och anslutna områden, mellan

våningsplan, inomhus, utomhus och runt byggnader, både offentliga

och privata

d4602 Att röra sig utanför hemmet och andra byggnader

Att gå och förflytta sig i närheten av och längre ifrån sitt hem och andra

byggnader utan att använda sig av offentliga eller privata transportmedel

såsom att gå kortare eller längre sträckor i en stad eller by

Innefattar:

att gå eller röra sig längs gator i grannskap, tätort, by eller stad;

att förflytta sig mellan städer och längre bort utan att använda

transportmedel

d4608 Att röra sig omkring på olika platser, annat specificerat

d4609 Att röra sig omkring på olika platser, ospecificerat

Att förflytta sig med hjälp av utrustning

Att förflytta hela kroppen från plats till plats, på vilket underlag eller avstånd som

helst med hjälp av specifika hjälpmedel som utformats för att underlätta förflyttning

eller som ger andra sätt att förflytta sig såsom att åka skridskor, skidor eller apparatdykning

eller att förflytta sig längs gatan i en rullstol eller med rollator

Utesluter:

att förflytta sig själv (d420); att gå (d450); att röra sig omkring på olika sätt

(d455); att använda transportmedel (d470); att vara förare (d475)

Att gå och röra sig omkring, annat specificerat och

ospecificerat

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

134 *Att förflytta sig med hjälp av transportmedel (d470–d489)*

Att använda transportmedel

Att använda transportmedel för att som passagerare förflytta sig såsom att bli körd i en bil eller buss, riksha, minibuss, på ett fordon draget av djur, i en privat eller offentlig taxi, buss, tåg, spårvagn, tunnelbana, båt eller flygplan

Innefattar:

att använda mänskligt drivna transportmedel, privata eller offentliga motoriserade transportmedel

Utesluter:

att förflytta sig med hjälp av utrustning (d465); att vara förare (d475)

d4700 Att använda mänskligt drivna fordon

Att som passagerare bli transporterad med hjälp av ett transportmedel som drivs av en eller flera människor såsom att åka i en riksha eller roddbåt

d4701 Att använda privat motoriserat transportmedel

Att som passagerare bli transporterad med hjälp av privat motoriserat transportmedel över land, sjö eller i luften, såsom med en taxi eller privatägt flygplan eller båt

d4702 Att använda offentligt transportmedel

Att som passagerare bli transporterad över land, sjö eller i luften med hjälp av ett motoriserat fordon som är utformat för offentlig transport såsom att vara passagerare på en buss, ett tåg, en tunnelbana eller flygplan

d4708 Att använda transportmedel, annat specificerat

d4709 Att använda transportmedel, ospecificerat

Att vara förare

Att ha kontroll över och köra ett fordon eller driva ett djur som drar det, att åka i egen regi eller till sitt förfogande ha något slag av transportmedel såsom en bil, cykel, båt eller djurdrivet fordon

Innefattar:

att föra ett mänskligt drivet transportmedel, motoriserade fordon, djurdrivna fordon

Utesluter:

att förflytta sig med hjälp av utrustning (d465); att använda transportmedel (d470)

d4750 Att föra mänskligt drivna transportmedel

Att som förare använda ett fordon som drivs med mänsklig kraft, såsom en cykel, trehjuling eller roddbåt

d4751 Att köra motoriserade fordon

Att köra ett fordon med motor såsom bil, motorcykel, motorbåt eller flygplan

d4752 Att köra djurdrivna fordon

Att som förare använda ett fordon som drivs av ett djur såsom en hästdragen kårta eller vagn

d4758 Att vara förare, annat specificerat

d4759 Att vara förare, ospecificerat

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

—